

URZĄD STATYSTYCZNY W RZESZOWIE

Analizy statystyczne

**RYNEK PRACY
W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM
W LATACH 2005-2009**

RZESZÓW 2011

Opracowanie merytoryczne, redakcja techniczna, opracowanie graficzne:
Wydział Analiz i Opracowań Zbiorczych
Urząd Statystyczny w Rzeszowie

ISBN 978-83-7406-155-1

URZĄD STATYSTYCZNY W RZESZOWIE
35-959 Rzeszów, ul. Jana III Sobieskiego 10
tel.: 17/8535210, fax: 17/8535157
e-mail: SekretariatUSrze@stat.gov.pl

PRZEDMOWA

W publikacji przedstawiono zmiany jakie zaszły na rynku pracy w ciągu pierwszych pięciu lat po wejściu Polski do Unii Europejskiej.

Celem opracowania jest dostarczenie informacji na temat potencjalnych zasobów pracy, pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo w powiązaniu z ich cechami społeczno-demograficznymi.

W publikacji wykorzystano dane pochodzące z badań obejmujących gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa oraz jednostki budżetowe. Natomiast źródłem informacji na temat bezrobocia rejestrowanego była sprawozdawczość urzędów pracy. W związku z tym występują pewne różnice metodologiczne, które zostały wyeksponowane w uwagach metodycznych. Opracowanie wzbogacono wykresami i mapami pokazującymi zjawiska istotne dla Podkarpacia.

Przekazując Państwu niniejszą publikację mam nadzieję, że będzie ona stanowiła kompendium wiedzy dla wszystkich zainteresowanych tą tematyką, a zarazem okaże się przydatna wielu osobom i instytucjom.

Dyrektor Urzędu Statystycznego
w Rzeszowie

dr Marek Cierpiat-Wolan

Rzeszów, luty 2011 r.

PREFACE

The publication presents changes that occurred in the labour market during the first five years after the Polish accession to the European Union.

The aim of this book is to provide information on the potential labour force, employed, unemployed as well as economically inactive persons in relation to their socio-demographic characteristics.

Data obtained from surveys covering households, enterprises and budgetary units were used in the publication as well as information on registered unemployment from labour offices. Therefore, there are some methodological differences, which have been emphasized in methodological notes. The book was enhanced by charts and maps showing the phenomena relevant to the Podkarpackie voivodship.

Presenting this publication, I hope that it will constitute a compendium of knowledge for all persons interested in this subject matter, and will prove useful to many institutions.

*Director of the Statistical Office
in Rzeszów*

Marek Cierpiat-Wolan, PhD

Rzeszów, February 2011

SPIS TREŚCI

Przedmowa	3
Uwagi metodyczne	13
I. Demograficzne uwarunkowania rynku pracy	26
1.1. Przemiany demograficzne	26
1.2. Migracje ludności	30
II. Analiza wybranych zagadnień związanych z rynkiem pracy w województwie podkarpackim	36
2.1. Aktywność ekonomiczna ludności według standardów Międzynarodowej Organizacji Pracy	36
2.2. Pracujący w gospodarce narodowej	48
2.3. Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy	58
2.4. Wynagrodzenia	67
2.5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON	73
III. Analiza wybranych wskaźników z zakresu rynku pracy w przekroju powiatowym	76
IV. Porównanie poziomu rozwoju powiatów województwa podkarpackiego w zakresie rynku pracy	96
Podsumowanie	103
Załączniki	107

SPIS TABLIC

	tabl.	str.
Ludność województwa podkarpackiego według ekonomicznych grup wieku	1	27
Przeciętna liczba ludności w wieku 15 lat i więcej według płci i miejsca zamieszkania	2	36
Przeciętna liczba ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej	3	37
Pracujący w gospodarce narodowej według płci oraz sektorów własności	4	49
Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD	5	51
Pracujący w gospodarce narodowej według statusu zatrudnienia	6	52
Przyjęcia do pracy	7	55
Zwolnienia z pracy	8	55
Wydatki ponoszone z Funduszu Pracy	9	66
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji i sektorów w gospodarce narodowej	10	68
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników zatrudnionych według płci i sektorów własności	11	71
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników zatrudnionych według poziomu wykształcenia	12	72
Spółki handlowe według form prawnych	13	75

SPIS WYKRESÓW

	nr	str.
Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania	1	26
Ludność według płci i wieku w 2009 r.	2	28
Prognoza struktury ludności według ekonomicznych grup wieku	3	29
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności według województw w 2009 r.	4	30
Saldo migracji na pobyt stały	5	31
Ludność aktywna i bierna zawodowo	6	37
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia	7	39
Współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15 lat i więcej	8	40
Dynamika liczby pracujących w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania	9	41

	nr	str.
Struktura ludności aktywnej zawodowo według statusu na rynku pracy	10	43
Stopa bezrobocia według BAEL	11	44
Struktura bezrobotnych według wieku	12	45
Struktura biernych zawodowo według wieku	13	46
Osoby w wieku 15 lat i więcej według przyczyn bierności zawodowej.....	14	47
Pracujący w gospodarce narodowej oraz pracujący według BAEL	15	48
Struktura pracujących w gospodarce narodowej według sektorów własności	16	50
Pracujący zatrudnieni na podstawie stosunku pracy w gospodarce narodowej	17	53
Pracujący niepełnosprawni w gospodarce narodowej	18	54
Absolwenci szkół podejmujący pracę po raz pierwszy	19	56
Zarejestrowani bezrobotni	20	59
Stopa bezrobocia rejestrowanego	21	60
Zarejestrowani bezrobotni według wieku	22	61
Zarejestrowani bezrobotni według poziomu wykształcenia	23	62
Bezrobotni dotychczas niepracujący w % ogółu bezrobotnych	24	64
Osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy w % ogółu bezrobotnych	25	65
„Napływ” i „Odpływ” bezrobotnych	26	66
Relacje przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorach własności do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej	27	67
Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto według sekcji	28	69
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON	29	73
Wybrane wskaźniki według powiatów w 2009 r.	30	94
Grupowanie powiatów metodą Warda w zakresie rynku pracy w 2009 r.	31	101

SPIS MAP

	nr	str.
Napływ migrantów do województwa podkarpackiego z innych województw na pobyt stały w 2009 r.	1	32
Odływ migrantów z województwa podkarpackiego do innych województw na pobyt stały w 2009 r.	2	33
Ludność w 2009 r.	3	76
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2009 r.	4	78
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2009 r.	5	79
Pracujący na 1000 ludności w 2009 r.	6	80
Stopa bezrobocia w 2009 r.	7	83
Wskaźnik dynamiki stopy bezrobocia w 2009 r.	8	84
Oferty pracy zgłoszone w ciągu 2009 r.	9	85
Odsetek zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w 2009 r.	10	86
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w 2009 r.	11	89
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w 2009 r.	12	91
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w 2009 r.	13	92
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w 2009 r.	14	93
Taksonomiczny miernik poziomu rozwoju w zakresie rynku pracy w 2005 r.	15	99
Taksonomiczny miernik poziomu rozwoju w zakresie rynku pracy w 2009 r.	16	100

CONTENTS

<i>Preface</i>	4
<i>Methodological notes</i>	13
<i>I. Demographic conditions in the labour market</i>	26
1.1. <i>Demographic transformations</i>	26
1.2. <i>Migration of population</i>	30
<i>II. Analysis of selected issues related to the labour market in Podkarpackie voivodship</i>	36
2.1. <i>Economic activity of the population by International Labour Organization Standards</i>	36
2.2. <i>Employed persons in the national economy</i>	48
2.3. <i>Unemployed persons registered in labour offices</i>	58
2.4. <i>Wages and salaries</i>	67
2.5. <i>Entities of the national economy registered in the REGON register</i>	73
<i>III. Analysis of selected indicators on the labour market in powiat breakdown</i>	76
<i>IV. Comparison of the level of development of powiats in the labour market</i>	96
<i>Summary</i>	105
<i>Annex</i>	107

LIST OF TABLES

	<i>table</i>	<i>page</i>
<i>Population of Podkarpackie voivodship by economic age groups</i>	1	27
<i>Average number of population aged 15 and over by sex and place of residence</i>	2	36
<i>Average number of population aged 15 and over by economic activity.....</i>	3	37
<i>Persons employed in the national economy by sex and ownership sectors</i>	4	49
<i>Persons employed in the national economy by PKD sections</i>	5	51
<i>Persons employed in the national economy by employment status ...</i>	6	52
<i>Hires</i>	7	55
<i>Terminations</i>	8	55
<i>Expenditures of the Labour Found</i>	9	66
<i>Average monthly gross wages and salaries by sections and sectors in the national economy</i>	10	68
<i>Average monthly gross wage and salary of employed persons by sex and ownership sectors</i>	11	71
<i>Average monthly gross wage and salary of employed persons by educational level.....</i>	12	72
<i>Commercial companies by legal forms</i>	13	75

LIST OF GRAPHS

	<i>no.</i>	<i>page</i>
<i>Population by actual place of residence</i>	1	26
<i>Population by sex and age in 2009</i>	2	28
<i>Projection of population structure by economic age groups</i>	3	29
<i>Net migration for permanent residence per 1000 population by voivodships in 2009</i>	4	30
<i>Net migration for permanent residence</i>	5	31
<i>Economically active and inactive population</i>	6	37
<i>Structure of population aged 15 and over by educational level</i>	7	39
<i>Economic activity rate and rate of employment of population aged 15 and over</i>	8	40
<i>Dynamics of number of employed persons aged 15 and over by place of residence</i>	9	41

	<i>no.</i>	<i>page</i>
<i>Structure of economically active population by status on labour market</i>	10	43
<i>Unemployment rate by LFS</i>	11	44
<i>Structure of unemployed persons by age</i>	12	45
<i>Structure of economically inactive persons by age</i>	13	46
<i>Persons aged 15 and more by causes of economic inactivity.....</i>	14	47
<i>Persons employed in the national economy and persons employed by LFS</i>	15	48
<i>Structure of persons employed in the national economy by ownership sectors</i>	16	50
<i>Persons employed hired on the basis of an employment contract in the national economy</i>	17	53
<i>Disabled persons employed in the national economy</i>	18	54
<i>Graduates starting work for the first time</i>	19	56
<i>Registered unemployed persons</i>	20	59
<i>Registered unemployment rate</i>	21	60
<i>Registered unemployed persons by age</i>	22	61
<i>Registered unemployed persons by educational level in 2009</i>	23	62
<i>Unemployed persons previously not working in % of total unemployed persons</i>	24	64
<i>Persons terminated for company reasons in % of total unemployed persons</i>	25	65
<i>„Inflow” and „Outflow” of unemployed persons</i>	26	66
<i>The relationship of average monthly gross wage and salary in ownership sectors to the average wage and salary in the national economy</i>	27	67
<i>Relative deviations of average monthly wages and salaries by sections</i>	28	69
<i>Entities of the national economy registered in the REGON register ...</i>	29	73
<i>Selected indicators by powiats in 2009</i>	30	94
<i>Ward’s clustering method used for powiats in labour market 2009</i>	31	101

LIST OF MAPS

	<i>no.</i>	<i>page</i>
<i>Inflow of migrants into Podkarpackie voivodship from other voivodships for permanent residence in 2009</i>	1	32
<i>Outflow of migrants from Podkarpackie voivodship to other voivodships for permanent residence in 2009</i>	2	33
<i>Population in 2009</i>	3	75
<i>Population at non-working age per 100 persons at working age in 2009</i>	4	78
<i>Net migration for permanent residence per 1000 population in 2009..</i>	5	79
<i>Employed persons per 1000 population in 2009</i>	6	80
<i>Unemployment rate in 2009</i>	7	83
<i>Dynamics of unemployment rate in 2009</i>	8	84
<i>Job offers submitted during a year in 2009</i>	9	85
<i>Percentage of registered unemployed persons remaining unemployed over 12 months in 2009</i>	10	86
<i>Average monthly gross wages and salaries in 2009</i>	11	89
<i>Dynamics of average monthly gross wage and salary in 2009</i>	12	91
<i>Entities of the national economy registered in the REGON register per 10 thousand of population in 2009</i>	13	92
<i>Natural persons carrying economic activity in 2009</i>	14	93
<i>Taxonomic measure of development level in labour market in 2005 ..</i>	15	99
<i>Taxonomic measure of development level in labour market in 2009 ..</i>	16	100

UWAGI METODYCZNE

1. Dane w niniejszej publikacji prezentuje się:

- w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007; wprowadzonej z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24.12.2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), w miejsce stosowanej wcześniej klasyfikacji PKD obowiązującej od 1 maja 2004 r.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania ujmując pod pojęciem:

- „**przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.
- „**pozostałe usługi**” sekcje: „Działalność profesjonalna naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

Dane z ubiegłych lat, a dotyczące pracujących i wynagrodzeń w tym opracowaniu zostały przeliczone wg PKD 2007 i są różne od danych już publikowanych.

- według **sektorów własności**:

- **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu

terytorialnego oraz „własność mieszana” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

- **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszana” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

2. Dane prezentowane dla województw i powiatów odpowiadają poziomowi 2 i 4 **Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)** wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 listopada 2007 r. (Dz. U. Nr. 214, poz. 1573). NTS została opracowana na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS), obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, zgodnie z rozporządzeniem (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21.06.2003 r. z późn. zm.). Klasyfikacja ma na celu zapewnienie zbierania, opracowywania i udostępniania na obszarze UE porównywalnych danych dla określonych statystyk regionalnych państw członkowskich.

3. Dane w podziale według sekcji, działów PKD opracowano - jeśli nie zaznaczono inaczej - tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całości podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

4. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

5. Informacje w podziale na **miasta i wieś** oraz według **województw i powiatów** – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” – pozostałe terytorium kraju.

6. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

7. **Przy przeliczeniach na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczeniach danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 VI.

8. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

9. W stosunku do obowiązującej Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w publikacji zastosowano skróty; skrócone nazwy oznaczone zostały w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

PRZEMIANY DEMOGRAFICZNE

Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18-44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45-64 lata, kobiety – 45-59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej.

Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

MIGRACJE LUDNOŚCI

Migracje wewnętrzne ludności są to zmiany miejsca zamieszkania w kraju. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie. Dane o **migracjach zagranicznych** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, **odpływ** – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI

Dane dotyczące aktywności ekonomicznej ludności opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego

kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 3 miesięcy, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Od I kwartału 2003 r. dane BAEL uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Podstawowe kryterium podziału na **aktywnych zawodowo** (pracujących i bezrobotnych) i **biernych zawodowo** stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy w badanym tygodniu.

Do **pracujących** zaliczono osoby które w okresie badanego tygodnia:

- 1) wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- 2) miały pracę, ale jej nie wykonywały z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego, wypoczynkowego lub z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
 - do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Do pracujących - zgodnie z międzynarodowymi standardami - zaliczono również uczniów, z którymi zakład pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Bezrobotni według BAEL są to osoby w wieku 15 - 74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zalicza się także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem lub danej grupy.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem lub danej grupy.

Stopę bezrobocia w badanym okresie obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem lub danej grupy.

PRACUJĄCY W GOSPODARCE NARODOWEJ

Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych

do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych,

- właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
- inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;

3) osoby wykonujące pracę nakładczą;

4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);

5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);

6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia;

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

Dane dotyczące **pracujących według stanu** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie nie zalicza się osób pracujących:

- w gospodarstwach (o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha) produkujących wyłącznie na własne potrzeby,
- w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących wyłącznie lub głównie na własne potrzeby.

Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- **zatrudnionych według stanu** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Informacje o ruchu zatrudnionych (od 2009 r.) dotyczą pełnozatrudnionych, łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby: z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi; osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy; osoby, które porzuciły pracę; a także - ze względów ewidencyjnych - osoby zmarłe. Ponadto do liczby

przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) od 2009 r. obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze) w badanym okresie, do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

Do **korzystających z urlopów wychowawczych** zalicza się osoby (matki oraz inne osoby uprawnione do sprawowania opieki nad dzieckiem), którym zakład pracy udzielił urlopu.

Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo).

Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W URZĘDACH PRACY

Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych**, zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi

zmianami), obejmują osoby niezatrudnione i niewykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne - zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępujące do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych (do 2006 r. – wieczorowych, zaocznych lub eksternistycznych), zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- ukończyły 18 lat,
- nie ukończyły: kobiety – 60 lat, mężczyźni – 65 lat,
- nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinnej, renty szkoleniowej, renty socjalnej, nie pobierają świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego,
- nie są właścicielami lub posiadaczami (samoistnymi lub zależnymi) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- nie posiadają wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub nie podlegają, na podstawie odrębnych przepisów, obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
- nie są tymczasowo aresztowane lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,
- nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- nie pobierają, na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zasiłku stałego;

- nie pobierają, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
- nie pobierają, po ustaniu zatrudnienia, świadczenia szkoleniowego.

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

WYNAGRODZENIA

Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (prześcieżki płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,

- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

Źródłem danych o wysokości wynagrodzeń za październik było reprezentacyjne badanie struktury wynagrodzeń według zawodów (na formularzu Z-12), prowadzone co dwa lata w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Dane dotyczące miesięcznych wynagrodzeń brutto za październik ujmują wynagrodzenia osobowe (w tym m.in. wynagrodzenie zasadnicze, za pracę w godzinach nadliczbowych, dodatki za staż pracy), honoraria wypłacone pracownikom własnym na podstawie umowy o pracę. Ponadto uwzględniono wynagrodzenia za okresy dłuższe niż miesiąc w wysokości przypadającej na 1 miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12 część premii lub nagród wypłaconych w stosunku rocznym, m. in. dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej).

Koszty pracy stanowią sumę wynagrodzeń brutto (łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych i ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe płaconymi przez ubezpieczonego pracownika) oraz pozapłacowych wydatków (m.in. składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe opłacanych przez pracodawcę, wydatków na doskonalenie, kształcenie i przekwalifikowanie kadr).

Podstawowymi miernikami kosztów pracy są:

Przeciętny miesięczny koszt pracy na 1 zatrudnionego – jest obliczany jako stosunek kosztów pracy poniesionych w danym okresie do przeciętnego zatrudnienia w danym okresie w przeliczeniu na 1 miesiąc.

Koszt pracy na 1 godzinę opłaconą – określa stosunek kosztów pracy w danym okresie do liczby godzin opłaconych w tym samym okresie.

Koszt pracy na 1 godzinę przepracowaną – jest obliczany jako stosunek kosztów pracy w danym okresie do liczby godzin przepracowanych w danym okresie.

Źródłem danych o kosztach pracy było reprezentacyjne badanie kosztów pracy (na formularzu Z-02), prowadzone co cztery lata w podmiotach gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON

Dane dotyczące podmiotów gospodarki narodowej obejmują podmioty zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON), tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, z wyłączeniem osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. Dane pochodzą ze zgłoszeń składanych na formularzach RG-1 i RG-2 przez podmioty gospodarki narodowej.

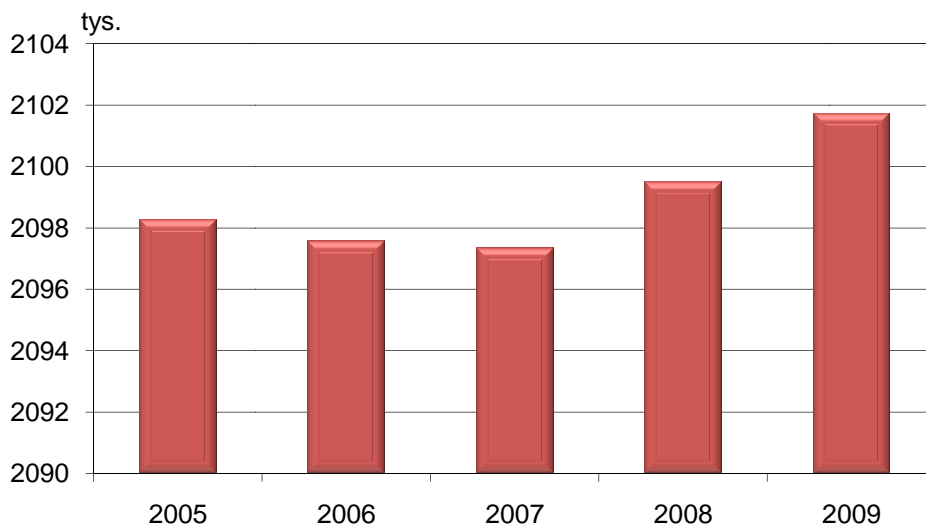
I. DEMOGRAFICZNE UWARUNKOWANIA RYNKU PRACY

1.1. Przemiany demograficzne

W końcu 2009 r. liczba ludności województwa podkarpackiego wyniosła 2101,7 tys., co odpowiadało 5,5% populacji kraju. W porównaniu z końcem 2005 r. liczba ludności wzrosła nieznacznie – o 0,2%. Ludność miejska na Podkarpaciu stanowiła 41,1% populacji, był to najniższy wskaźnik urbanizacji wśród województw (w kraju odsetek ludności mieszkającej w miastach wynosił 61,0%). Teren wiejski zamieszkiwało 1238,6 tys. osób (wobec 1251,4 tys. osób w 2005 r.). Odsetek ludności wiejskiej osiągnął poziom 58,9%, było to mniej o 0,7 pkt. proc. w stosunku do roku 2005.

Średnia gęstość zaludnienia w 2009 r. na Podkarpaciu wyniosła 118 osób/km² powierzchni województwa (w kraju przypadało – 122 osoby). Wskaźnik wykazywał duże różnicowanie przestrzenne od najwyższego w Rzeszowie (1771 osób/km²) i Przemyślu (1517 osób/km²) do najniższego w powiatach bieszczadzkiem (19 osób/km²) i leskim (32 osoby/km²).

Wykres 1. Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania

W analizowanym okresie struktura ludności według płci w województwie podkarpackim nie uległa większym zmianom. Na Podkarpaciu obserwuje się nieznaczną przewagę liczebną kobiet. Stanowią one ok. 51% ogółu ludności województwa. W roku 2009 wskaźnik feminizacji osiągnął wartość 105 (w kraju 107), czyli na 100 mężczyzn przypadało 105 kobiet (w miastach - 109, a na wsi - 101).

Tabl. 1. Ludność województwa podkarpackiego według ekonomicznych grup wieku
Stan w dniu 31 XII

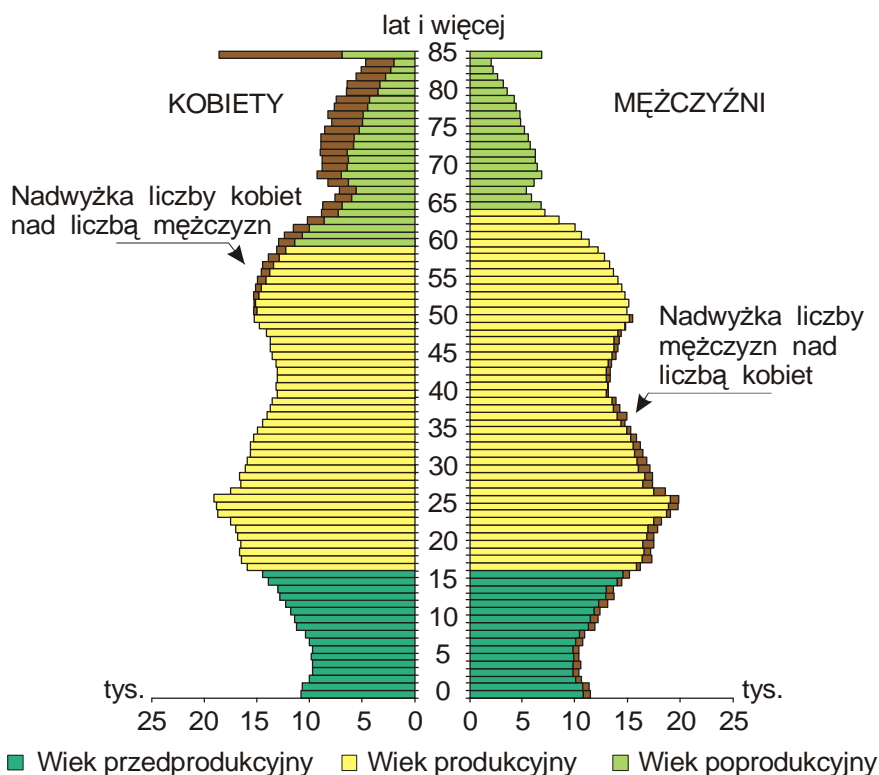
Ekonomiczne grupy wieku	2005	2006	2007	2008	2009
w tysiącach					
OGÓŁEM	2098,3	2097,6	2097,3	2099,5	2101,7
Przedprodukcyjny	484,5	468,7	454,1	441,3	429,4
Produkcyjny	1301,5	1312,6	1323,0	1333,2	1341,6
Poprodukcyjny	312,2	316,2	320,2	325,0	330,7
w %					
Przedprodukcyjny	23,1	22,3	21,7	21,0	20,4
Produkcyjny	62,0	62,6	63,1	63,5	63,8
Poprodukcyjny	14,9	15,1	15,3	15,5	15,7

Z punktu widzenia rynku pracy istotny jest podział ludności według ekonomicznych grup wieku, tzn. na osoby w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym. W latach 2005-2009 zaobserwowano zmniejszający się udział dzieci i młodzieży (w wieku 0-17 lat) w ogólniej liczbie ludności, a zarazem stopniowy wzrost liczby mężczyzn w wieku 65 lat i więcej oraz kobiet w wieku 60 lat i więcej. W województwie podkarpackim w 2005 roku ludność w wieku przedprodukcyjnym liczyła 484,5 tys. osób i stanowiła 23% ogółu ludności. W kolejnych latach obserwowany był systematyczny spadek liczby ludności tej grupy wiekowej. W 2009 r. grupa ta liczyła 429,4 tys. osób (co stanowiło 20,4% ludności ogółem). Populacja ludności w wieku produkcyjnym w woj. podkarpackim w 2005 r. wyniosła 1302 tys. osób czyli ok. 62% ogółu ludności. W kolejnych latach następował systematyczny wzrost. W roku 2009 liczyła 1341,6 tys. osób, co stanowiło już 64% ogółu. Ludność w wieku poprodukcyjnym również charakteryzował systematyczny wzrost. Jej

udział w ogólnej liczbie ludności wzrósł w latach 2005-2009 z 14,9% do 15,7%. Relacje pomiędzy poszczególnymi grupami wieku stają się coraz bardziej niekorzystne, przedstawia je wskaźnik obciążenia demograficznego czyli liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym. W województwie podkarpackim w 2009 r. przypadają 57 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, podczas gdy w roku 2005 wskaźnik ten przyjął wartość - 61.

Wykres 2. Ludność według płci i wieku w 2009 r.

Stan w dniu 31 XII

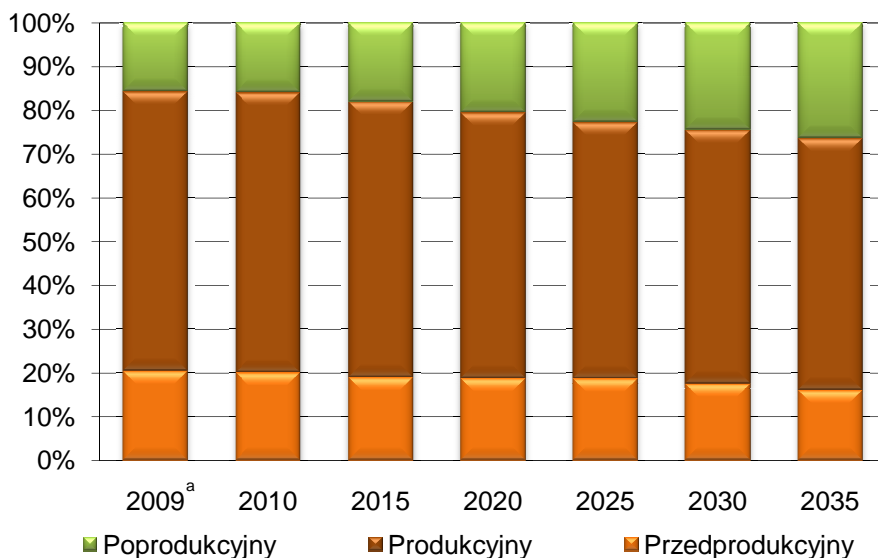

Mediana (wiek środkowy) wieku ludności województwa podkarpackiego w latach 2005-2009 znacznie wzrosła z 34,6 lata do 36,1 lat, co wskazuje na starzenie się mieszkańców województwa. Z analizy wynika, że populacja kobiet jest zdecydowanie starsza niż mężczyzn. W roku 2009 połowa

mężczyzn osiągnęła wiek 34,5 lata, zaś kobiet 37,8 lat. Mediana wieku ludności miejskiej osiągnęła wartość 37,4 lat i była o ponad 2 lata wyższa niż na wsi.

Według prognozy demograficznej sporządzonej do roku 2035 liczba ludności w województwie podkarpackim będzie systematycznie spadać, a tempo spadku będzie coraz większe. W 2035 r. liczba mieszkańców województwa wyniesie poniżej 2 mln (ok. 5% spadek w stosunku do 2009 r.). Mieszkańców miast będzie systematycznie ubywać, podczas gdy do 2020 r. na wsi można będzie obserwować wzrost liczby ludności. Natomiast w latach 2021-2035 liczba ludności na wsi zacznie się zmniejszać. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym do 2035 roku będzie spadać i wyniesie odpowiednio 319 i 1147 tys. osób. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie stale rosła do 2035 roku i wyniesie 527 tys.

Wykres 3. Prognoza struktury ludności według ekonomicznych grup wieku

^a Dane rzeczywiste

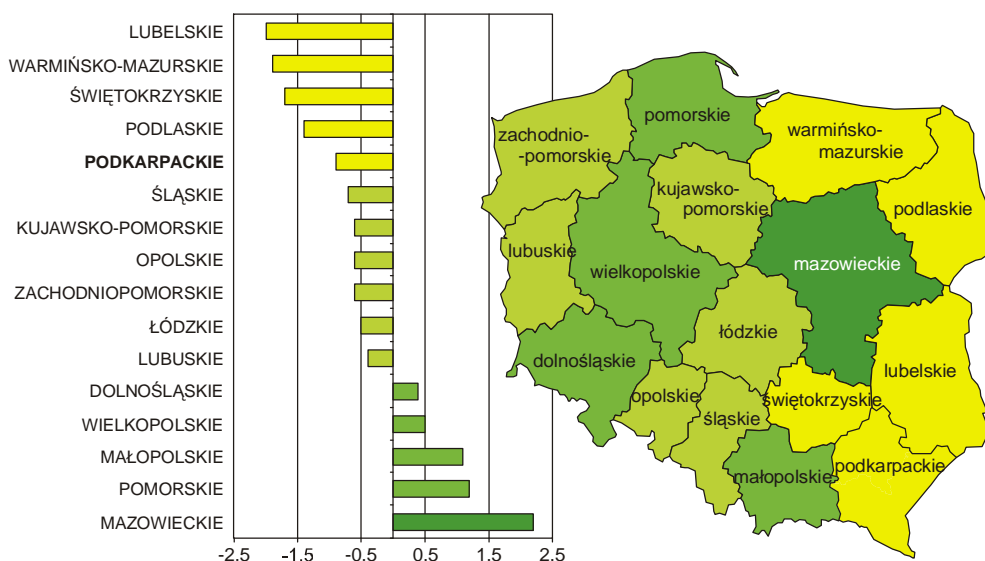
W okresie objętym prognozą wzrośnie udział (do 60%) osób w wieku poprodukcyjnym, przy spadku (do 26%) udziału osób w wieku przedprodu-

kcyjnym. Jednocześnie od roku 2020 zacznie wzrastać liczba ludności w wieku poprodukcyjnym przy zmniejszającej się liczbie ludności w wieku przedprodukcyjnym.

1.2. Migracje ludności

Województwo podkarpackie należy do grupy pięciu województw najbardziej „odpływowych” w Polsce. W 2009 r. największe ujemne saldo migracji na pobyt stały występowało w województwach Polski Wschodniej, tj. lubelskim, warmińsko-mazurskim, świętokrzyskim, podlaskim i podkarpackim.

Wykres 4. Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności według województw w 2009 r.

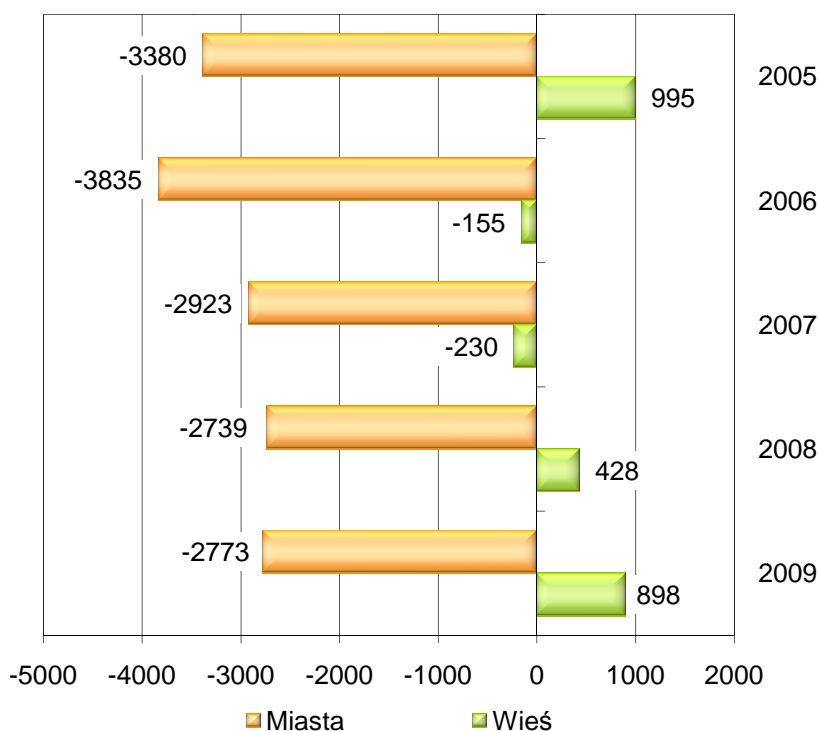

W przeliczeniu na 1000 ludności współczynnik salda migracji w 2009 r. osiągnął wartość minus 0,9‰ i był o 0,2 pkt. promilowego mniejszy w porównaniu z 2005 r.

W latach 2005-2009 w województwie podkarpackim odnotowywano ujemne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych. W 2009 r. wyniosło ono minus 1875, podczas gdy w 2005 r. – minus 2385

W 2009 r. odpływ ludności na pobyt stały wyniósł 20,6 tys. (w 2005 r. – 22,7 tys.), natomiast napływ – 18,8 tys. osób (w 2005 r. – 20,3 tys.). Największy odpływ ludności na pobyt stały wystąpił w 2007 r. – 29,4 tys. przy jednoczesnym napływie 26,2 tys. osób.

Wykres 5. Saldo migracji na pobyt stały

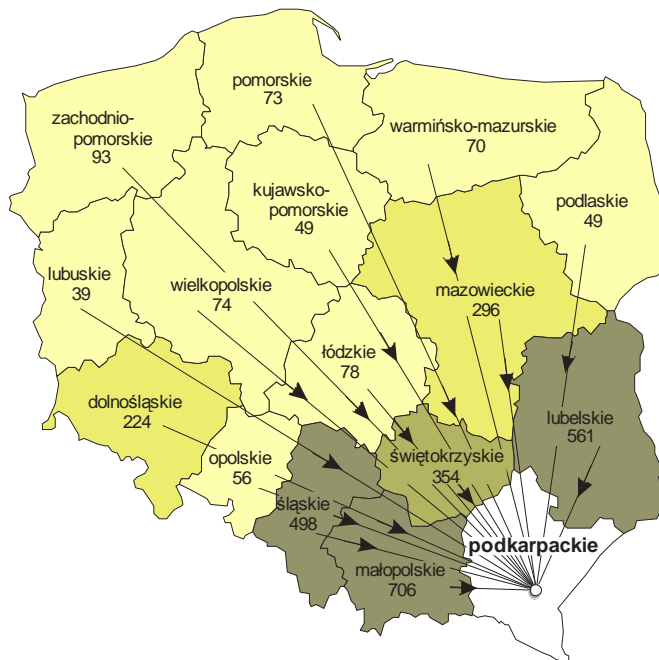
Analizując saldo migracji w podziale na miasto i wieś należy zauważyć, że tereny miejskie charakteryzowało ujemne saldo migracji (w 2009 r. minus 2773), natomiast tereny wiejskie dodatnie (w 2009 r. – 898). Częściej na zmianę stałego pobytu decydowały się kobiety, stanowiły one 54,7% ogólnej liczby migrujących osób.

W badanym okresie saldo migracji wewnętrznych przyjmowało wartości ujemne. Największą ujemną wartość osiągnęło w 2007 r. (minus 2169), a najmniejszą w 2008 r. minus 1539. W 2009 r. saldo to osiągnęło

wartość (minus 1986) i było o 29,0% wyższe niż w roku poprzednim. Saldo migracji wewnętrznych dla wsi było dodatnie i w stosunku do 2008 r. zwiększyło się o 34 osoby, a do 2005 r. zmniejszyło się o 288 osób.

W 2009 r. na terenie województwa podkarpackiego (biorąc pod uwagę migrację wewnętrzną) zameldowano na pobyt stały 17,6 tys. osób – o 30,4% mniej niż w 2007 r. i o 10,0% mniej niż w 2005 r. W tym samym czasie liczba wymeldowań z pobytu stałego wyniosła 19,6 tys. osób – o 28,7% mniej niż w 2007 r. i o 9,2% mniej niż w 2005 r.

Mapa 1. Napływ migrantów do województwa podkarpackiego z innych województw na pobyt stały w 2009 r.

Z analizy danych dotyczących migracji międzywojewódzkich wynika, że w 2009 r. największy napływ ludności do województwa podkarpackiego nastąpił z województw małopolskiego – 706 osób, lubelskiego – 561 oraz śląskiego. Najmniej osób zdecydowało się przenieść na stałe na Podkarpacie z województw lubuskiego – 39 osób, podlaskiego – 49 osób i kujawsko-po-

morskiego – 49 osób. Natomiast największy odpływ mieszkańców województwa podkarpackiego nastąpił do województwa małopolskiego – 1804 osoby i mazowieckiego – 974 osoby. Najmniej wymeldowujących się osób z Podkarpacia zamieszkało w województwach podlaskim – 40 osób i opolskim – 51 osób.

Mapa 2. Odpływ migrantów z województwa podkarpackiego do innych województw na pobyt stały w 2009 r.

W okresie 2005-2009 odnotowuje się zjawisko zwiększających się migracji ludności z miast na wieś, natomiast mniej jest w kierunku odwrotnym ze wsi do miast. W 2009 r. zanotowano 5866 takich przypadków, co stanowiło 33,3% ogółu napływu w migracjach wewnętrznych. W stosunku do 2005 r. było to jednak mniej o 1,2 pkt. proc. Z kolei biorąc pod uwagę napływ ze wsi do miast w 2009 r. można stwierdzić, że takich przypadków było mniej (4154 wobec 4655 w 2005 r.).

Analiza struktury wieku osób migrujących wewnątrz województwa w latach 2005-2009 wskazuje, iż najliczniejsze grupy stanowią osoby młode z przedziału wieku 20-24 lata oraz 25-29 lat. W 2009 r. najwięcej osób

zmieniło miejsce pobytu stałego w wieku 25-29 lat (zarówno w mieście – 1516 osób, jak i na wsi – 2032 osoby). Drugim pod względem liczebności migracji przedziałem wiekowym okazał się przedział 20-24 lata (w mieście – 790 osób, na wsi 1617 osób).

Analizując saldo migracji zagranicznych w 2009 r. warto zauważyć, że po raz pierwszy od 1999 r. przyjęło ono wartość dodatnią (111). Najniższa natomiast wartość wystąpiła w 2006 r. (minus 2083).

W latach 2005-2009 z województwa podkarpackiego łącznie wyemigrowało 8656 osób, w tym w 2005 r. – 1122 osoby, w 2008 r. – 1801, a w 2009 r. – 1040 osób. W 2009 r. w województwie podkarpackim nastąpił spadek emigracji na pobyt stały w odniesieniu do 2005 r. (o 7,3%) i o 42,3% w stosunku do 2008 r..

W 2009 r. do Polski na pobyt stały z zagranicy przyjechało 1151 imigrantów (o 413 więcej niż w 2005 r. i o 122 więcej niż w 2008 r.).

Wśród imigrantów przeważali mężczyźni, natomiast wśród emigrantów przewagę miały kobiety. W 2009 r. mężczyźni stanowili 65,2% przyjeżdżających do Polski oraz 45,5% opuszczających kraj na stałe.

Na wyjazd na stałe z kraju częściej decydowali się mieszkańcy miast. W 2009 r. z podkarpackich miast wyjechało na stałe 656 osób, co stanowiło 63,1% ogółu emigrantów. Dla porównania, w 2005 r. odsetek ten był wyższy i kształtował się na poziomie 67,2%.

W miastach osiedliło się natomiast 606 imigrantów - stanowili oni 52,6% (w 2005 r. – 54,2%) ogółu osób z zagranicy, które zdecydowały się na pobyt stały w województwie podkarpackim.

Najliczniejszą grupę imigrantów w 2009 r. stanowiły osoby z przedziału wiekowego 25-29 lat (225 przypadków – 19,5% ogółu), wśród których 53,8%

to mieszkańcy wsi. Drugą w grupą pod względem liczebności stanowiły osoby w wieku 20-24 lata (18,9% ogółu).

Na wyjazd za granicę na pobyt stały decydowały się przede wszystkim osoby młode. Najwięcej emigrantów odnotowano w przedziale wiekowym 30-34 lata – 164. Stanowili oni ponad 15% wszystkich emigrantów. Większość osób z tego przedziału wiekowego pochodziło z miast (63,4%). Kolejną pod względem liczebności była grupa wiekowa 25-29 lat, w której dominowali również mieszkańcy miast (76,9%).

Biorąc pod uwagę kierunki emigracji można zauważyć, że w 2009 r. najwięcej osób wyjechało do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej (39,9% ogółu emigracji), Wielkiej Brytanii (17,1%) oraz Niemiec (8,8%). W porównaniu z 2005 r. zmniejszył się udział emigracji do Kanady i USA (odpowiednio o 45,2% i o 20,5%), zwiększył się natomiast do Irlandii (o 129,4%), Włoch (o 40,4%) i Niemiec (o 11,0%). W 2009 r. najwięcej osób przybyło z Wielkiej Brytanii (34,9%) i Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej (22,3%) natomiast wśród ludności napływowej w 2005 roku najwięcej - 32,0% stanowili imigranci z Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej i 19,2% z Ukrainy.

II. ANALIZA WYBRANYCH ZAGADNIENÍ ZWIĄZANYCH Z RYNKIEM PRACY W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM

2.1. Aktywność ekonomiczna ludności według standardów Międzynarodowej Organizacji Pracy

Z punktu widzenia analizy rynku pracy, ludność w wieku 15 lat i więcej można podzielić na dwie podstawowe zbiorowości: aktywnych zawodowo i biernych zawodowo.

W województwie podkarpackim w latach 2005-2009 nastąpiło zwiększenie liczby ludności w wieku 15 lat i więcej. W okresie pierwszych trzech analizowanych lat wzrost ten był nieznaczny (o 1,3%) z 1653 tys. osób w 2005 r. do 1674 tys. osób w 2007 r. W latach 2008-2009 odnotowano zwiększenie się liczby ludności. W 2009 r. wyniosła ona 1744 tys. osób i w porównaniu z 2005 r. – wzrosła o 5,4%.

Tabl. 2. Przeciętna liczba ludności w wieku 15 lat i więcej według płci i miejsca zamieszkania

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009
	w tys. osób				
Ogółem	1653	1679	1674	1739	1744
mężczyźni	795	807	815	838	834
kobiety	859	871	859	901	910
Miasta	684	668	656	703	682
Wieś	970	1010	1018	1035	1062

W analizowanych latach **ludność aktywna zawodowo** utrzymywała się na poziomie ok. 931 tys. osób. W badanych latach odnotowano systematyczne zwiększanie się tej zbiorowości, z 897 tys. osób w 2005 r. do 987 tys. osób w 2009 r.

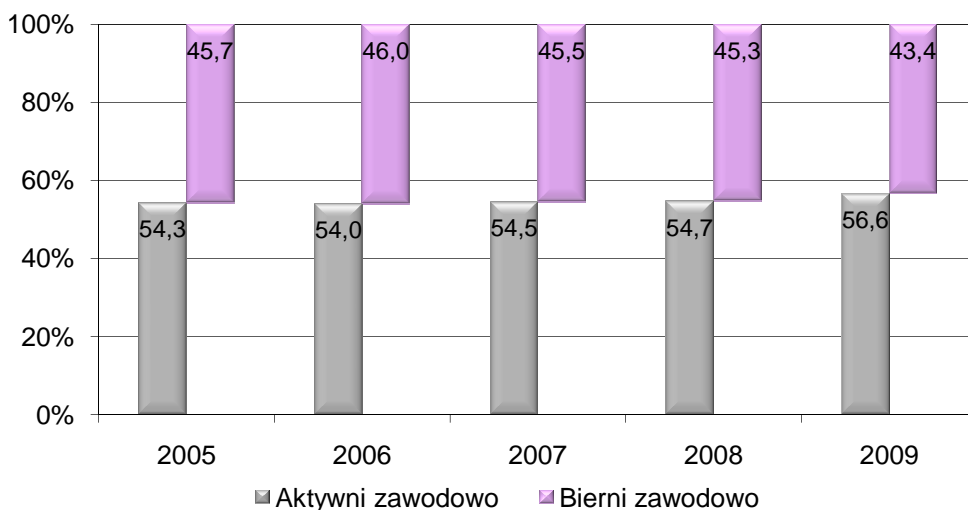
Natomiast liczba **ludności biernej zawodowo** utrzymywała się na poziomie średnio 767 tys. osób. W 2009 r. wyniosła 757 tys. osób i w porównaniu z 2005 r. wzrosła nieznacznie (o 0,1%).

Tabl. 3. Przeciętna liczba ludności w wieku 15 lat więcej według aktywności ekonomicznej

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009
	w tys. osób				
Ogółem	1653	1679	1674	1739	1744
Aktywni zawodowo	897	907	912	951	987
pracujący	748	783	825	873	887
bezrobotni	149	123	87	78	99
Bierni zawodowo	756	772	762	788	757

W 2009 r. wśród ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej **aktywni zawodowo** stanowili 56,6%, a **bierni zawodowo** 43,4% natomiast w 2005 r. udziały te wyniosły odpowiednio 54,3% i 45,7%.

Wykres 6. Ludność aktywna i bierna zawodowo

Na 100 osób aktywnych zawodowo w 2009 r. przypadało 77 osób biernych zawodowo, podczas gdy w 2005 r. – 84 osoby. Z kolei na 100 osób pracujących przypadało 97 osób niepracujących, podczas gdy w 2005 r. aż 121 osób.

Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy pokazuje, że w województwie podkarpackim, tak jak w całym kraju, od

2005 r. do 2007 r. nie pracowała więcej jak połowa populacji. W ciągu tych lat udział niepracujących (bezrobotnych i biernych zawodowo) systematycznie malał na korzyść wzrostu udziału osób pracujących, który w efekcie w 2008 r. po raz pierwszy nieznacznie przekroczył 50%, a w 2009 r. wyniósł blisko 51%.

Zbiorowość osób niepracujących składała się głównie z biernych zawodowo, czyli osób, które pozostają poza zasobami pracy. W 2009 r. ich udział wyniósł 88,3% i wzrósł w porównaniu z 2005 r. o 4,8 pkt. proc. Najliczniejszą grupę wśród biernych zawodowo w całym okresie stanowili emeryci oraz osoby uczące się i uzupełniające kwalifikacje, a najmniej liczną osoby nieposzukujące pracy ze względu na zniechęcenie bezskutecznością poszukiwań pracy (tj. wyczerpanie wszystkich znanych możliwości poszukiwania pracy i przekonanie o niemożności znalezienia pracy).

W 2009 r. wśród ludności w wieku 15 lat i więcej status osoby bezrobotnej posiadało 5,7% a w 2005 r. – 9,0%. Największy udział bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej odnotowano w 2005 r., a najmniejszy w 2008 r.

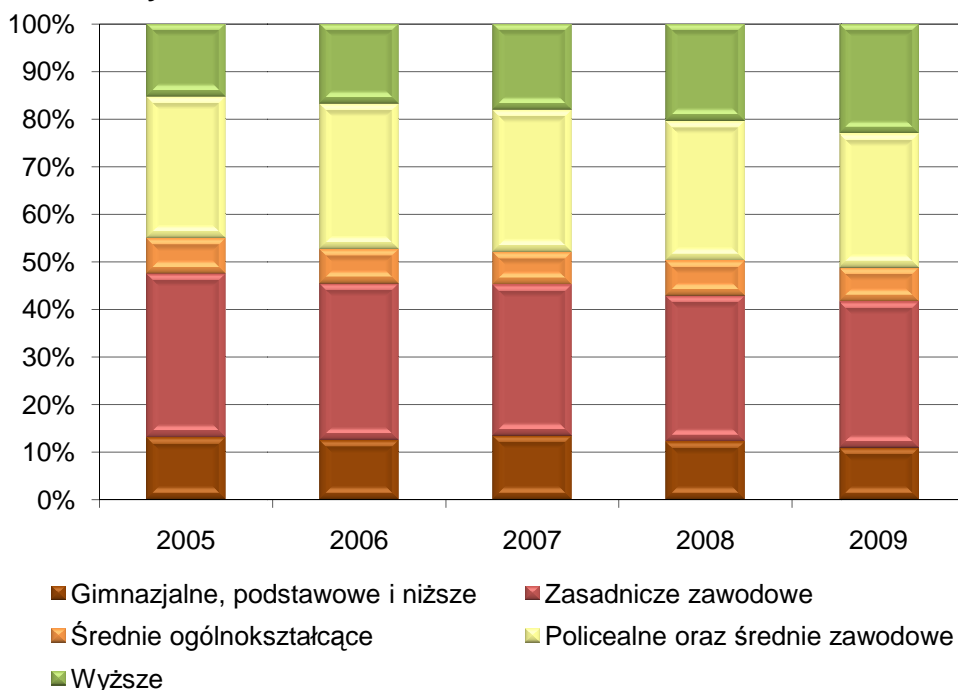
Aktywni zawodowo

Płeć i miejsce zamieszkania to główne czynniki różnicujące strukturę aktywnych zawodowo według statusu na rynku pracy. W okresie 2006-2009 przeważającą część aktywnych zawodowo stanowili mężczyźni, których udział kształtował się na poziomie co najmniej 54%, a jedynie w 2005 r. był nieznacznie mniejszy. Większość populacji mężczyzn mieszkała na wsi, w 2005 r. ich udział wyniósł 59,6%, natomiast w 2009 r. 63,3%.

Aktywni zawodowo to w 95% osoby w wieku produkcyjnym. W latach 2005-2009 udział osób w wieku 30-49 lat był dominujący wśród tej populacji (powyżej 50%), ale stopniowo malał z 53,9% w 2005 r. do 50,8% w 2008 r. Natomiast w 2009 r. w porównaniu z 2008 r. odnotowano niewielki wzrost o 0,7 pkt. proc.

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, najliczniejszą grupą aktywnych zawodowo mieszkańców województwa podkarpackiego w wieku 15 lat i więcej stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. W 2009 r. prawie co trzeci aktywny zawodowo należał do tej zbiorowości. Znaczna część zbiorowości posiadała wykształcenie policealne i średnie zawodowe. Stosunkowo najmniej osób legitymowało się wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niższym, średnim ogólnokształcącym i wyższym. Warto zauważyć jednak, że udział osób z wykształceniem wyższym w ciągu pięciu analizowanych lat zwiększył się z 15,4% w 2005 r. do 23,1% w 2009 r.

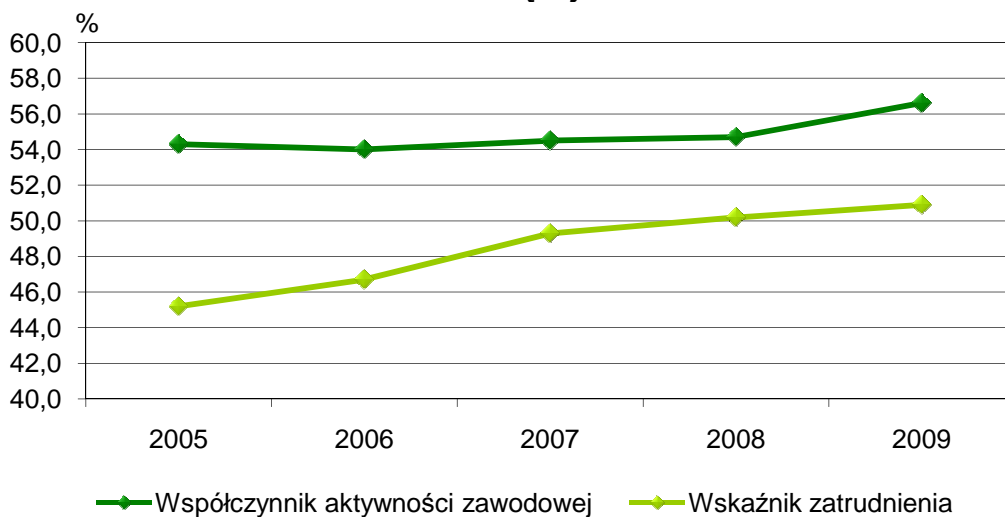
Wykres 7. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia

W 2009 r. **współczynnik aktywności zawodowej** ludności w wieku 15 lat i więcej (dane średnioroczne) wyniósł 56,6% (w 2005 r. – 54,3%), co oznacza, że na każde 100 osób, które ukończyły 15 lat, 56 osób było

aktywnych zawodowo, czyli miało pracę lub jej poszukiwało. W populacji mężczyzn współczynnik ten wyniósł 64,5% i był wyższy w stosunku do 2005 r. o 4,0 pkt. proc., a wśród kobiet kształtował się na poziomie 49,3% i był wyższy w stosunku do 2005 r. o 0,8 pkt. proc. Na wsi współczynnik aktywności zawodowej w 2009 r. ukształtował się na poziomie 58,9%, dla miast był niższy i wyniósł 53,1%.

Wykres 8. Współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15 lat i więcej

W IV kwartale 2009 r. najwyższym poziomem aktywności zawodowej charakteryzowały się osoby w wieku 35-44 lata, dla których współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 87,5% i był niższy w odniesieniu do poprzedniego roku (o 1,2 pkt. proc.), natomiast w odniesieniu do 2005 roku był wyższy (o 0,1 pkt. proc.). Najniższą aktywnością zawodową charakteryzowała się grupa osób w wieku 55 lat i więcej, dla której współczynnik kształtował się na poziomie 26,3% i był wyższy zarówno w porównaniu z 2008 r., jak również z 2005 r. (odpowiednio: o 0,3 pkt. proc. i 6,2 pkt. proc.). Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, najwyższą aktywnością zawodową charakteryzowały się osoby z wykształceniem wyższym. Na każde 100 osób mających wyższe

wykształcenie 80 osób było aktywnych zawodowo. Najniższym współczynnikiem aktywności zawodowej odznaczały się osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego. Na każde 100 osób z takim wykształceniem 23 osoby były aktywne zawodowo.

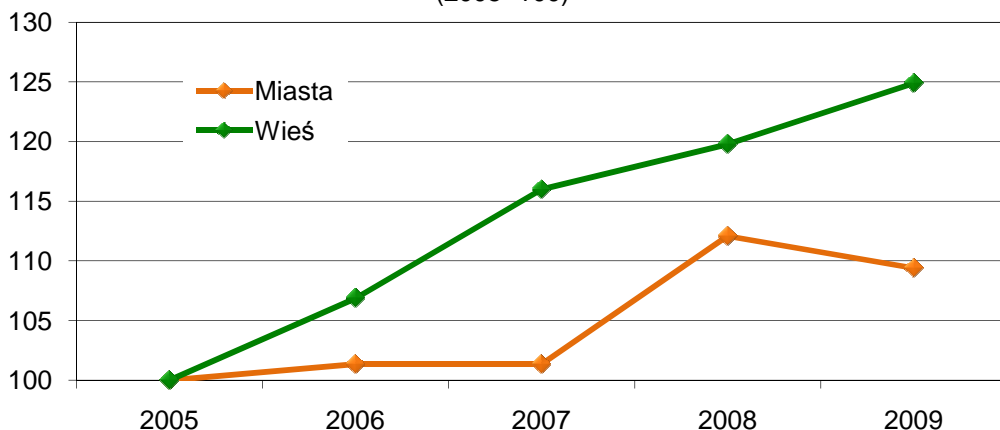
Pracujący

W latach 2005-2009 według BAEL liczba ludności pracującej (dane średnioroczne) województwa podkarpackiego zwiększyła się z 748 tys. osób w 2005 r. do 887 tys. osób w 2009 r., tj. o 18,6%. W okresie analizowanych pięciu lat status osoby pracującej posiadało średnio ponad 83% populacji aktywnych zawodowo. W 2009 r. wskaźnik ten wyniósł 89,9%.

W 2009 r. w porównaniu z 2005 r. wzrost liczby pracujących nastąpił zarówno w populacji mężczyzn jak i kobiet, jednak więcej pracujących przybyło w grupie mężczyzn (o 20,8%) niż kobiet (o 16,0%). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, więcej pracujących przybyło wśród mieszkańców wsi (o 24,9%), niż wśród mieszkańców miast (o 9,4%). Mężczyźni przez wszystkie analizowane lata stanowili nie mniej niż 54,0% ogólnej liczby pracujących.

Wykres 9. Dynamika liczby pracujących w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania

(2005=100)

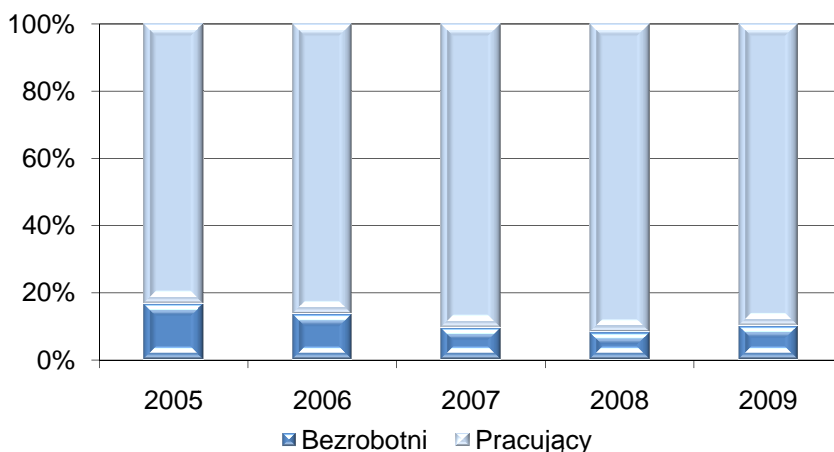
W latach 2005-2009 podnosił się poziom wykształcenia osób pracujących. Świadczy o tym wzrastająca z roku na rok zarówno liczba pracujących z wykształceniem wyższym, jak i udział tej grupy osób w ogólnej liczbie pracujących.

Liczba pracujących z wyższym wykształceniem w 2009 r. wzrosła w stosunku do 2005 r. o 71,0%, a ich udział w ogólnej liczbie pracujących zwiększył się o 7,3 pkt. proc. Zmalał natomiast wśród pracujących odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niższym (o 2,7 pkt. proc.). Największa grupa pracujących legitymowała się wykształceniem zasadniczym zawodowym (w 2009 r. zbiorowość ta stanowiła – 30,3%, a w 2005 r. – 33,2%).

Z roku na rok systematycznie rosła liczba pracujących we wszystkich grupach wiekowych. W 2009 r. w stosunku do 2005 r. było więcej pracujących w wieku poniżej 40 lat (o 22,4%), jak również w wieku 40 lat i więcej (o 15,2%). W 2005 r. odsetek osób w wieku poniżej 40 lat stanowił 47,2%, a w 2009 r. niewiele więcej, tj. 48,7% ogólnej liczby pracujących.

W IV kwartale 2009 roku, ze względu na czas przepracowany w badanym tygodniu, 59,8% (526 tys. osób) stanowili pracownicy, którzy przepracowali 40 godzin i więcej. Krócej pracowało 34,2% osób, a pozostałe 5,9% miało pracę, ale jej nie wykonywało. Biorąc pod uwagę status zatrudnienia, liczba pracowników najemnych wyniosła 604 tys., tj. 68,6% ogółu pracujących.

Wykres 10. Struktura ludności aktywnej zawodowo według statusu na rynku pracy

Miernikiem poziomu zatrudnienia jest **wskaźnik zatrudnienia** oznaczający udział pracujących w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej. W 2009 r. (dane średnioroczne) wyniósł 50,9% (w Polsce – 50,4%), co oznacza, że na każde 100 osób, które ukończyły 15 lat, przypadało 51 pracujących. Nastąpił wzrost wskaźnika zatrudnienia zarówno w odniesieniu do 2005 r. (o 5,7 pkt.), jak i w porównaniu z 2008 r. (o 0,7 pkt.). W odniesieniu do 2005 r. wzrost wskaźnika zatrudnienia wystąpił w populacji mężczyzn, jak i kobiet oraz wśród mieszkających w miastach. W analizowanym okresie utrzymywał się wyższy wskaźnik zatrudnienia wśród osób z terenów wiejskich w stosunku do wskaźnika dla mieszkańców miast. Różnica między tymi populacjami wyniosła od 2,4 pkt. proc. w 2006 r. do 5,3 pkt. proc. w 2007 r. W 2009 r. w porównaniu z poprzednim rokiem różnica ta zwiększyła się (o 0,6 pkt. proc.).

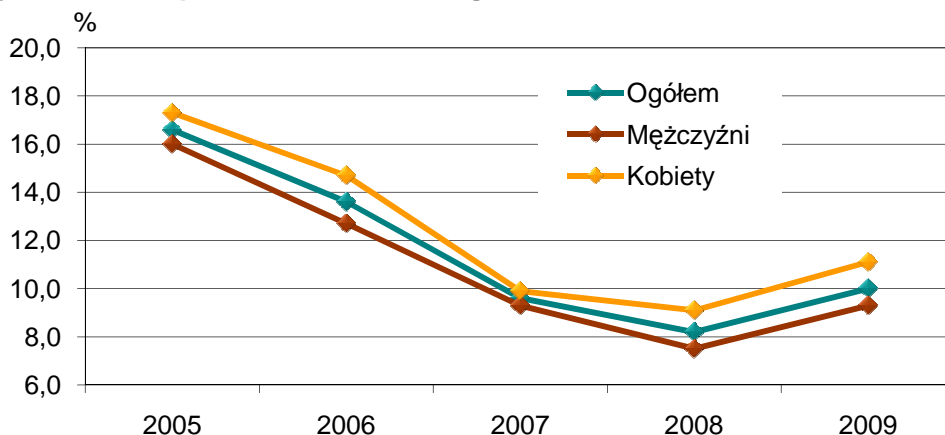
Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia w IV kwartale 2009 r. najwyższym wskaźnikiem zatrudnienia charakteryzowały się osoby z wykształceniem wyższym (73,3%), najniższym zaś osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego (20,3%). Stosunkowo niski wskaźnik zatrudnienia wystąpił wśród osób legitymujących się wykształceniem średnim ogólnokształcącym (34,1%).

Bezrobotni

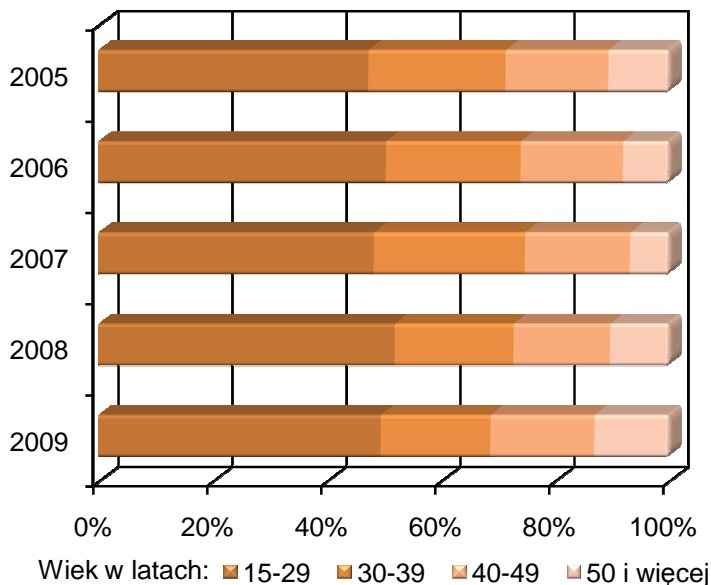
W 2009 r. populacja bezrobotnych w województwie podkarpackim wyniosła 99 tys. osób (dane średnioroczne), tj. prawie o 34% mniej niż w 2005 r. Liczba bezrobotnych w większym stopniu zmniejszyła się w populacji mężczyzn (o 35,1%) niż kobiet (o 30,6%) oraz wśród mieszkających w miastach (o 43,8%) niż na wsi (o 25,9%).

Natężenie bezrobocia określające udział bezrobotnych wśród aktywnych zawodowo, czyli tzw. **stopa bezrobocia**, w 2009 r. wyniosła 10,0%, co oznacza, że wśród aktywnych zawodowo co dziesiąta osoba była bez pracy. Była ona niższa w porównaniu z 2005 r. (o 6,6 pkt. proc.), natomiast wyższa w stosunku do roku poprzedniego (o 1,8 pkt. proc.). W Polsce wskaźnik ten w 2009 r. wyniósł 8,2%.

Wykres 11. Stopa bezrobocia według BAEL

W IV kwartale 2009 r. najwyższą stopą bezrobocia charakteryzowały się osoby w wieku 15-24 lata (35,8%), a najniższą w wieku 55 lat i więcej (0,7%). Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, najwyższą stopą bezrobocia odznaczała się grupa osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (14,9%), a najniższą – z wykształceniem wyższym (8,4%) oraz policealnym i średnim zawodowym (8,5%).

Wykres 12. Struktura bezrobotnych według wieku

Bierni zawodowo

Bierni zawodowo (dane średnioroczne) w województwie podkarpackim stanowili w całym omawianym pięcioletnim okresie od 43,4% do 46,0% ludności w wieku 15 lat i więcej.

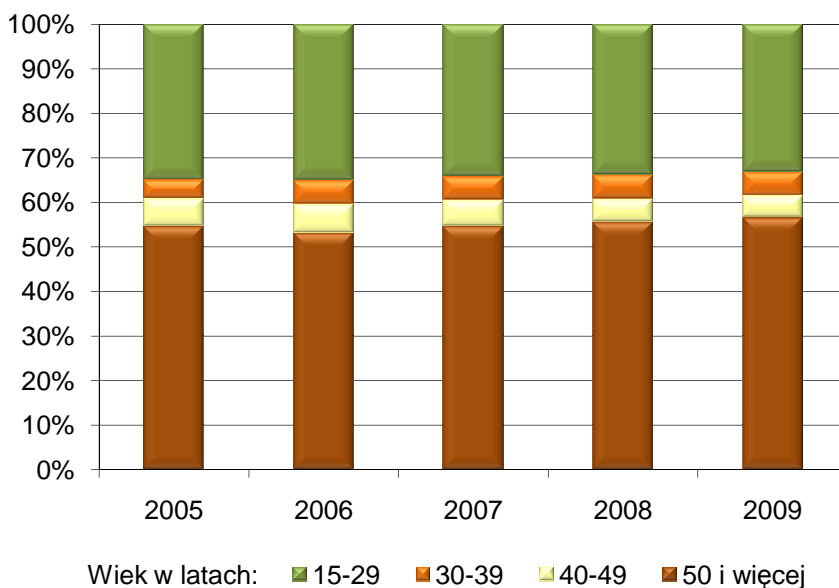
Przeważającą część biernych zawodowo stanowili mieszkańcy wsi. Ich udział utrzymywał się średnio na poziomie ok. 58%. W 2009 r. na wsi było o 117 tys. więcej biernych zawodowo niż w mieście, tj. o 36,6% (w 2005 r. o 35,1% więcej). W 2009 r. mężczyźni bierni zawodowo stanowili 17,0% wśród ludności w wieku 15 lat i więcej, podczas gdy w 2005 r. – było ich o 2,0 pkt. proc. więcej.

Zdecydowaną większość zbiorowości biernych zawodowo tworzyły kobiety. W 2005 r. stanowiły one 58,6% ogółu biernych zawodowo i 26,8% wśród ludności w wieku 15 lat i więcej. W 2009 r. udziały te wyniosły odpowiednio – 60,9% i 26,4%.

Cechą demograficzną istotnie różnicującą biernych zawodowo jest wiek. Analizując ten czynnik w latach 2005-2009 nietrudno zauważyć dominację osób w wieku 50 lat i więcej, stanowili oni przeciętnie blisko 55%

biernych zawodowo. W tej grupie w większości znajdowały się osoby, które już zakończyły okres aktywności zawodowej. Drugą co do wielkości grupą w populacji biernych zawodowo były osoby w wieku 15–29 lat, ich średni udział wyniósł 34%. Była to głównie młodzież, która z różnych względów jeszcze nie weszła na rynek pracy i nie rozpoczęła procesu aktywizacji zawodowej.

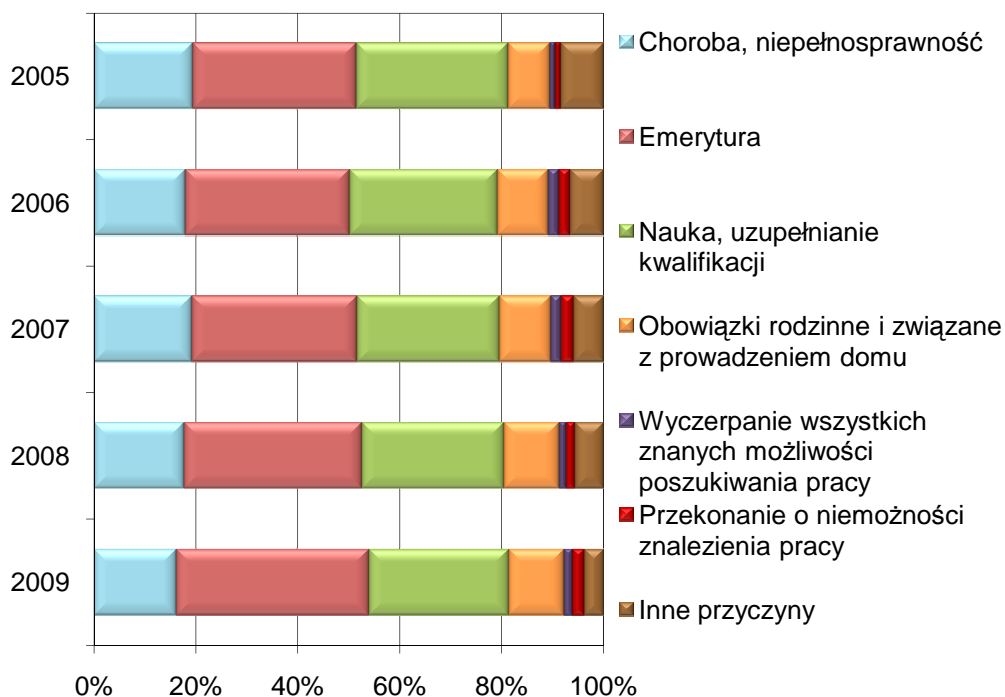
Wykres 13. Struktura biernych zawodowo według wieku

Najczęściej podawaną przyczyną nieposzukiwania pracy była emerytura. W 2005 r. ze względu na uzyskanie uprawnień emerytalnych nie szukało pracy 32,3% biernych zawodowo, podczas gdy w 2009 r. udział ten wyniósł już 37,9%. W 2009 r. drugą pod względem liczebności grupą biernych zawodowo były osoby podejmujące naukę i uzupełniające kwalifikacje. W ciągu pięciu lat ich udział w zbiorowości biernych zawodowo nieznacznie zmniejszył się z 29,6% w 2005 r. do 27,3% w 2009 r. i można sądzić, że w przyszłości duża część tych osób zasili rynek pracy. Na trzecim miejscu znajdują się osoby nie poszukujące pracy z powodu choroby i niepełnosprawności, które stanowiły w 2009 r. i 2005 r. odpowiednio – 16,1% i 19,3%. Od

2005 r. do 2009 r. zwiększył się o 2,6 pkt. proc. udział osób, którym obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu nie pozwalały podjąć pracy. W 2009 r. wśród biernych zawodowo 18 tys. osób było przekonanych o niemożności znalezienia pracy, tj. o ok. 10 tys. więcej niż w 2005 r. Stanowiły one 2,4% wszystkich biernych zawodowo (w 2005 r. – 1,1%).

Wykres 14. Osoby w wieku 15 lat i więcej według przyczyn bierności zawodowej

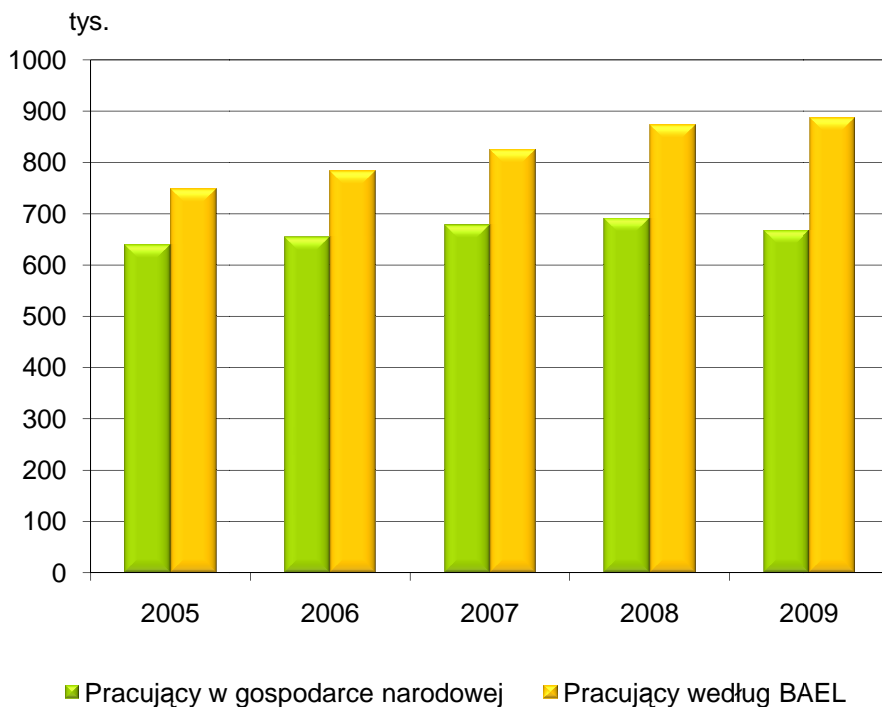
Istotne znaczenie dla oceny sytuacji na rynku pracy ma relacja jaka zachodzi pomiędzy liczebnością pracujących, a liczebnością biernych zawodowo. W 2009 roku na 1000 pracujących przypadało 853 osoby bierne zawodowo (w Polsce – 894). W okresie pięciu analizowanych lat najniższy wskaźnik odnotowano w 2009 r., natomiast najwyższy w 2005 r. (1011 osób).

2.2. Pracujący w gospodarce narodowej

W latach 2005-2009 liczba pracujących¹ w gospodarce narodowej była niższa od pracujących według BAEL (od 17% do 33%). Grupa ta nie zawierała osób pracujących: na terenie innych województw, za granicą, w jednostkach budżetowych obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a także – pracujących w tzw. „szarej strefie”.

W całym kraju analogiczna różnica była mniejsza, mieściła się w granicach od 10% do 18%. Oznacza to, że województwo podkarpackie stanowiło obszar, z którego następował „eksport” siły roboczej.

Wykres 15. Pracujący w gospodarce narodowej oraz pracujący według BAEL

¹ Według faktycznego miejsca pracy pracownika.

W końcu 2009 roku liczba pracujących w województwie podkarpackim wyniosła 667,3 tys. osób i wzrosła w odniesieniu do 2005 r. o 28,1 tys., natomiast w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 23,5 tys. Pracujący stanowili 5,0% ogółu pracujących w kraju, przy liczbie ludności stanowiącej 5,5% ludności Polski. Liczba pracujących w województwie podkarpackim w przeliczeniu na 1000 ludności w końcu 2009 r. wyniosła 317 osób (średnio w kraju – 352 osób). W ogólnej liczbie pracujących przeważali mężczyźni, których udział w 2005 r. wyniósł 53,7% i nieznacznie zwiększył się w 2009 r. – o 0,1 pkt. proc.

Tabl. 4. Pracujący^a w gospodarce narodowej według płci oraz sektorów własności
Stan w dniu 31 XII

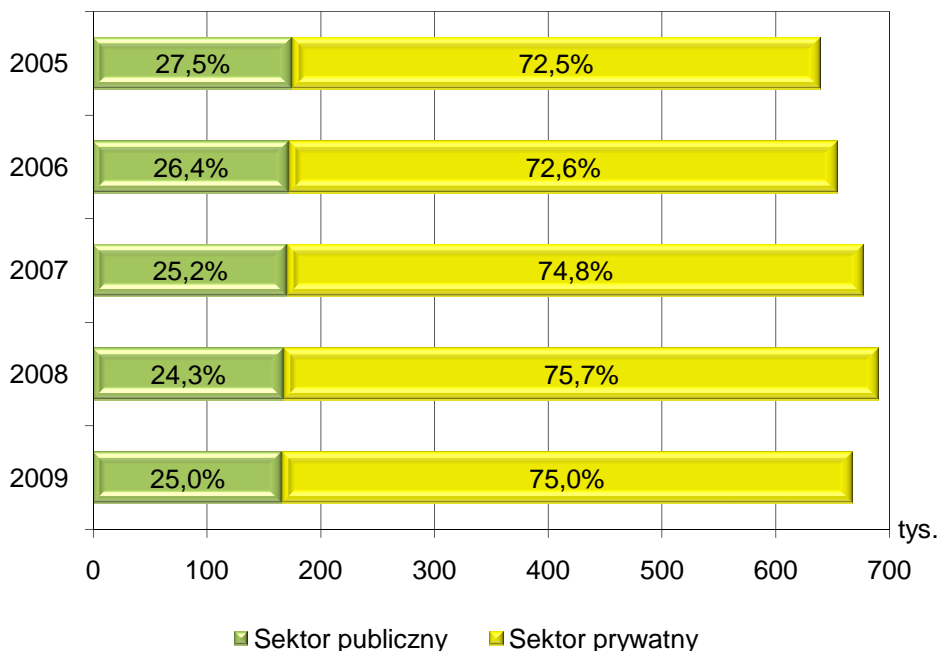
Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009
	w tysiącach				
Ogółem	639,1	654,3	677,6	690,8	667,3
mężczyźni	343,4	352,5	368,2	376,5	359,2
kobiety	295,8	301,9	309,4	314,3	308,1
Sektor publiczny	175,5	172,6	171,0	168,1	166,5
Sektor prywatny	463,6	481,8	506,5	522,6	500,8

^aWedług faktycznego miejsca pracy pracownika.

Większość osób pracowała w sektorze prywatnym. Stanowili oni 75,0% ogółu pracujących w 2009 r. podczas gdy w 2005 r. – 72,5%. Liczba pracujących w sektorze prywatnym w tym okresie wzrosła o 8,0%, przy jednoczesnym spadku w sektorze publicznym o 5,1%. W końcu 2009 r. w sektorze prywatnym pracowało 500,8 tys. osób co jest następstwem postępującego procesu prywatyzacji gospodarki. W rezultacie odsetek pracujących w sektorze prywatnym zwiększył się o 2,5 pkt. proc. w odniesieniu do 2005 r.

Wykres 16. Struktura pracujących w gospodarce narodowej według sektorów własności

Stan w dniu 31 XII

W 2009 r. najwięcej osób pracowało w przemyśle, w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie oraz handlu; naprawach pojazdów samochodowych – łącznie ponad 60% pracujących w województwie podkarpackim. Natomiast najmniej osób pracowało w obsłudze rynku nieruchomości oraz w działalności związanej z kulturą, rozrywką rekreacją (niecałe 2% pracujących). W odniesieniu do 2008 r. liczba pracujących zmalała najbardziej w działalności finansowej i ubezpieczeniowej (o 11,5%), w zakwaterowaniu i gastronomii (o 9,7%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 9,4%). Z kolei najbardziej zwiększyła się liczba pracujących w administrowaniu i działalności wspierającej (o 11,9%), w edukacji (o 3,7%) oraz w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych (o 3,4%).

Tabl. 5. Pracujący^a w gospodarce narodowej według sekcji PKD
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009
	w tysiącach	
Ogółem	690,8	667,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	159,2	158,9
Przemysł	162,0	148,7
Budownictwo	36,4	36,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	100,4	93,4
Transport i gospodarka magazynowa	31,4	28,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	9,3	8,4
Informacja i komunikacja	7,5	7,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	10,9	9,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5,6	5,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14,0	13,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	12,1	13,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	29,4	30,4
Edukacja	55,5	57,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	41,6	41,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją .	6,4	6,3
Pozostała działalność usługowa	9,0	8,4

^aWedług faktycznego miejsca pracy pracownika.

W województwie podkarpackim w podmiotach o liczbie pracujących² powyżej 9 osób w końcu 2009 r. pracowało 366,5 tys. osób, tj. o 3,6% więcej w porównaniu z 2005 r., natomiast mniej o 4,1% w odniesieniu do roku poprzedniego. W strukturze pracujących według płci, mężczyźni stanowili większość (53,5%), natomiast w porównaniu z 2005 r. ich udział był nieznacznie większy (o 0,3 pkt. proc.)

Populację pracujących powyżej 9 osób w końcu 2009 r. w większości (98,9%) tworzyli zatrudnieni na podstawie stosunku pracy. Odsetek pracują-

² Bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, według siedziby zarządu jednostki.

cych jako właściciele, współwłaściciele oraz pomagający członkowie rodzin stanowił 0,8% ogólnej liczby pracujących. Udział osób o innym statusie zatrudnienia (wykonujących pracę nakładczą, agentów i pozostałych) był marginalny – łącznie 0,3%.

Przez wszystkie analizowane lata udział osób zatrudnionych w porze nocnej wśród pracujących wynosił przeciętnie około 13,0%, a największy ich odsetek wystąpił w 2007 r., tj. 13,8%.

Z roku na rok wzrastała aktywność zawodowa emerytów i rencistów; w końcu 2009 r. liczba osób pracujących posiadających prawo do emerytury lub renty była wyższa o 52,8% w stosunku do 2005 r., a ich odsetek wśród pracujących stale zwiększał się i wyniósł 3,6%.

Do 2009 r. w województwie podkarpackim systematycznie wzrastała liczba pracujących cudzoziemców. W porównaniu z 2005 roku liczba ich wzrosła o 67,8%, choć w dalszym ciągu udział cudzoziemców wśród ogółu pracujących był znikomy i wynosił zaledwie ok. 0,1%. Większość z pracujących cudzoziemców stanowili mężczyźni (66,4%).

Tabl. 6. Pracujący^a w gospodarce narodowej według statusu zatrudnienia
Stan w dniu 31 XII

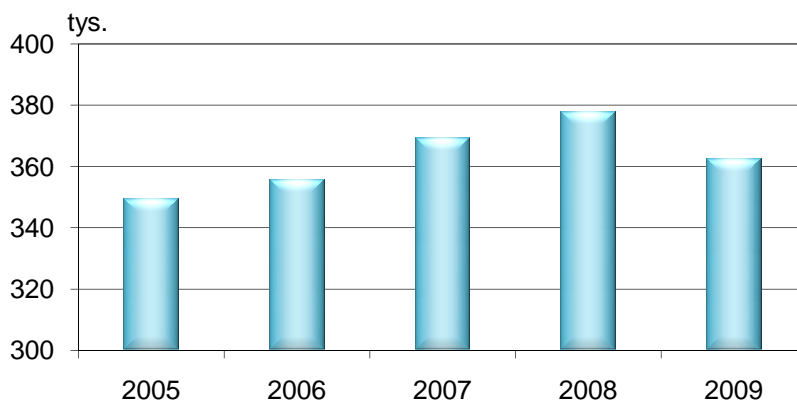
Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009
Ogółem	353797	359922	373614	382068	366546
w tym:					
Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy	349476	355805	369408	377960	362582
Osoby wykonujące pracę nakładczą	202	178	211	149	101
Agenci	466	443	365	46	425
Właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin	2933	3100	3242	3568	3103

^a W podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób (bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, według siedziby zarządu jednostki).

W 2009 r. wśród 362,6 tys. osób zatrudnionych **na podstawie stosunku pracy** było 338,2 tys. osób pracujących w pełnym wymiarze czasu

pracy oraz 24,4 tys. niepełnozatrudnionych. Liczba osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy na przestrzeni lat 2005-2009 zwiększyła się o 12,6%. Zwiększył się również ich odsetek wśród pracujących w głównym miejscu pracy (o 0,5 pkt. proc). W 2009 r. większość osób niepełnozatrudnionych stanowiły kobiety (57,0%). Natomiast wśród pełnozatrudnionych przeważali mężczyźni (54,1%).

Wykres 17. Pracujący^a zatrudnieni na podstawie stosunku pracy w gospodarce narodowej

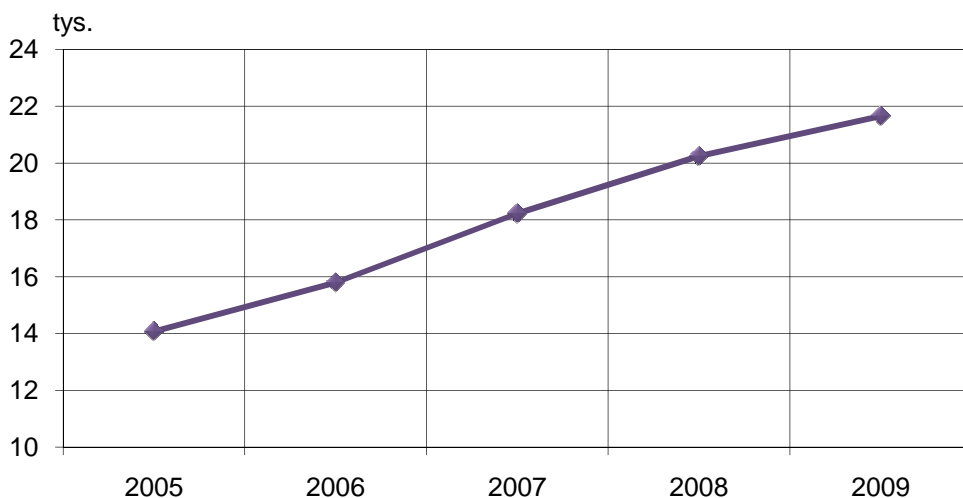
^a W podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób (bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, według siedziby zarządu jednostki).

Kolejną cechą różnicującą zatrudnionych jest wykonywany zawód. Dla scharakteryzowania zatrudnionych pod tym względem wykorzystano uogólnione wyniki badania reprezentacyjnego (Z-12) przeprowadzanego co dwa lata w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób. W 2008 r. badaniem objęto 383,3 tys. zatrudnionych pracowników (w 2006 r. – 359,4 tys. pracowników). W dwóch ostatnich badanych latach (2006, 2008) największą grupę zawodów w ogólnej liczbie zatrudnionych (grupowanych według tzw. wiodących grup zawodów) stanowili specjaliści, a ich udział wzrósł w niewielkim stopniu z 23,0% w 2006 r. do 23,5% w 2008 r.). Drugą pod względem liczebności grupą zawodów byli robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, którzy

stanowili 17,6% ogółu zatrudnionych, tj. o 1,5 pkt. proc. mniej niż w 2006 r. Na kolejnych miejscach wśród ogółu pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych znaleźli się: operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – 13,7% oraz technicy i inny średni personel – 11,0%. W 2006 r. ich udział wśród ogółu zatrudnionych wynosił odpowiednio: 13,4% i 12,9%.

Tendencję rosnącą wykazuje liczba pracujących osób **niepełnosprawnych** – w 2009 roku w porównaniu z 2005 r. odnotowano znaczny ich wzrost (o 53,8%). Udział tej grupy w ogólnej liczbie pracujących wzrósł z 4,0% w 2005 r. do 5,9% w 2009 r. Niemal 1/3 niepełnosprawnych pracowała w zakładach przemysłowych, 26,8% w administrowaniu i działalności wspierającej, a 24,4% w handlu i naprawach pojazdów samochodowych.

Wykres 18. Pracujący^a niepełnosprawni w gospodarce narodowej

^a W podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób (bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, według siedziby zarządu jednostki).

W województwie podkarpackim w 2009 r. **płynność zatrudnienia**, tzn. łączna liczba przyjęć i zwolnień w stosunku do liczby zatrudnionych w końcu roku poprzedniego, w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób kształtowała się na poziomie ok. 33%. Największą płynnością kadr charakter-

ryzowała się sekcja administrowanie i działalność wspierająca, w której współczynnik fluktuacji zatrudnionych wyniósł niemal 75%, dla porównania w budownictwie – 66%.

Tabl. 7. Przyjęcia do pracy^a

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009
Ogółem	68377	76576	86491	74610	56628
kobiety.....	23765	25787	29055	26466	21931
mężczyźni	44612	50789	57436	48144	34697
Z liczby ogółem:					
podejmujący pierwszą pracę	11912	14275	15927	13428	8574
zmieniający pracę	35196	15544	17018	13538	30437
powracający z urlopów wychowawczych i bezpłatnych ^b	1675	1937	2102	2228	1254
Współczynnik przyjęć w %.....	20,7	23,2	25,5	20,4	15,9

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnieniami dorywczo, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; według siedziby zarządu jednostki.

^b Od 2009 r. bez powracających z urlopów bezpłatnych.

Tabl. 8. Zwolnienia z pracy^a

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009
Ogółem	63791	64537	71473	78068	63143
kobiety	22632	21817	23118	27318	22098
mężczyźni	41159	42720	48355	50750	41045
Z liczby ogółem:					
zwolnieni w drodze wypowiedzenia					
przez zakład pracy	10091	8331	7326	11946	15207
przez pracownika	5083	7498	11007	10589	3553
przeniesieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację	3990	4749	4757	4616	2851
korzystający z urlopów wychowawczych i bezpłatnych ^b	2881	2705	2934	2894	1695
Współczynnik zwolnień w %.....	18,9	19,2	20,7	21,2	17,6

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnieniami dorywczo, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; według siedziby zarządu jednostki.

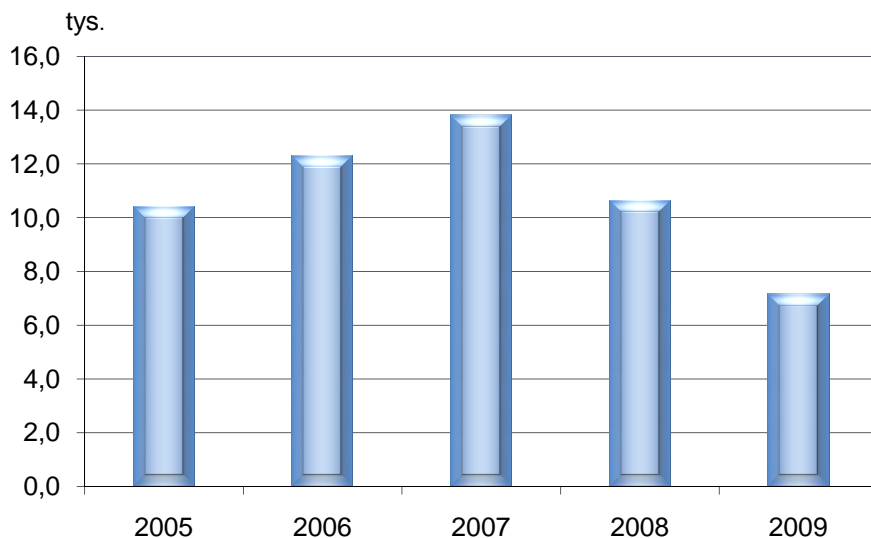
^b Od 2009 r. bez korzystających z urlopów bezpłatnych.

W latach 2005-2009 liczba absolwentów podejmujących pracę pierwszy raz w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób zmniejszyła

się o 31,4%. W 2009 r. największy spadek odnotowano w przemyśle (o 12,2 pkt. proc. w 2009 r. w stosunku do 2005 r.) oraz administrowaniu i działalności wspierającej (o 3,9 pkt. proc.).

W 2009 r. najwięcej absolwentów podjęło pracę w przemyśle oraz handlu; naprawach pojazdów samochodowych – łącznie ponad 50% absolwentów. Wzrósł udział absolwentów podejmujących pracę w budownictwie (o 4,3 pkt. proc. w 2009 r. w stosunku do roku 2005) oraz administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych (o 3,6 pkt. proc.), a także w ochronie zdrowia i pomocy społecznej (o 1,8 pkt. proc.).

Wykres 19. Absolwenci szkół podejmujący pracę po raz pierwszy

W latach 2005-2007 liczba absolwentów szkół podejmujących pracę po raz pierwszy systematycznie rosła, po czym zaczęła maleć. W 2009 r. wystąpił znaczący spadek w porównaniu z rokiem poprzednim (o 32,8%). W 2008 r. dynamika absolwentów z wyższym wykształceniem podejmujących pracę po raz pierwszy w stosunku do 2005 r. wyniosła 92,2. Natomiast w 2009 r.

w porównaniu z rokiem poprzednim wystąpił już spadek o 19,2%. W analizowanym okresie podnosił się poziom wykształcenia absolwentów podejmujących pracę po raz pierwszy. Świadczy o tym wzrastający z roku na rok udział liczby absolwentów z wykształceniem wyższym w ogólnej strukturze absolwentów szkół (o 9,6 pkt. proc. w stosunku do 2005 r.). Zmalał natomiast wśród absolwentów szkół odsetek osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (o 7,5 pkt. proc.) oraz zasadniczym zawodowym (o 4,4 pkt. proc.)

W końcu grudnia 2009 r. podmioty gospodarcze objęte badaniem popytu na pracę w woj. podkarpackim wykazały ogółem 1204 wolne miejsca pracy. Największą liczbą wolnych miejsc pracy dysponowały jednostki prowadzące działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych – 254 wolnych miejsc. Ponadto dużą liczbę wolnych miejsc pracy wykazały podmioty z sekcji: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 214 oraz budownictwo – 200 miejsc pracy.

Zdecydowaną większość wolnych miejsc pracy, bo 71,5%, odnotowano w podmiotach należących do sektora prywatnego. Z ogółu wolnych miejsc pracy najwięcej było dla pracowników z wykształceniem średnim zawodowym – 358 miejsc oraz z wyższym – 349. Najmniej natomiast oferowano osobom z wykształceniem gimnazjalnym - 43 wolne miejsca oraz podstawowym – 52 miejsca.

Biorąc pod uwagę grupy zawodów, można zauważyć że największe zapotrzebowanie dotyczyło specjalistów – 294 miejsca, techników i innego średniego personelu – 214 miejsc, a także operatorów i monterów maszyn i urządzeń – 180 wolnych miejsc pracy oraz robotników przemysłowych i rzemieślników – 146 miejsc.

Wskaźnik wykorzystania wolnych miejsc pracy (wyrażony jako stosunek wolnych miejsc pracy do zagospodarowanych i niezagospodarowanych) dla Podkarpacia wyniósł w roku 2009 - 0,35% (rok wcześniej – 0,77%). W kraju wskaźnik ten w omawianych latach był równy odpowiednio 0,63% i 1,50%.

W 2009 r. na terenie województwa podkarpackiego powstało 18,4 tys. nowych miejsc pracy, z tego 80,5% w sektorze prywatnym a 19,5% w sektorze publicznym. W jednostkach małych zostało utworzonych 35,0% nowych miejsc pracy w dużych 32,8%, a w średnich 32,2%. Najwięcej utworzono w przetwórstwie przemysłowym – 4770 miejsc, handlu; naprawie pojazdów samochodowych – 3837 oraz budownictwie – 2868.

W 2009 r. przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenie województwa podkarpackiego zlikwidowały 27,8 tys. miejsc pracy, z tego 72,0% w sektorze prywatnym, a 28,0% w sektorze publicznym. Najwięcej zlikwidowano miejsc pracy w jednostkach dużych – 66,7%. Ponad 50% miejsc pracy zostało zlikwidowane w sekcji – przetwórstwo przemysłowe.

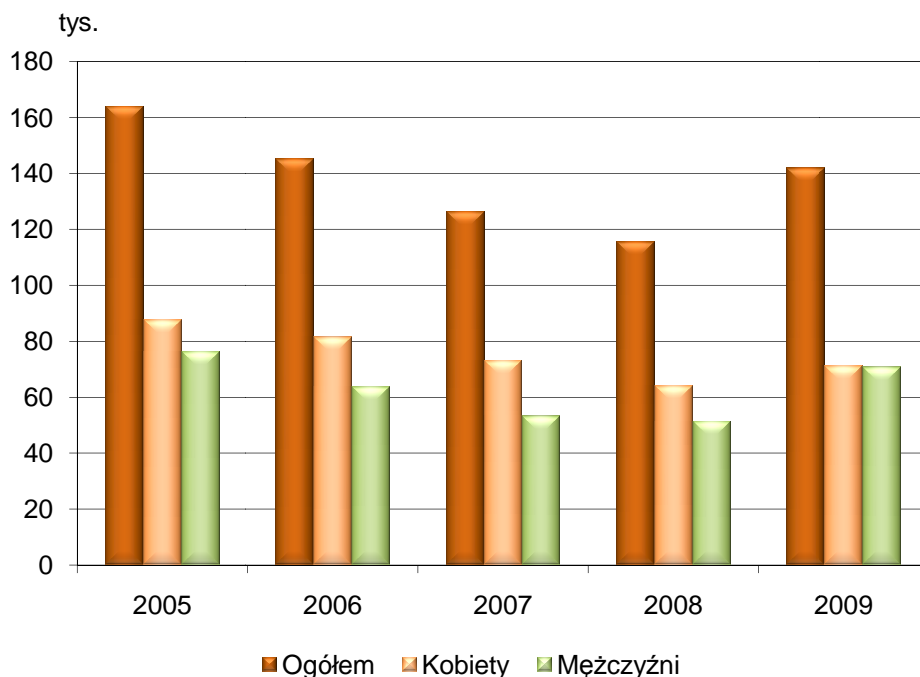
2.3. Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy

Bezrobocie naturalne będące częścią bezrobocia faktycznego towarzyszy niezmiennie każdej rozwijającej się gospodarce. Powiązane jest to z procesami jakie zachodzą na rynku pracy tj. z powstawaniem nowych i likwidowaniem już istniejących miejsc pracy, jak też ze zmianą aktywności siły roboczej. Do głównych zjawisk, jakie można zauważyć analizując dane dotyczące bezrobocia w województwie podkarpackim, należą: wysoki udział długotrwale bezrobotnych w bezrobociu ogólnym, wzrastający odsetek osób z wykształceniem wyższym, wysoki odsetek młodych bezrobotnych oraz zróżnicowanie przestrzenne istniejących lokalnych rynków pracy.

W województwie podkarpackim w 2009 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 141,9 tys. osób, co stanowiło 7,5% bezrobotnych w kraju. Od 2005 r. liczba bezrobotnych systematycznie malała do 2009 r., w którym odnotowano wzrost o 22,8% w porównaniu z 2008 r.

Wykres 20. Zarejestrowani bezrobotni

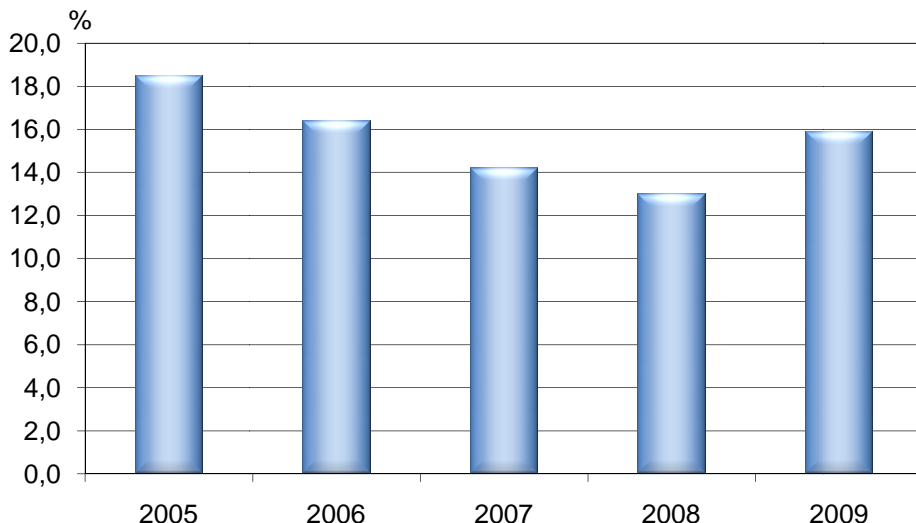
Stan w dniu 31 XII

W latach 2005-2008 stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie podkarpackim uległa zmniejszeniu i na koniec grudnia 2008 r. wyniosła 13,0%. Niestety światowy kryzys gospodarczy, który rozpoczął się na amerykańskich rynkach finansowych, po paru miesiącach pociągnął za sobą dawno nie notowany spadek produkcji. Miało to przełożenie na spowolnienie gospodarki, zmniejszenie zatrudnienia i pogorszenie sytuacji na rynkach pracy. Niemal wszystkie kraje rozwinięte zanotowały wzrost bezrobocia. Na Podkarpaciu w 2009 r. stopa bezrobocia wzrosła i osiągnęła poziom 15,9%.

Wykres 21. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 XII

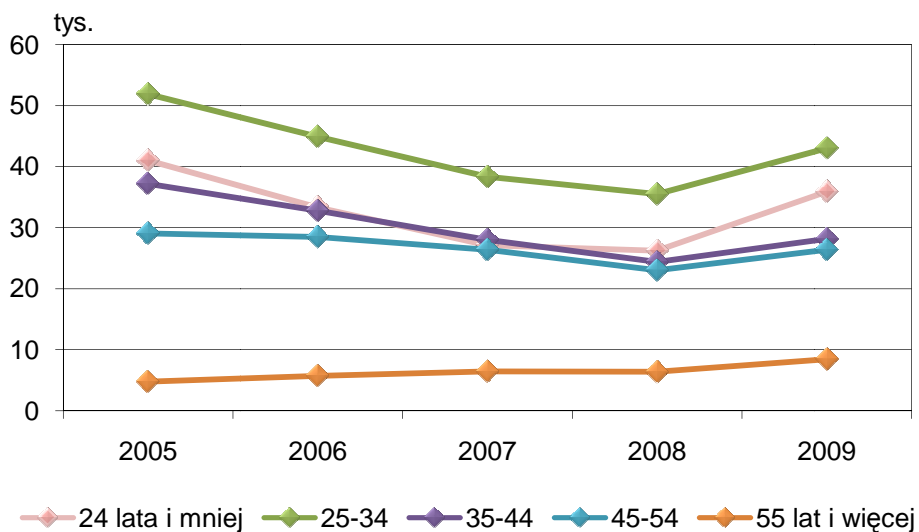
Sytuacja kobiet na rynku pracy jest bardziej niekorzystna niż mężczyzn. Bezrobotne kobiety stanowią z reguły ponad połowę ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Na koniec 2009 r. kobiety stanowiły 50,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W porównaniu z końcem 2005 r. odsetek ten zmniejszył się o 3,3 pkt. proc. Najczęściej są to osoby młode w wieku od 18 do 34 lat (57,4% ogółu bezrobotnych kobiet) długo pozostające bez pracy (39,9% ogółu zarejestrowanych kobiet pozostaje w ewidencji urzędów pracy powyżej 12 miesięcy, z tego 24,1% dłużej niż 2 lata). Trudności tych nie eliminuje nawet ich wyższy poziom wykształcenia. W 2009 r. wykształcenie wyższe posiadało 13,4% zarejestrowanych bezrobotnych kobiet, policealne i średnie zawodowe - 28,5%, a średnie ogólnokształcące - 13,5%. Bezrobotni mężczyźni przeważali natomiast wśród osób posiadających niższy poziom wykształcenia. Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiadało 36,5% bezrobotnych mężczyzn (podczas gdy kobiety - 26,5%), a gimnazjalne i poniżej 27% zarejestrowanych mężczyzn (kobiety - 18,1%).

W 2009 r. prawo do zasiłku posiadało 17,6% zarejestrowanych bezrobotnych (w 2005 r. odsetek ten był niższy i wynosił 11,0%). Z przyznanym prawem do zasiłku było więcej bezrobotnych mężczyzn niż kobiet. W 2009 r. odsetek mężczyzn z prawem do zasiłku, wyniósł 10,7% (w 2005 r. – 6,7%), natomiast kobiet – 6,9% (5 lat wcześniej - 4,3%).

Analizując statystyki dotyczące bezrobotnych można stwierdzić, że bezrobocie dotyka przede wszystkim ludzi młodych. W końcu 2009 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25-34 lata – 30,3%, tj. podobnie jak 5 lat wcześniej – 31,7%. Drugą pod względem liczebności była grupa bezrobotnych w wieku poniżej 24 lat – 25,3%, (w 2005 r. – 25,0%). Nieco niższym udziałem charakteryzowała się grupa w wieku 35 – 44 lata (19,8%) oraz w wieku 45 – 54 lata (18,6%). Najmniej bezrobotnych było w wieku 55 lat i więcej. Stanowili oni 5,9% ogółu bezrobotnych, podczas gdy w 2005 r. – 2,9%.

Wykres 22. Zarejestrowani bezrobotni według wieku

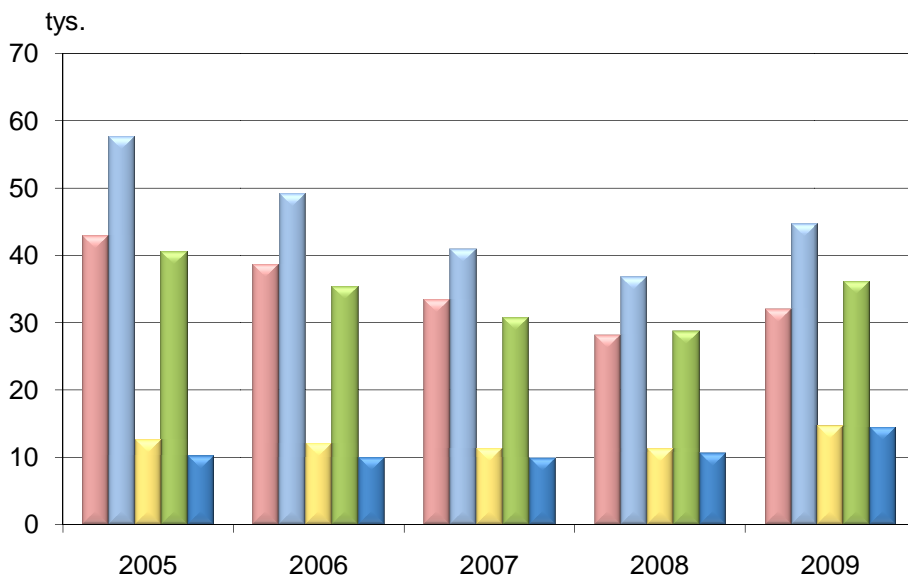
Stan w dniu 31 XII

W strukturze bezrobotnych według poziomu wykształcenia, większość stanowiły osoby z wykształceniem co najwyżej zasadniczym (zawodowym). W 2009 r. odsetek bezrobotnych posiadających takie wykształcenie wyniósł 54,0%. W porównaniu z sytuacją sprzed 5 lat ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się o 7,3 pkt. proc. Co czwarty bezrobotny posiadał wykształcenie policealne lub średnie zawodowe (25,5%), a świadectwem ukończenia liceum ogólnokształcącego legitymowało się 10,3% bezrobotnych. Stosunkowo najmniej, zarejestrowanych osób było z wyższym wykształceniem tj. 10,2% ogółu bezrobotnych. Podkreślić jednak należy, iż w ostatnich latach nastąpił wzrost udziału bezrobotnych z tym wykształceniem (na koniec 2005 r. stanowili oni 6,2%, w 2006 r. - 6,9%, w 2007 r. - 7,8%, a w 2008 r. - 9,2%).

Wykres 23. Zarejestrowani bezrobotni według poziomu wykształcenia

Stan w dniu 31 XII

Wykształcenie:

- gimnazjalne i poniżej
- średnie ogólnokształcące
- zasadnicze zawodowe
- policealne, średnie zawodowe
- wyższe

Na szanse bezrobotnych na rynku pracy istotny wpływ ma staż pracy. Największe trudności ze znalezieniem pracy mają z reguły osoby, które jeszcze nie pracowały. Prawie 22% wynosił odsetek bezrobotnych ze stażem pracy od 1 do 5 lat, po ok. 14% ze stażem pracy od 10 do 20 lat oraz mających staż pracy do roku. Nieco mniejszy był odsetek bezrobotnych ze stażem od 5 do 10 lat (12,5%), jak również posiadających długi staż pracy – od 20-30 lat (8,3%). Najmniej bezrobotnych było w grupie osób mających staż pracy powyżej 30 lat (2,2%).

W województwie podkarpackim (podobnie jak w kraju) znaczny był odsetek pozostających bez pracy powyżej 1 roku. W końcu 2009 r. bez pracy powyżej 12 miesięcy pozostawało 33,6% (z tego 18,8% pozostawało bez pracy powyżej 24 miesięcy). Natomiast w grupie bezrobotnych kobiet 39,9% oczekiwało na uzyskanie zatrudnienia ponad rok (z tego 24,1% powyżej 24 miesięcy). W tej kategorii bezrobotnych znajdowała się znaczna grupa młodych osób w wieku do 34 lat (41,1% - 2009 r., 45,9% - 2005 r. pozostających w ewidencji urzędów pracy ponad 12 miesięcy). Na pozostawanie bez pracy przez dłuższy okres ma wpływ między innymi wykształcenie i staż pracy. W grupie osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy, 62,7% legitymowało się wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej (2005 r. – 70,7%). Długotrwale bezrobotni często nie posiadali doświadczenia zawodowego lub staż pracy do 5 lat. W 2009 r. stanowili oni 59,1% bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy (w 2005 r. – 60,5%).

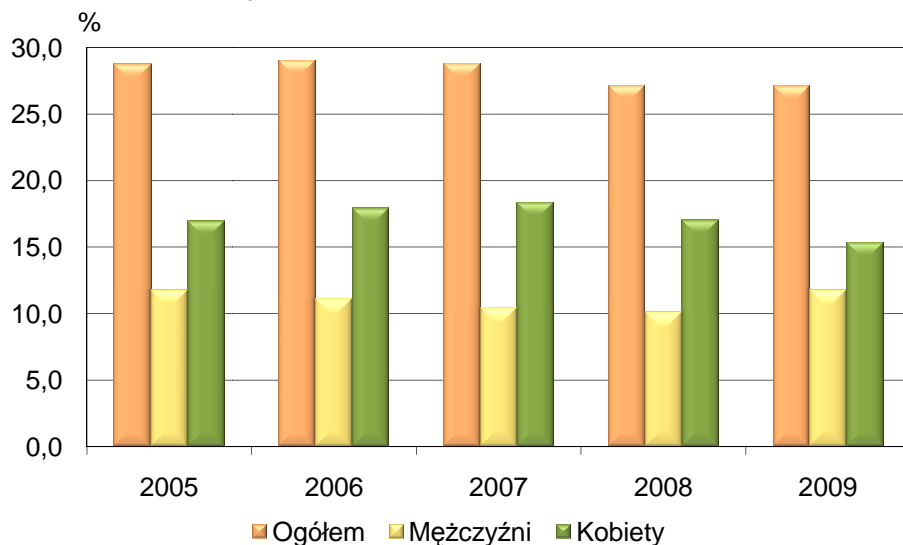
W ostatnich latach na rynku pracy naszego województwa następował wzrost liczby ofert pracy. W 2009 r. zostało zgłoszonych 47,3 tys. ofert pracy (w 2005 r. do powiatowych urzędów pracy wpłynęło 41,0 tys. ofert pracy). W okresie 2005-2009 największa liczba ofert wystąpiła w 2008 r. – ponad 51 tys. Na koniec 2009 r. na jedną ofertę pracy przypadało 156 osób bezrobotnych.

W końcu 2009 r. najwięcej osób zarejestrowanych w urzędach pracy posiadało zawód: sprzedawca (7,9 tys.), ślusarz (4,3 tys.), krawiec (3,7 tys.), asystent ekonomiczny (3,5 tys.), technik mechanik (3,2 tys.), kucharz (3,0 tys.).

Pracodawcy z kolei najczęściej zgłaszali zapotrzebowanie na sprzedawców (5,0 tys. ofert w ciągu roku), robotników gospodarczych (5,0 tys.), pracowników biurowych (4,5 tys.) pracowników administracyjnych (2,1 tys.), oraz robotników budowlanych (0,9 tys.).

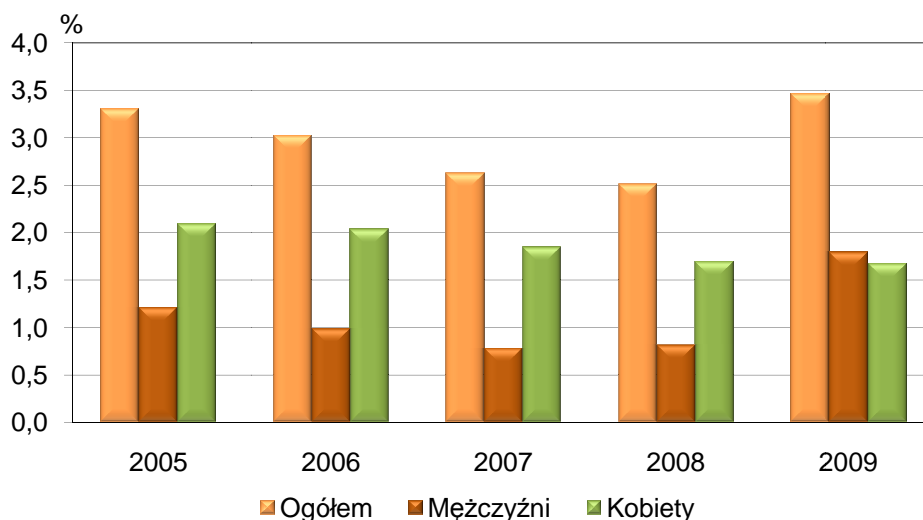
Analizując oferty pracy według PKD można zauważyć, że w 2009 r. najwięcej zgłoszeń pochodziło z sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych - 18,9%, administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne - 17,2%, oraz przetwórstwo przemysłowe – 12,6%.

Wykres 24. Bezrobotni dotychczas niepracujący w % ogółu bezrobotnych

Analizując grupę bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy można stwierdzić, że ich odsetek w latach 2005-2008 systematycznie spadał, natomiast w 2009 r. wyniósł 3,5% i był wyższy o 1 pkt. proc. niż w 2008 r.

Wykres 25. Osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy w % ogółu bezrobotnych

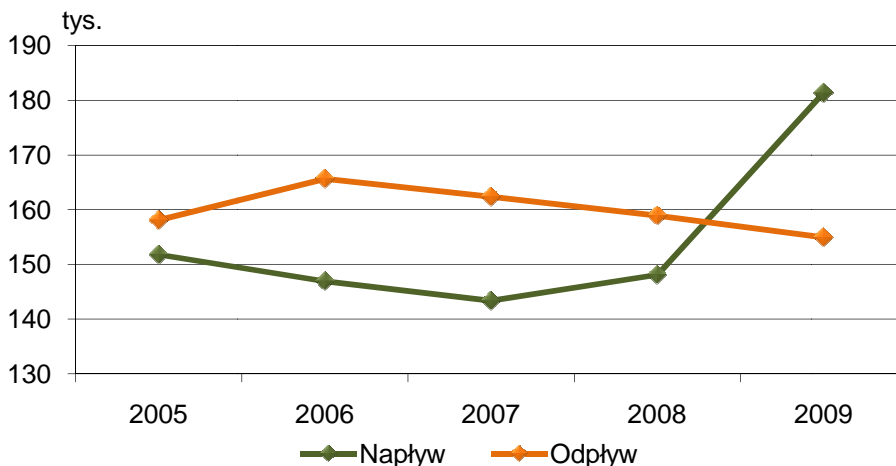

Na przestrzeni 2009 r. w urzędach pracy woj. podkarpackiego zarejestrowano 181,3 tys. bezrobotnych (w 2005 r. 151,8 tys.). Tradycyjnie już w zdecydowanej większości były to osoby powracające do ewidencji po raz kolejny, czyli uprzednio zarejestrowane jako bezrobotne. Po raz kolejny zarejestrowało się 139,1 tys. osób tj. 76,7% ogółu napływu (w 2005 r. 115,0 tys. osób tj. 75,8% ogółu nowo zarejestrowanych osób). Powtórne rejestracje dotyczyły głównie osób, które po okresie krótkotrwałego zatrudnienia powracały do ewidencji urzędów pracy, gdyż pracodawcy nie oferowali im stałych miejsc pracy.

Drugim elementem obrazującym dynamikę bezrobotnych jest liczba osób, które tracą status bezrobotnego. W ciągu 2009 r. z ewidencji bezrobotnych wyrejestrowano 155,0 tys. osób. Główną przyczyną wyrejestrowania było podjęcie pracy – 39,8% (o 4,3 pkt. proc. mniej w odniesieniu do 2005 r.). Częstym powodem wyrejestrowania z ewidencji było niepotwierdzenie przez bezrobotnych ustawowego obowiązku gotowości do podjęcia pracy. Z tego powodu wyłączono 29,9% ogólnej liczby wyrejestrowanych (w 2005 r. –

36,5%). W 2009 r. „napływ” bezrobotnych był większy od „odpływu” o 26377 osób.

Wykres 26. „Napływ” i „Odpływ” bezrobotnych

Do walki z bezrobociem, oprócz pasywnych form przeciwdziałania bezrobociu, takich jak np. wypłata zasiłków, stosowane są także aktywne formy: szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, staże. W 2009 r. powiatowe urzędy pracy skierowały na staż do pracodawców 16,5 tys. osób, do prac interwencyjnych – 3,8 tys., a do robót publicznych – 2,6 tys.

Refundacje kosztów zatrudnienia osoby bezrobotnej otrzymało 3417 pracodawców, a dotacje na uruchomienie własnej działalności gospodarczej 3276 bezrobotnych.

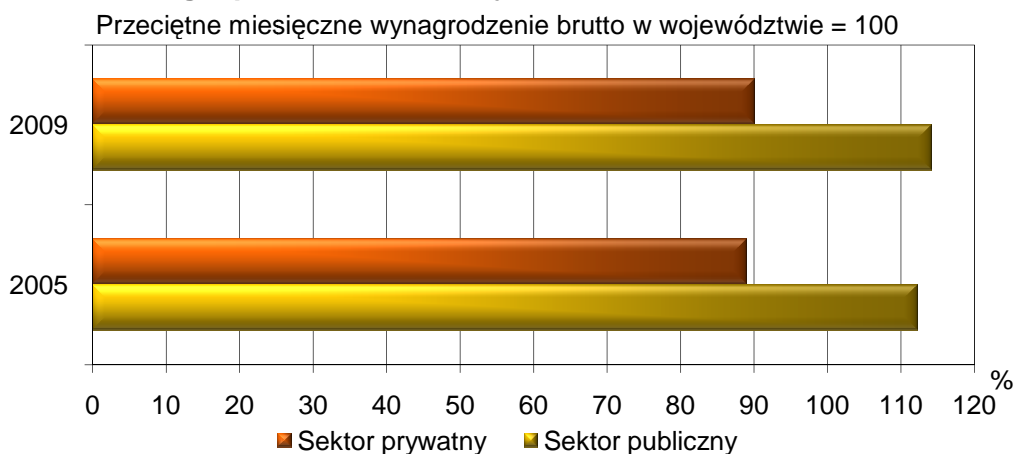
Tabl. 9. Wydatki ponoszone z Funduszu Pracy

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009
	w milionach złotych				
Ogółem	258,5	257,3	270,9	327,5	491,6
w tym:					
Zasiłki dla bezrobotnych	129,0	124,9	109,7	109,5	186,8
Szkolenia bezrobotnych	6,2	7,6	12,9	15,1	22,1
Prace interwencyjne	16,6	17,8	18,5	17,0	18,1
Roboty publiczne	15,1	3,1	2,3	10,8	18,2
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	13,2	17,2	22,3	31,1	56,7

2.4. Wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w województwie podkarpackim w 2009 r. ukształtowało się na poziomie 2741 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim było wyższe o 4,8%, zaś w odniesieniu do roku 2005 wzrosło o 31,7%. Średni roczny przyrost wynagrodzeń na Podkarpaciu w latach 2005-2009 wyniósł 7,1%. W 2009 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie w relacji do średniej krajowej było niższe o 17,3% (w 2005 r. niższe o 17,0%). Przeciętne wynagrodzenie miesięczne w sektorze publicznym było o 26,8% wyższe niż w sektorze prywatnym.

Wykres 27. Relacje przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorach własności do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej

Poziom przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poszczególnych sekcjach PKD wykazywał znaczne zróżnicowanie. W 2009 r. przeciętną płacę wyższą od średniej w województwie odnotowano w 7 sekcjach. Najstaniej opłacani byli pracownicy zatrudnieni w administrowaniu i działalności wspierającej – 1480 zł oraz w zakwaterowaniu i gastronomii – 1632 zł.

Natomiast najwyższe płace otrzymali zatrudnieni w informacji i komunikacji – 5979 zł, a także w działalności finansowej i ubezpieczeniowej – 3893 zł.

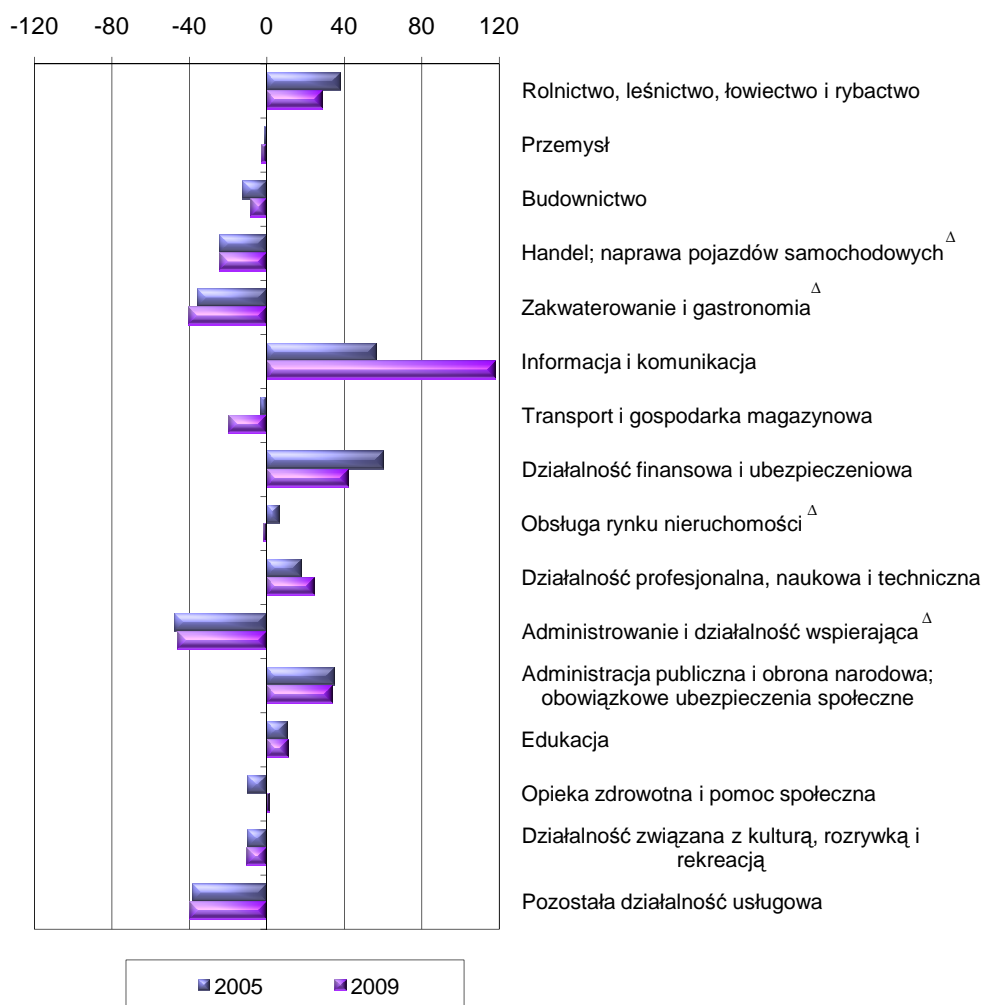
Tabl. 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a według sekcji i sektorów w gospodarce narodowej
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
	w zł				
Ogółem	2081,76	2179,57	2372,82	2614,12	2740,89
sektor publiczny	2336,28	2466,43	2642,60	2932,74	3128,77
sektor prywatny	1851,44	1933,90	2162,85	2394,86	2467,80
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2873,86	2856,02	3279,93	3443,29	3526,99
Przemysł	2063,20	2178,37	2363,77	2561,31	2667,96
Budownictwo	1821,74	1979,41	2204,97	2419,30	2513,37
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1581,01	1650,40	1845,70	2045,06	2074,63
Transport i gospodarka magazynowa	2020,53	2068,57	2160,04	2449,76	2201,60
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1344,17	1310,79	1429,99	1502,70	1632,05
Informacja i komunikacja	3266,68	3218,92	4753,45	5955,03	5978,76
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3335,11	3260,52	3574,03	3841,98	3893,45
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..	2217,61	2309,61	2475,00	2693,12	2704,39
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2459,22	2273,57	2813,15	3134,10	3414,69
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1100,28	1128,06	1203,54	1402,76	1480,41
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2809,33	2962,50	3093,98	3471,61	3667,09
Edukacja	2303,06	2409,72	2561,21	2814,68	3049,66
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1874,16	2021,15	2347,64	2644,55	2777,24
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1872,84	1969,09	2067,14	2322,55	2461,52
Pozostała działalność usługowa	1286,24	1315,22	1331,47	1849,06	1654,10

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

W porównaniu z 2005 r. największy wzrost płac wystąpił w sekcjach: informacja i komunikacja (o 83,0%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 48,2%), a najniższy w transporcie i gospodarce magazynowej (o 9,0%) oraz w działalności finansowej i ubezpieczeniowej (o 16,7%). W pozostałych rodzajach działalności przeciętna płaca wzrosła od 21,4% do 38,9%.

Wykres 28. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto według sekcji

Koszty pracy to koszty ponoszone przez pracodawcę na rzecz pozyskania, wykorzystania, utrzymania i doskonalenia zasobów pracy. W 2008 roku koszty pracy w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w województwie podkarpackim wyniosły 3198 zł i były one najniższe w kraju. Koszty pracy w przeliczeniu na 1 godzinę opłaconą oraz przepracowaną, należały do najniższych i wyniosły odpowiednio 19,7 zł i 22,7 zł.

W październiku 2008 r. w wyniku reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów okazało się, że wśród ogółu pełnozatrudnionych najliczniej reprezentowani byli pracownicy w wieku 35-44 lata – 29,6%, tj. o 0,5 pkt. proc. mniej niż w 2006 r. Niewiele mniejszy odsetek osób odnotowano w wieku 45-54 – 29,4% (o 0,4 pkt. proc. mniej niż w 2006 r.). Najmniejszy był odsetek osób w wieku 60 lat i więcej wynosił 1,5% (w odniesieniu do 2006 r. – był niższy o 0,2 pkt. proc.).

Kolejną cechą, która w istotny sposób wpływa na zatrudnienie jest poziom wykształcenia. Odsetek zatrudnionych z wykształceniem wyższym w 2008 r. wyniósł 30,9% i był wyższy o 1,5 pkt. proc. w stosunku do 2006 r. Udział zatrudnionych z wykształceniem co najmniej średnim stanowił 66,7%, podczas gdy z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym – 5,3% (w 2006 r. odpowiednio 66,4% i 5,7%).

Analizując strukturę pracujących według wykonywanego zawodu w 2008 r. najwięcej zatrudnionych pracowało jako: „specjaliści” - 23,5%, „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” - 17,6% oraz „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” – 13,7%, a najmniej jako „rolnicy, ogrodnicy i rybacy” – poniżej 0,1%. W 2006 r. odpowiednio: 23,0%, 19,1%, 13,4% i 0,3%.

W 2008 r. wynagrodzenie nie przekraczające średniej płacy w województwie tj. 2664 zł otrzymało 60,7% pracowników pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych. W porównaniu z 2006 r. udział tej grupy pracowników był większy o 0,2 pkt. proc. W grupie tej znalazło się 59,7% mężczyzn i 61,8% kobiet (w 2006 r. odpowiednio: 59,8% i 62,3%).

Wynagrodzenie wyższe od podwójnego przeciętnego wynagrodzenia w województwie uzyskało 4,3% (w 2006 r. - 4,7%) zatrudnionych, w tym 5,5% mężczyzn i 3,0% kobiet (w 2006 r. analogicznie: 5,7% i 3,4%). Część pracowników otrzymuje wynagrodzenie bardzo niskie, mimo że wykonują zawody wymagające odpowiednich kwalifikacji – w październiku 2008 r. wynagrodzenie nie przekraczające płacy minimalnej (1126 zł) uzyskało 5,2% pracowników, w tym w sektorze prywatnym stanowili oni 9,4%. Kolejne badania wykazują, że grupa tych osób powiększa się – w 2006 r. wynagrodzenie równe co najwyżej płacy minimalnej (899 zł) otrzymało 3,8% pracowników.

Tabl. 11. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników zatrudnionych według płci i sektorów własności
Stan w październiku

Wyszczególnienie	2006	2008
	w złotych	
Ogółem	2253,01	2664,31
mężczyźni	2341,00	2778,32
kobiety	2146,57	2542,12
Sektor publiczny	2580,55	3009,91
Sektor prywatny	1997,45	2381,54

Znaczne zróżnicowanie płac odnotowano w zależności od płci pełno-zatrudnionych. Mężczyźni w 2008 r. osiągnęli przeciętne wynagrodzenie o 4,3% wyższe (w 2006 r. wyższe o 3,9%) od średniego w skali województwa, natomiast kobiety – o 4,6% niższe (w 2006 r. niższe o 4,7%), co w konsekwencji oznacza, że przeciętne wynagrodzenie mężczyzn było o 9,3% wyższe (w 2006 r. wyższe o 9,1%), od przeciętnego wynagrodzenia kobiet. Od 2006 r. do 2008 r. wzrost płac wśród mężczyzn wyniósł 437,32 zł (o 18,7%), podczas gdy kobiety zarobiły o 395,55 zł (18,4%) więcej. Jak pokazują wyniki badań, zarówno w roku 2008 jak i w latach poprzednich, kobiety są gorzej opłacane, mimo, że są lepiej wykształcone i częściej wykonują pracę wymagającą wyższych kwalifikacji.

Kolejną cechą, która w istotny sposób różnicuje wynagrodzenia, jest poziom wykształcenia. Najwyższy poziom przeciętnego wynagrodzenia

w 2008 r. osiągnęli pracownicy z wykształceniem wyższym ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym – ich zarobki przewyższały o 34,5% przeciętne wynagrodzenie ogółu pracowników (w 2006 r. były wyższe o 37,9%). Wynagrodzenia pracowników z wykształceniem średnim ukształtowały się nieco poniżej średniej (o 8,4%), pracownicy z wykształceniem zasadniczym zawodowym uzyskali płace o 21,6% niższe od przeciętnego, a pracownicy z wykształceniem gimnazjalnym – o 39,8% niższe od średniej (w 2006 r. niższe analogicznie o 9,0%; o 21,4% i 36,6%).

Tabl. 12. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników zatrudnionych według poziomu wykształcenia
Stan w październiku

Poziom wykształcenia	2006	2008
	w złotych	
Ogółem	2253,01	2664,31
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	3106,01	3584,21
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym	2909,78	3382,69
Policealne	2107,91	2519,74
Średnie zawodowe	2057,36	2455,22
Średnie ogólnokształcące	1983,22	2347,05
Zasadnicze zawodowe	1770,77	2088,05
Gimnazjalne	1429,51	1604,69
Podstawowe lub niepełne podstawowe.....	1757,72	2151,28

Biorąc pod uwagę grupy zawodów we wszystkich badanych okresach, należy stwierdzić, że przeciętne wynagrodzenia wyższe od średniej wojewódzkiej otrzymują pracownicy zaliczani do dwóch grup zawodowych: „wyżsi urzędnicy i kierownicy” oraz „specjaliści”. W październiku 2008 r. w ogólnej populacji pracowników pełnozatrudnionych najwyższe wynagrodzenie otrzymywali wyżsi urzędnicy i kierownicy, tj. 5474 zł (w 2006 r. – 4820 zł) – ponad dwukrotnie wyższe od przeciętnego wynagrodzenia ogółem.

Specjaliści osiągnęli przeciętne wynagrodzenie o 23,5% wyższe od średniego (w 2006 r. o 23,6%). Ta grupa zawodowa jest jednak bardzo niejednorodna. Zalicza się do niej m.in. specjalistów nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia, których wynagrodzenie wyniosło 3604 zł. Na poziomie zbliżonym do średniej wojewódzkiej ukształtowały się płace osób zaliczanych do grupy „technicy i inny średni personel” – 2811 zł. Niskie natomiast przeciętne wynagrodzenie brutto otrzymali pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 1603 zł (o 39,8% niższe od średniego wynagrodzenia) oraz pracownicy przy pracach prostych – 1679 zł (niższe o 37,0%).

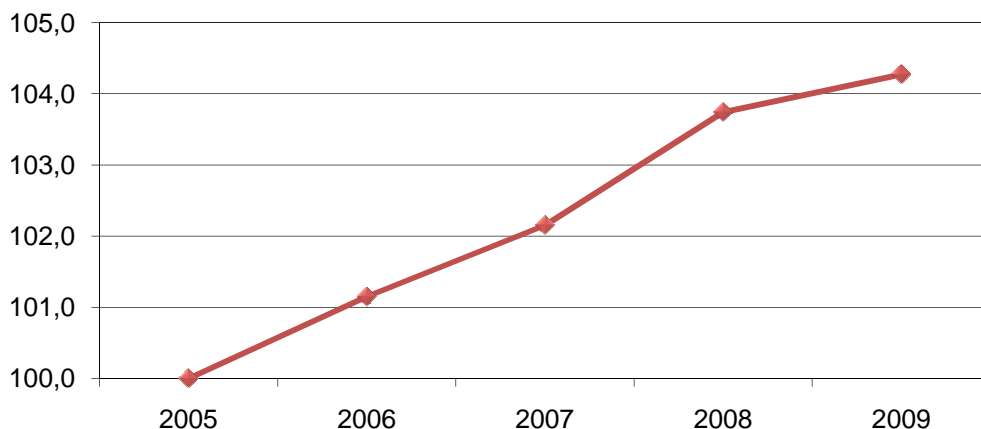
W innych nie wymienionych grupach zawodów przeciętne płace były niższe od średniej wojewódzkiej od 9,5% wśród pracowników biurowych do 15,9% wśród robotników przemysłowych i rzemieślników.

2.5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON

W końcu 2009 r. rejestr liczył 145,0 tys. podmiotów z terenu województwa podkarpackiego (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie), tj. o 4,3% więcej niż w 2005 r. Podmioty z Podkarpacia stanowiły ok. 3,9% ogółu podmiotów zarejestrowanych w Polsce.

Wykres 29. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON

2005=100

W roku 2009 **wpisano** do rejestru REGON 14,2 tys. nowych podmiotów, tj. o 20,7% więcej niż w roku poprzednim (w roku 2008 o 6,5% więcej niż w 2007 r.), natomiast **wykreślono** 12,9 tys. podmiotów, tj. 37,7% więcej niż w roku poprzednim (w roku 2008 o 0,9% więcej niż w 2007 r.).

Zdecydowana większość podmiotów (138,9 tys., tj. 95,8%) znajduje się w sektorze prywatnym. Wśród podmiotów **sektora prywatnego** 80,8% (112,2 tys.) stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Prawie 3/4 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą to podmioty jednoosobowe. W sektorze tym, zarówno w 2008 r. jak i w 2009 r. ponad 80% ogółu stanowiły osoby fizyczne prowadzące głównie działalność handlową, budowlaną, w obsłudze nieruchomości, wynajmie i usługach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą ponad 98,5% stanowili przedsiębiorcy zatrudniający do 9 osób pracujących.

Oprócz osób fizycznych w rejestrze REGON w 2009 r. wpisanych było również 9360 spółek cywilnych, 7004 spółki handlowe (w tym: 235 spółek akcyjnych, 5261 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, 92 spółki partnerskie, 1303 spółki jawne), 5371 stowarzyszeń i organizacji społecznych, 2160 wspólnot mieszkaniowych, 730 spółdzielni oraz 237 fundacji.

Wśród spółek handlowych 78,5% stanowiły spółki kapitałowe, a 21,5% spółki osobowe. W 2009 r. w porównaniu z rokiem poprzednim liczba spółek handlowych wzrosła o 5,7% (w 2008 r. – o 3,4%), w tym spółek kapitałowych o 5,7% i spółek osobowych o 5,4%. W spółkach osobowych największy wzrost zanotowano w spółkach komandytowych (o 40,5%), partnerskich (o 3,4%), jawnych (o 3,0%), natomiast liczba spółek komandytowo-akcyjnych zwiększyła się 3-krotnie. Wśród spółek kapitałowych liczba spółek z ograniczoną odpowiedzialnością wzrosła o 5,9% a spółek akcyjnych o 1,7%. Wśród spółek

handlowych największy procentowy wzrost wystąpił w spółkach z wyłącznym kapitałem zagranicznym (o 5,5%) i w spółkach handlowych z udziałem Skarbu Państwa (o 1,5%). Zmniejszyła się natomiast liczba spółek z wyłącznym udziałem państwowych osób prawnych (o 2,4%), a samorządu terytorialnego nie uległa zmianie.

Z kolei w porównaniu z rokiem 2005 liczba spółek handlowych zwiększyła się o 20,3%, przy czym liczba spółek kapitałowych wzrosła o 17,4%, a osobowych o 32,0%. Wzrosła również liczba spółek handlowych z kapitałem zagranicznym z 739 w 2005 r. do 913 w 2009 r., tj. o 23,5%.

Tabl. 13. Spółki handlowe według form prawnych

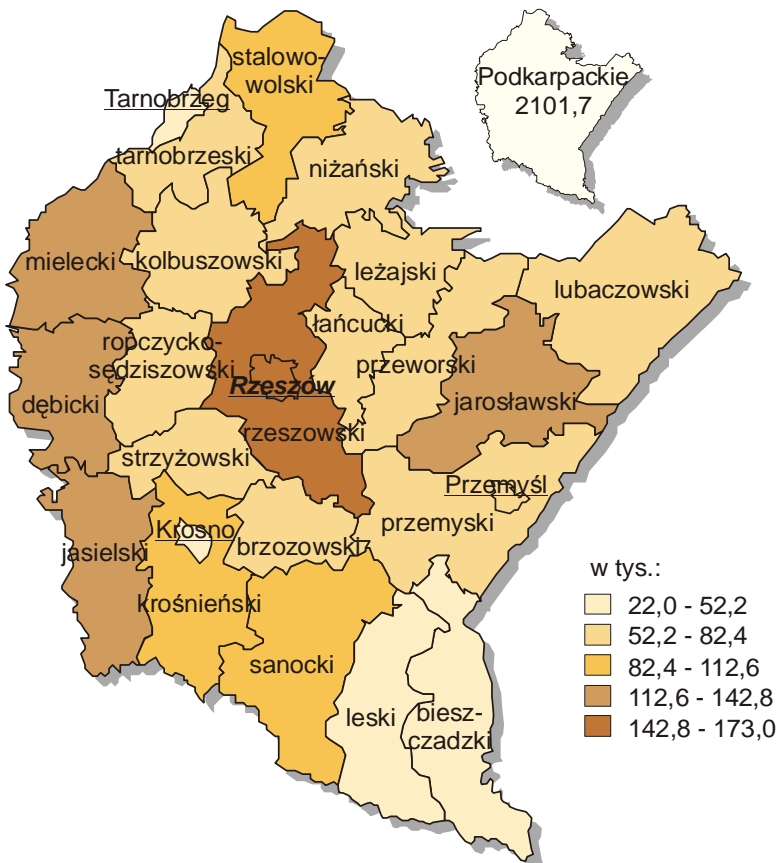
Lata	2005	2006	2007	2008	2009
Ogółem	5822	6062	6413	6629	7004
Spółki kapitałowe	4680	4864	5089	5198	5496
Spółki osobowe	1142	1198	1324	1431	1508

Podmioty **sektora publicznego** (6,0 tys.) stanowiły w rejestrze 4,2%. W porównaniu z 2008 r. w sektorze tym zarejestrowanych było jedynie 9 podmiotów mniej. Większość z podmiotów z sektora publicznego prowadziła działalność związaną z edukacją – w 2009 r. 54,7%, (w 2008 r. 54,0%). Z każdym rokiem zmniejsza się liczba przedsiębiorstw państwowych oraz spółdzielni. W końcu 2009 r. w województwie podkarpackim istniały 3 przedsiębiorstwa państwowe, tj. o 2 mniej niż przed rokiem i o 7 mniej niż w 2005 r.

III. ANALIZA WYBRANYCH WSKAŹNIKÓW Z ZAKRESU RYNKU PRACY W PRZEKROJU POWIATOWYM

W 2009 r. pod względem liczby ludności do największych powiatów należało miasto Rzeszów (172,8 tys. osób), oraz powiaty: rzeszowski (164,9 tys. osób), mielecki (134,0 tys.), dębicki (133,2 tys.) i jarosławski (121,7 tys.). Najmniej licznymi natomiast powiatami były: bieszczadzki (22,0 tys.) oraz leski (26,6 tys.).

Mapa 3. Ludność w 2009 r.

Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem w powiatach województwa podkarpackiego mieścił się w przedziale od 22,4%

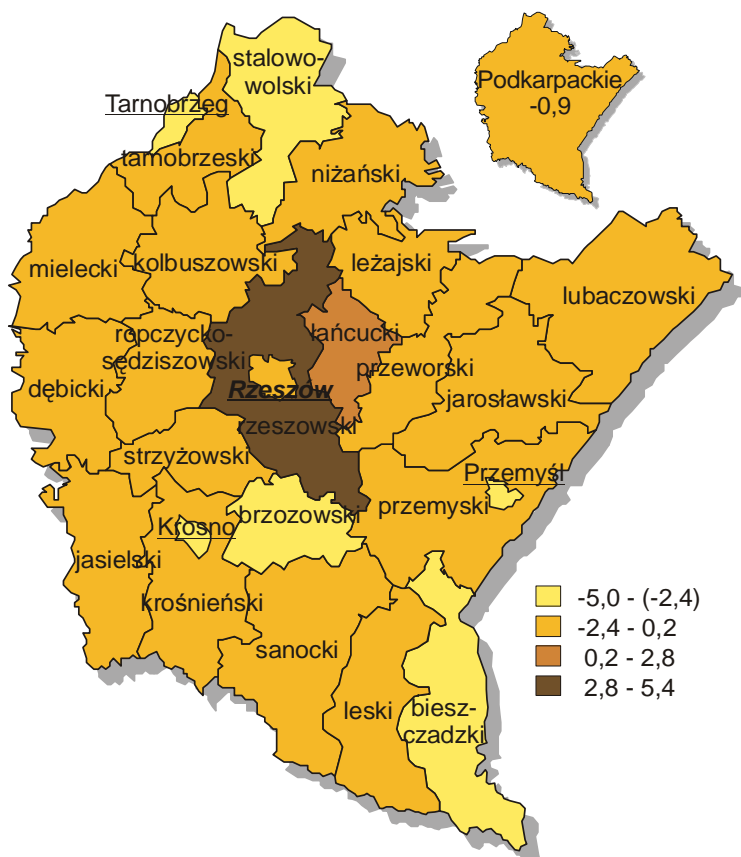
(w powiecie ropczycko-sędziszowskim) do 17,2% (w Krośnie). Wysoki udział ludności w wieku przedprodukcyjnym odnotowano również w powiatach: brzozowskim (22,3%), przemyskim (22,2%) oraz rzeszowskim (21,8%). Najniższe udziały, oprócz Krosna, zanotowano także w Tarnobrzegu (17,6%) i Przemyślu (18,0%). W porównaniu z 2005 r. największy ubytek ludności w wieku przedprodukcyjnym zanotowano w powiatach: niżańskim (o 3,6%), kolbuszowskim (o 3,3%), leskim i lubaczowskim (o 3,1%), najniższy zaś w Rzeszowie (o 1,1%).

Udział ludności w wieku produkcyjnym w 2009 r. mieścił się w przedziale od 66,6% w Rzeszowie do 61,7% w powiecie brzozowskim. Wysoki udział osób w wieku produkcyjnym wystąpił również w Tarnobrzegu (66,2%), Krośnie (65,9%) oraz powiatach: stalowowolskim (65,8%) i bieszczadzkim (65,7%). Niski udział (oprócz powiatu brzozowskiego) odnotowano także w powiecie łańcuckim (61,9%). Największy wzrost ludności w wieku produkcyjnym w odniesieniu do 2005 r. zanotowano w powiatach: niżańskim (o 3,2 pkt. proc.), przemyskim (o 2,8 pkt. proc.) i kolbuszowskim (o 2,7 pkt. proc.). Spadek natomiast wystąpił w Rzeszowie (o 0,4 pkt. proc.) i Tarnobrzegu (o 0,3 pkt. proc.).

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem w powiatach województwa podkarpackiego zawierał się w przedziale od 17,5% (w Przemyślu) do 14,0% (w powiecie bieszczadzkim). Wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym odnotowano również w mieście Krośnie (16,9%) oraz w powiatach łańcuckim (16,6%), strzyżowskim i przeworskim (po 16,5%). Najniższy udział zanotowano w powiatach dębickim oraz ropczycko-sędziszowskim (po 14,8%). W porównaniu z 2005 r., największy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym nastąpił w miastach na prawach powiatu: Tarnobrzegu (3,0 pkt. proc.), Krośnie (2,1 pkt. proc.) oraz Przemyślu (1,7 pkt. proc.). Najniższy wzrost odnotowano w powiatach przemyskim (0,1 pkt. proc.) oraz rzeszowskim (0,2 pkt. proc.).

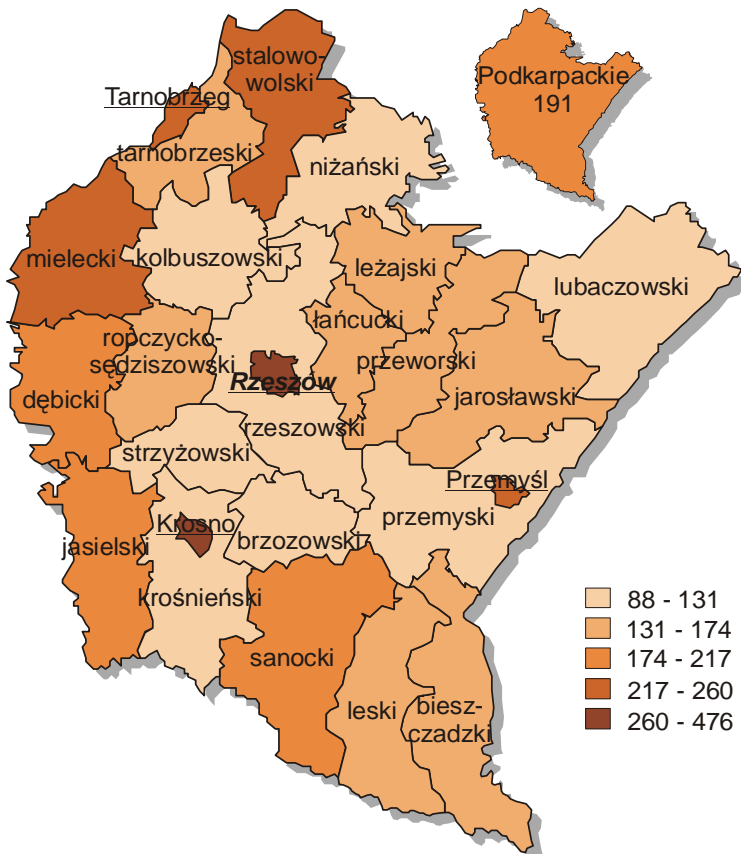
Dodatnie saldo migracji utrzymywało się jedynie w powiecie rzeszowskim (z wyjątkiem 2007 r., gdy osiągnęło wartość ujemną spowodowaną głównie przyłączeniem Przybyszówki do Rzeszowa), krośnieńskim (choć w 2009 r. – ujemnym) oraz przemyskim. Warto dodać, że w powiecie łańcuckim saldo migracji od 2007 r. przyjmowało wartości dodatnie (w 2009 r. wyniosło ono plus 37). W analizowanych latach odpływ ludności dominował nad napływem. W pozostałych powiatach w 2009 r. największe ujemne salda migracji wystąpiły w powiecie stalowowolskim (minus 430), Przemyślu (minus 268) oraz Tarnobrzegu (minus 248).

Mapa 5. Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2009 r.

W latach 2005-2009 przewaga liczby osób zameldowanych nad wymeldowanymi na pobyt stały wystąpiła w powiatach: rzeszowskim (3093), krośnieńskim (232), łańcuckim (155) i przemyskim (22). W pozostałych powiatach występowała przewaga osób wymeldowanych nad zameldowanymi, z czego największa w powiecie stalowowolskim (minus 2392). Analizując saldo migracji zagranicznych w poszczególnych powiatach województwa podkarpackiego można stwierdzić, że największe udziały w tym saldzie miały powiaty: stalowowolski – 21%, jasielski – 11% i dębicki – ok. 9%. W analizowanym okresie liczba osób które wyjechały z powiatów podkarpackich za granicę była większa o ponad 4 tys. nad liczbą osób, które powróciły.

Mapa 6. Pracujący na 1000 ludności w 2009 r.

Informacje o **pracujących** w przekroju powiatowym dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 (według faktycznego miejsca pracy, bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji). W roku 2009 w województwie podkarpackim pracowało 402,3 tys. osób.

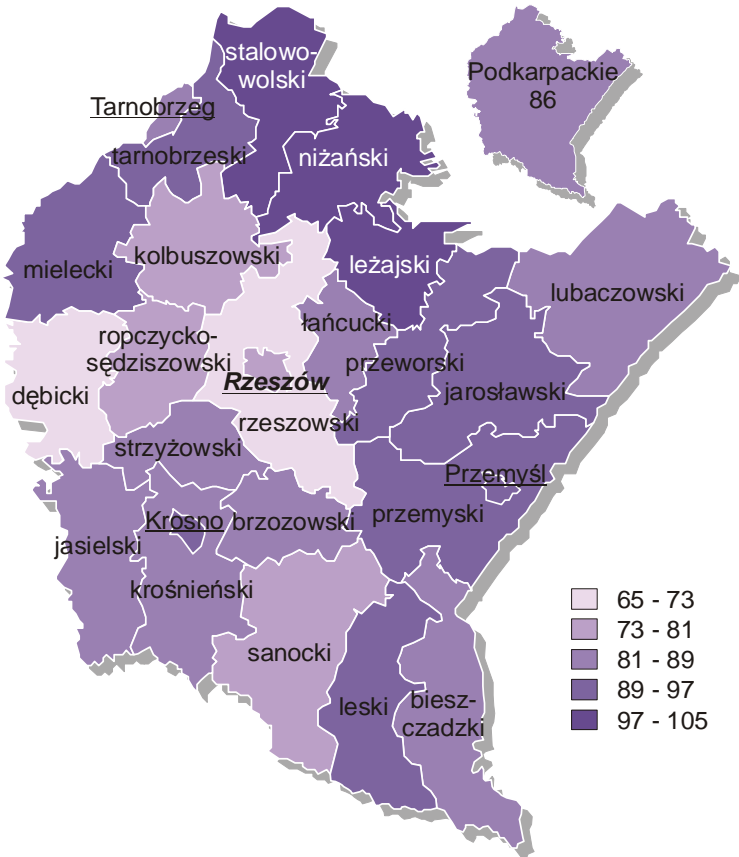
Liczba pracujących zwiększyła się w porównaniu z 2005 r. o 5,5%, (przy średnim wzroście w kraju o 8,4%). W 2009 r. na 1000 ludności przypadało 191 pracujących, wobec 182 osób w 2005 r. Najwyższe wskaźniki wystąpiły we wszystkich miastach na prawach powiatu, tj. Krośnie (476 osób), Rzeszowie (450 osób), Przemyślu (257 osób) oraz Tarnobrzegu (232 osoby). Stosunkowo wysoki poziom ludności pracującej odnotowano w powiatach: stalowowolskim – 243 osoby, mieleckim – 221 osób, dębickim – 204 osoby oraz w sanockim – 202 osoby (w roku 2005 te same powiaty ziemskie plasowały się na najwyższych pozycjach). Relatywnie, najmniej pracujących, przypadło na 1000 ludności w powiatach: przemyskim (88 osób), niżańskim (97 osób) i strzyżowskim (98 osób).

Znacznie bardziej zróżnicowany obraz powiatów województwa podkarpackiego ujawnia się w sektorowym ujęciu pracujących. Na 1000 mieszkańców województwa podkarpackiego w 2009 r. przypadało przeciętnie 74 pracujących w przemyśle i budownictwie (w porównaniu z 2005 r. wskaźnik nie uległ zmianie). Zdecydowanie najbardziej „uprzemysłowione” są miasta na prawach powiatu, tj. Krosno - 179 osób (253 w 2005 r.) i Rzeszów - 131 osób (136 w 2005 r.). Sektor przemysłowo-budowlany odgrywa znaczącą rolę również w powiatach: stalowowolskim - gdzie na 1000 mieszkańców przypadało 127 pracujących w tym sektorze (128 w 2005 r.), mieleckim – 126 osób (124 w 2005 r.), dębickim – 99 osób (95 w 2005 r.). Na 1000

mieszkańców województwa podkarpackiego w 2009 r. przypadały przeciętnie 2 osoby pracujące w rolnictwie (tak samo jak w 2005 r. poza gospodarstwami indywidualnymi). Najwyższy wskaźnik w tym sektorze zanotowano w powiatach leskim oraz bieszczadzkim (po 9, a w 2005 r. odpowiednio: 9 i 10 pracujących). W województwie podkarpackim w sektorze usług pracowało średnio 115 osób na 1000 ludności (106 w 2005 r.). Wysoki wskaźnik pracujących w usługach dominował w miastach na prawach powiatu. W Rzeszowie na 1000 ludności przypadało 318 pracujących, w Krośnie – 294, Przemyślu – 189 i Tarnobrzegu – 166 (w 2005 r. odpowiednio: 299, 257, 197 i 162 pracujących na 1000 ludności). Wskaźnik ten znaczącą rolę odgrywał również w powiatach: stalowowolskim (115 pracujących), bieszczadzkim, dębickim, jasielskim i sanockim (po 104 pracujących na 1000 ludności). W 2005 roku liczba pracujących w usługach na 1000 ludności wynosiła odpowiednio: 106 - w powiecie stalowowolskim, 98 – w bieszczadzkim, 94 – w dębickim, 96 – w jasielskim i 98 - w sanockim. Najmniej pracujących w usługach na 1000 ludności, przypadało w powiatach: krośnieńskim - 59 osób, niżańskim - 60 osób oraz rzeszowskim - 63 osoby (odpowiednio w 2005 r.: 55, 59 i 54).

Rozpiętość pomiędzy najwyższą a najniższą stopą bezrobocia w naszym województwie wyniosła w grudniu 2009 roku 18,5 pkt. proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: bieszczadzkim (25,7%), leskim (25,1%), brzozowskim (24,3%), niżańskim (24,2%) oraz strzyżowskim (22,2%). Najniższą natomiast w Rzeszowie (7,2%), Krośnie (7,5%) oraz powiatach: dębickim (12,5%) i rzeszowskim (13,0%). Stopę bezrobocia wyższą niż średnia w województwie zanotowano w 13 powiatach.

Mapa 8. Wskaźnik dynamiki stopy bezrobocia w 2009 r.
(2005=100)

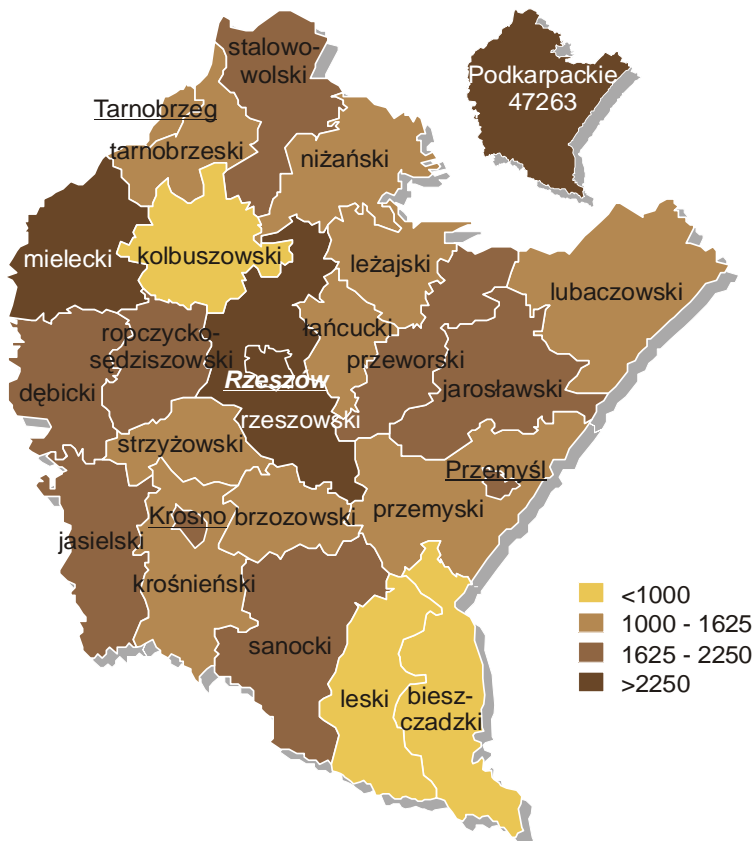

Udział liczby zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym był największy w powiecie brzozowskim, leskim i strzyżowskim, najmniejszy odsetek natomiast w Rzeszowie i Krośnie.

W 2009 r. najwyższą liczbę ofert pracy odnotowano w Rzeszowie. Wyniosła ona 7322 i stanowiła 15,5% ogółu ofert w województwie. W pozostałych miastach na prawach powiatu odsetek ofert pracy nie był aż tak duży i wahał się od 4,5% w Przemyśle, przez 4,4% w Krośnie, do 3,3% w Tarnobrzegu. Stosunkowo wysoki odsetek ofert pracy wystąpił w powiecie mieleckim (7,3%) oraz rzeszowskim (7,0%), najmniejszy natomiast w powiatach południowych województwa, tj. leskim i bieszczadzkim, a także na

północy województwa w powiecie kolbuszowskim. Analizując liczbę ofert w dłuższym okresie czasu (lata 2005-2009), można stwierdzić, że rozkład procentowy w poszczególnych powiatach nie uległ zasadniczym zmianom. Biorąc pod uwagę zmiany w ilości zgłaszanych ofert to generalnie można stwierdzić, że ich liczba wzrosła w porównaniu z 2005 r. w prawie wszystkich powiatach. Mniej ofert pracy zgłoszono w powiatach: leżajskim (o 26,5%), kolbuszowskim (o 14,6%), lubaczowskim (o 6,4%), stalowowolskim (o 3,5%) i sanockim (o 2,9%). Natomiast najbardziej dynamicznie ich liczba wzrosła w powiecie strzyżowskim (o 50,2%) oraz w Tarnobrzegu (o 48,3%). Przeciętnie w województwie liczba ofert pracy wzrosła o 15,2% w stosunku do 2005 r. Powyżej przeciętnej przyrosty liczby ofert pracy odnotowano w 8 powiatach.

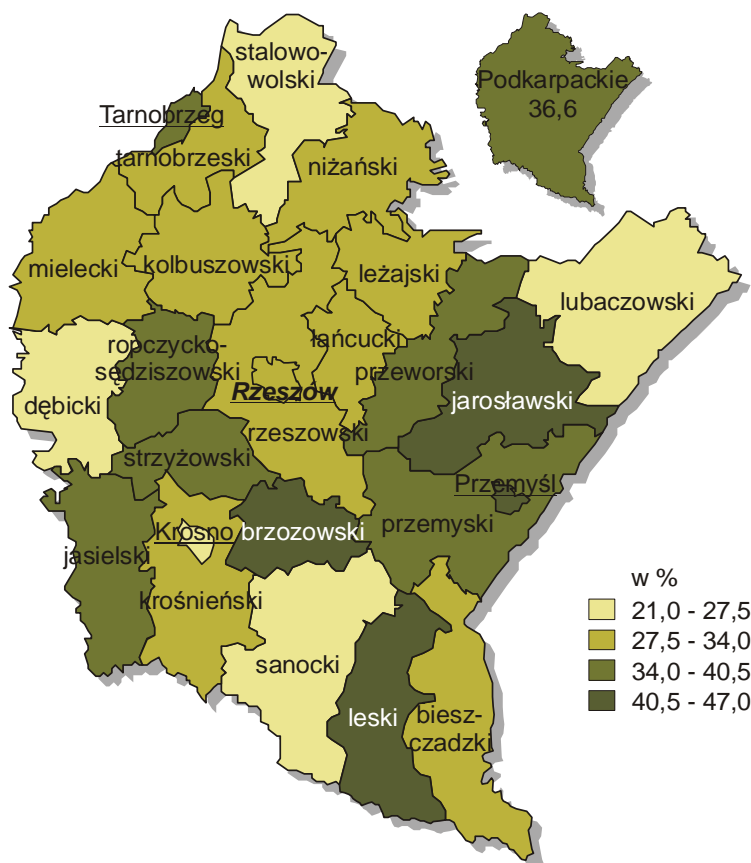
Mapa 9. Oferty pracy zgłoszone w ciągu 2009 r.

Najwięcej osób dotychczas niepracujących rejestrowało się w powiatach: jarosławskim, jasielskim, przeworskim, rzeszowskim i mieleckim. Ich odsetek w 2009 r. wyniósł ok. 1/3 ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w danym powiecie. Najmniejszy odsetek dotychczas niepracujących odnotowano w Tarnobrzegu i był on niemal dwukrotnie niższy niż w wymienionych wyżej powiatach.

W 2009 r. najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych w wieku do 35 lat było w powiatach: leżajskim (60,6%), dębickim (60,5%), przeworskim (60,2%), natomiast najmniej w Przemyśle (47,9%) oraz w Rzeszowie (50,4%).

Mapa 10. Odsetek zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w 2009 r.

Odsetek bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w poszczególnych powiatach w analizowanym okresie był zróżnicowany i kształtował się od 21,6% w powiecie dębickim do 47,0% w Przemyślu. Porównując strukturę bezrobotnych, ze względu na czas pozostawania bez pracy w latach 2005-2009, można stwierdzić, że udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych maleje. Przeciętnie w 2009 r. w województwie odsetek pozostających bez pracy powyżej 1 roku, w stosunku do 2005 r., zmniejszył się o 18,8 pkt. proc. Najbardziej dynamicznie odsetek tej grupy bezrobotnych zmaleł w powiatach dębickim (o 30,1 pkt. proc.), sanockim (o 27,3 pkt. proc.), rzeszowskim (o 25,8 pkt. proc.) i lubaczowskim (o 24,9 pkt. proc.). Najmniejszy spadek odnotowano w powiecie leskim (o 4,3 pkt. proc.), brzozowskim (o 7,5 pkt. proc.) i Przemyślu (o 7,9 pkt. proc.).

Analizując zjawisko bezrobocia według kryterium wykształcenia bezrobotnych zauważyć można występujące różnice. W każdym powiecie najwięcej jest bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz policealnym i średnim zawodowym. Z punktu widzenia władz lokalnych, te grupy są kluczowe dla polityki rynku pracy. Zauważyć jednak można, że odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym ulega obniżeniu. W 2005 r. udział tej grupy w ogółem bezrobotnych średnio w województwie wyniósł 35,2%, a w 2009 r. – 31,5%. Spadek udziału wystąpił we wszystkich powiatach, największy w powiecie przeworskim (o 6,4 pkt. proc.), dębickim (o 6,0 pkt. proc.) i przemyskim (o 5,8 pkt. proc.). Natomiast bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym stanowili w 2009 r. 25,5% ogółu bezrobotnych wobec 24,7% w 2005 r. W przekroju powiatowym, w 2009 r. odsetek tej grupy bezrobotnych wahał się od 21,2% w powiecie lubaczowskim do 31,7% w powiecie ropczycko-sędziszowskim.

Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym był dość wysoki. Przeciętnie w województwie w 2009 r. wynosił 22,5% i był o 3,7 pkt. proc. wyższy niż w 2005 r. Największy odsetek osób bezrobotnych z wy-

kształceniem gimnazjalnym i niższym był w powiatach bieszczadzkim (27,0%), niżańskim (26,3%) oraz stalowowolskim (26,0%), najmniejszy natomiast w Krośnie (17,2%) i Tarnobrzegu (17,7%).

Osoby legitymujące się wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz wyższym występują najmniej licznie w statystykach bezrobotnych. W 2009 r. udział tych grup bezrobotnych w strukturze według wykształcenia wynosił na Podkarpaciu odpowiednio: 10,3% (średnie ogólnokształcące) i 10,2% (wyższe). Najwięcej bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym zamieszkiwało powiat mielecki – 15,1% (2005 r. - 11,7%) i miasto Przemyśl 14,5% (2005 – 13,2%). W Rzeszowie wyższe wykształcenie natomiast posiadało 20,9% bezrobotnych (w 2005 r. – 14,0%) a w Krośnie 18,7% (w 2005r. – 12,0%).

Informacje o poziomie **przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto** w przekroju powiatowym dostępne są dla jednostek gospodarki narodowej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Dla tej grupy jednostek, (z wyłączeniem zatrudnionych za granicą, w fundacjach, stowarzyszeniach i innych organizacjach), przeciętna płaca w województwie podkarpackim w 2009 r. wyniosła 2740,89 zł. W większości powiatów przeciętne wynagrodzenia były niższe od notowanego dla województwa. Wyższe płace od średniej dla województwa odnotowano: w Rzeszowie (o 18,9%), Przemyślu (o 1,4%) oraz w powiatach: stalowowolskim (o 3,8%), leskim (o 1,4%), tarnobrzeskim (o 0,2%) i mieleckim (o 0,1%). W 2005 r. struktura była podobna z wyjątkiem powiatu dębickiego, w grupie tej w 2009 r. wystąpił Przemyśl. W 2009 r. najniższe przeciętne wynagrodzenie zanotowano w powiatach: łańcuckim (o 13,9% poniżej średniej płacy w województwie), krośnieńskim (o 13,8% niżej) oraz lubaczowskim (o 13,5% niżej). Różnica między wynagrodzeniem najwyższym, odnotowanym w Rzeszowie (3258 zł), a najniższym, uzyskanym w powiecie łańcuckim (2361 zł), wyniosła

W przemyśle i budownictwie przeciętne wynagrodzenie zwiększyło się średnio o 30,0% w stosunku do 2005 r. W sektorze tym przeciętna płaca dla całego województwa podkarpackiego wynosiła 2646 zł. Rozpiętość pomiędzy wartością maksymalną, osiągniętą w Rzeszowie (3359 zł), a minimalną notowaną w powiecie przemyskim (1761 zł), wyniosła 1598 zł.

W grupie usług w skład której wchodzi 4 sekcje tj.: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Zakwaterowanie i gastronomia” oraz „Informacja i komunikacja” przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 2289 zł.

Wynagrodzenie powyżej średniej dla tej grupy odnotowano jedynie w Rzeszowie (2954 zł) oraz powiecie mieleckim (2338 zł). Wartość najmniejsza wystąpiła w powiatach niżańskim (1638 zł) oraz brzozowskim (1643 zł).

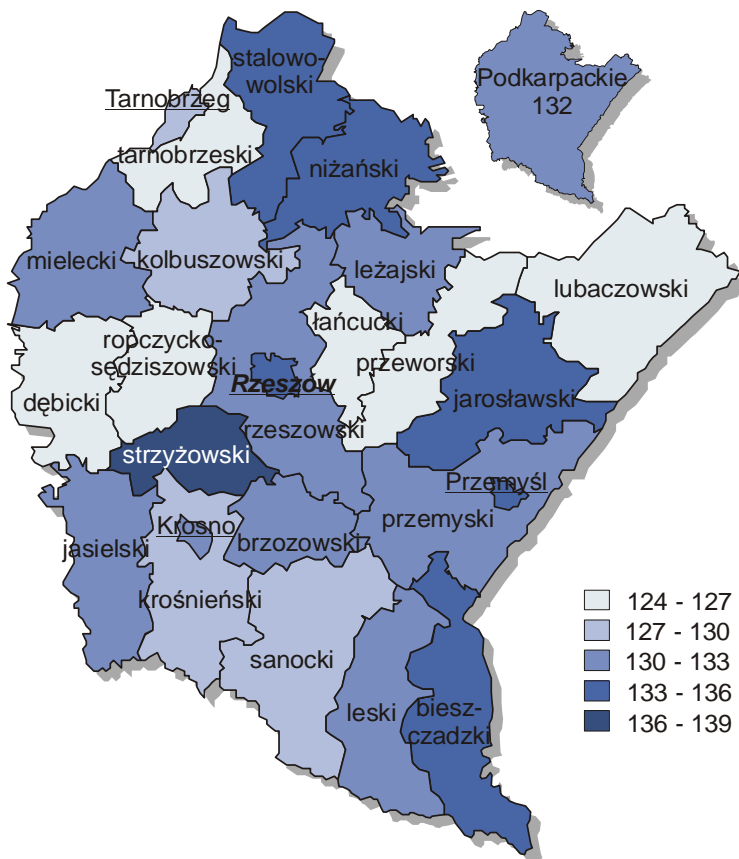
Jeśli chodzi o grupę zawierającą dwie sekcje usługowe „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa” oraz „Obsługa rynku nieruchomości” to przeciętne wynagrodzenie brutto w województwie podkarpackim ukształtowało się na poziomie 3356 zł.

Wartość powyżej średniej dla tej grupy odnotowano w 9 powiatach. Zróżnicowanie terytorialne nie było aż tak wysokie jak w przypadku płac w rolnictwie czy przemyśle i budownictwie. Różnica między najwyższą płacą osiągniętą w powiecie brzozowskim (3736 zł) a najniższą odnotowaną w powiecie krośnieńskim (2487 zł) wyniosła 1249 zł.

W „Pozostałych usługach” przeciętne wynagrodzenie brutto w województwie podkarpackim wyniosło 2990 zł. Największą wartość osiągnięto w Rzeszowie (3343 zł) oraz Przemyślu (3246 zł), a najmniejszą w powiecie lubaczowskim (2533 zł).

Mapa 12. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w 2009 r.

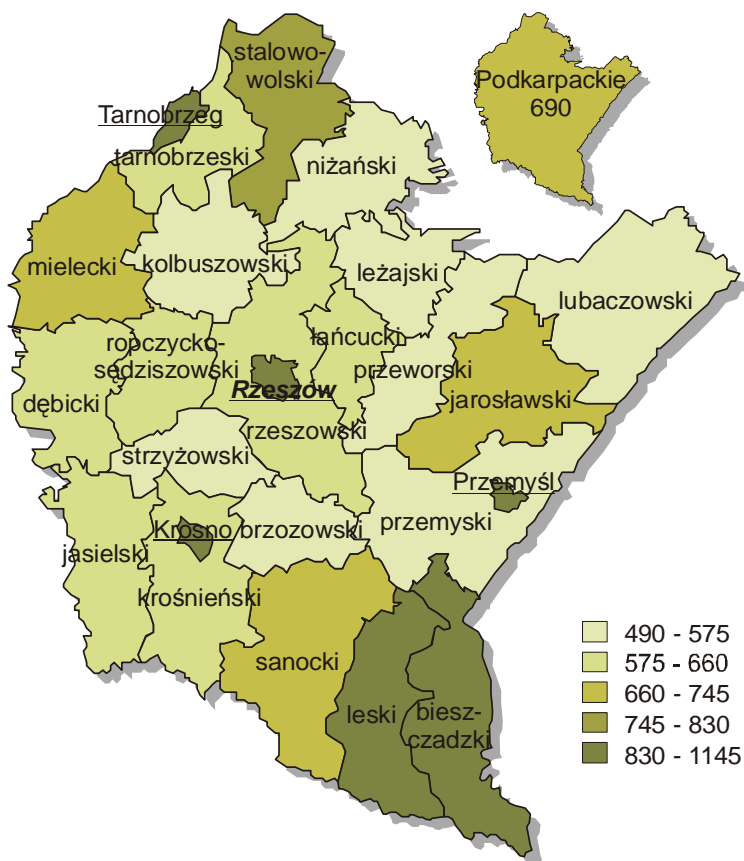
(2005=100)

W latach 2005-2009 odnotowano wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto we wszystkich powiatach województwa podkarpackiego. W 2009 r. przeciętne płace, w porównaniu do 2005 r., wzrosły najbardziej w powiatach: strzyżowskim (o 37%) oraz nizańskim, bieszczadzkiem i stalowowolskim (o 35%). Natomiast najmniej wzrosły w powiatach: tarnobrzeskim, dębickim i przeworskim (o 24%).

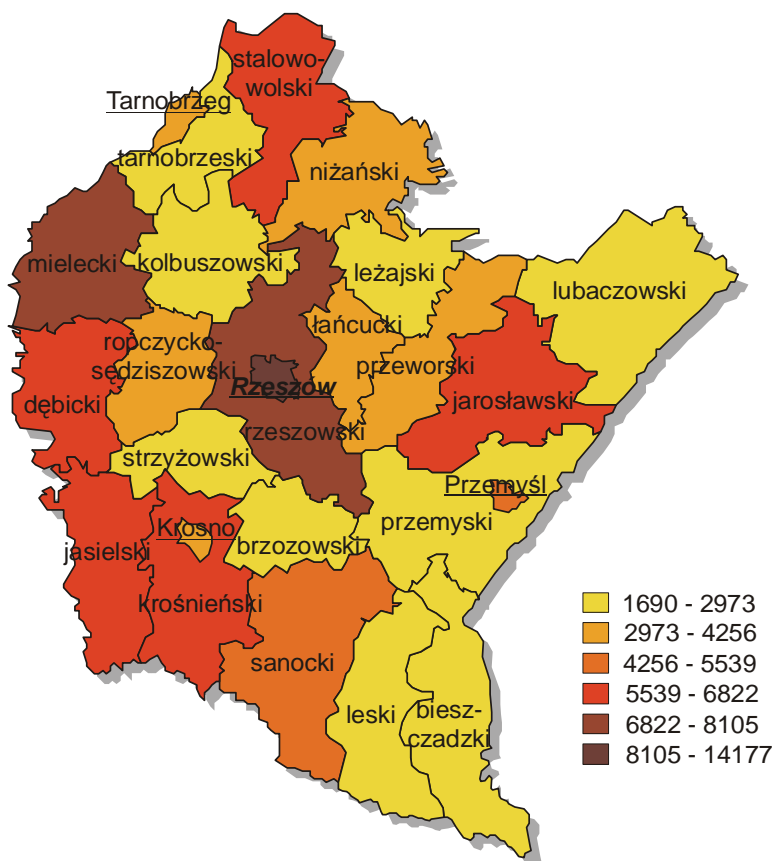
W 2009 r. w województwie przypadało 690 **podmiotów gospodarki narodowej** w przeliczeniu na 10 tys. ludności (podczas gdy w kraju przypadało znacznie więcej bo ok. 981). Najwięcej podmiotów w przeliczeniu na 10 tys. ludności zarejestrowanych było w miastach na prawach powiatu: w Rzeszowie (1145), Krośnie (1110), Tarnobrzegu (1003) i Przemyśle (949), a najmniej w powiatach: przemyskim (494), kolbuszowskim (495), strzyżowskim (501), lubaczowskim (505) oraz przeworskim (507).

Mapa 13. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w 2009 r.

Najwięcej podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON miało siedzibę w Rzeszowie (19,9 tys.) i powiecie rzeszowskim (9,9 tys.), a najmniej w powiatach: bieszczadzkim (2,0 tys.), leskim (2,5 tys.) oraz lubaczowskim (2,9 tys.).

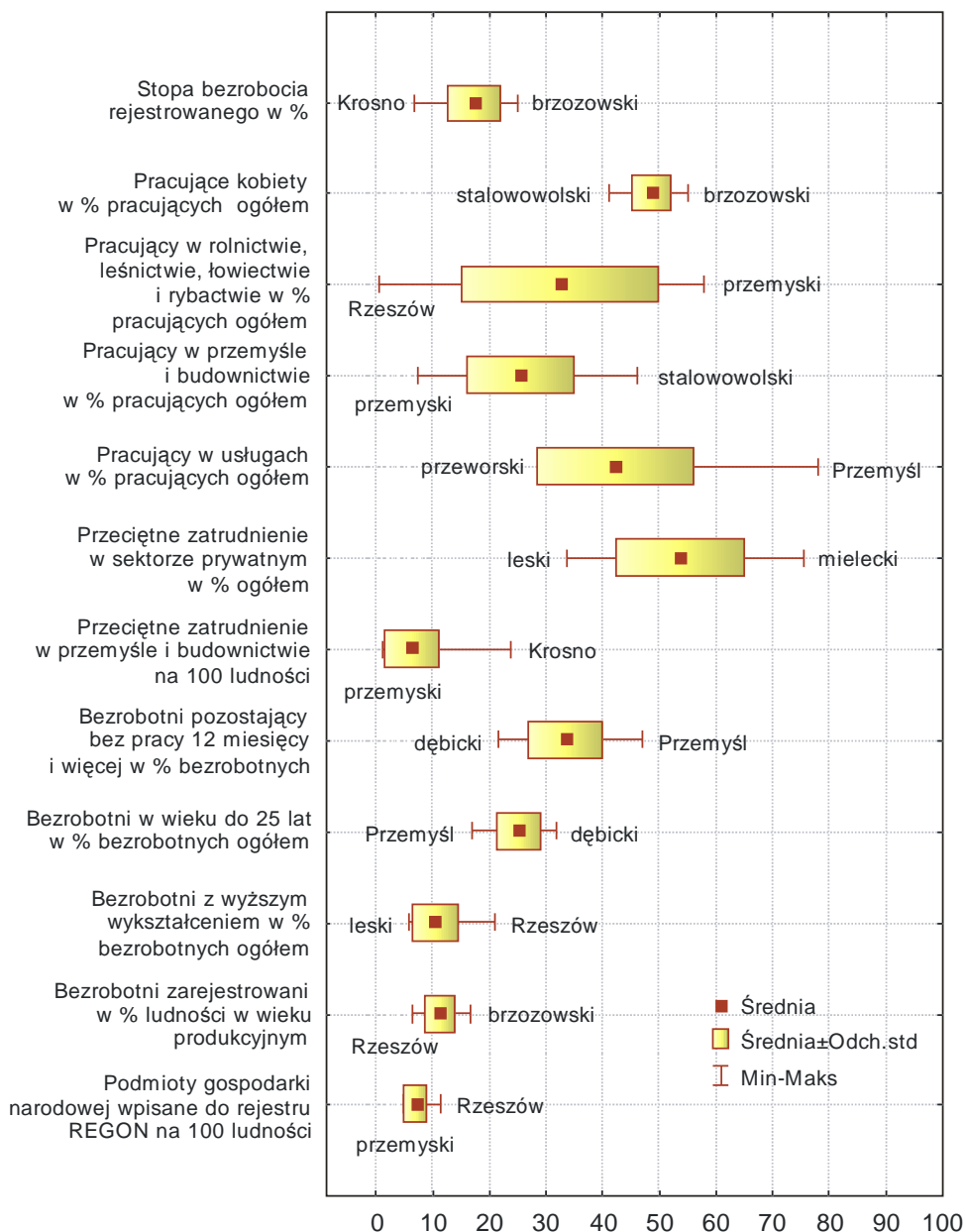
Mapa 14. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w 2009 r.

W porównaniu z 2008 r. największy wzrost nowo zarejestrowanych podmiotów odnotowano w powiatach: mieleckim (o 40,2%), stalowowolskim (o 37,4%) i ropczycko-sędziszowskim (o 32,4%), natomiast spadek liczby podmiotów wystąpił jedynie w powiecie krośnieńskim (o 2,5%).

Największy wzrost wyrejestrowanych podmiotów wystąpił w powiatach: tarnobrzeskim (o 118,0%), kolbuszowskim (o 115,6%) i bieszczadzkim (o 102,3%), zaś spadek zanotowano jedynie w powiecie jarosławskim (o 5,9%).

Wykres 30. Wybrane wskaźniki według powiatów w 2009 r.

W latach 2005-2009 powiaty województwa podkarpackiego charakteryzowały się dużym zróżnicowaniem podstawowych wskaźników z zakresu rynku pracy tj. stopy bezrobocia, przeciętnego wynagrodzenia, pracujących na 1000 mieszkańców. Zmniejszyła się rozpiętość między najwyższą a najniższą stopą bezrobocia w powiatach, jednakże w większości powiatów zanotowano stopę bezrobocia wyższą niż średnia w województwie. Natomiast niekorzystną sytuacją była zwiększająca się różnica pomiędzy powiatem o najwyższym a najniższym przeciętnym wynagrodzeniu brutto, które dodatkowo w większości powiatów było niższe od średniej w województwie. Najwyższe wartości pracujących na 1000 mieszkańców wystąpiły w miastach na prawach powiatu, najniższe w powiatach o wysokiej stopie bezrobocia. Znacznie bardziej zróżnicowany obraz powiatów wystąpił w sektorowym ujęciu pracujących. Wysoką rozpiętością wartości oraz ich dużymi zmianami w analizowanym okresie cechowały się powiaty pod względem liczby ludności, wielkości migracji czy liczby podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności. Niewielkie zmiany zaszły natomiast w strukturze ekonomicznych grup wieku ludności oraz odsetku ofert pracy.

IV. PORÓWNANIE POZIOMU ROZWOJU POWIATÓW WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO W ZAKRESIE RYNKU PRACY

4.1. Taksonomiczne mierniki rozwoju

Dla porównania poziomu rozwoju w zakresie rynku pracy poszczególnych powiatów województwa podkarpackiego wykorzystano taksonomiczną metodę wzorca rozwoju. Otrzymany w ten sposób taksonomiczny miernik rozwoju (TMR) przyjmuje wartości tym wyższe, im bardziej rozwinięty jest dany powiat. Dodatkowo wartości wskaźnika wykorzystuje się do klasyfikacji powiatów zgodnie z zasadą:

I grupa: $z + S_z < TMR_i$ - najwyższy poziom rozwoju,

II grupa: $z < TMR_i < z + S_z$ - średni poziom,

III grupa: $z - S_z < TMR_i < z$ - niski poziom,

IV grupa: $TMR_i < z - S_z$ - najniższy poziom.

z - średnia wartość taksonomicznego miernika rozwoju,

S_z - odchylenie standardowe taksonomicznego miernika rozwoju,

Do budowy wskaźnika syntetycznego³ wybrane zostały mierniki cząstkowe pozostające w związku merytorycznym z analizowanym zjawiskiem.

Uwzględniając kryteria zarówno merytoryczne (cechy powinny być mierzalne, dostępne i wiarygodne statystycznie, jak też powinny dobrze reprezentować dane zjawisko) oraz formalne (cechy powinny charakteryzować się odpowiednim współczynnikiem zmienności i nie powinny być skorelowane i współliniowe) przyjęto następujące mierniki cząstkowe:

1. Pracujące kobiety w % pracujących ogółem (*stymulanta*),
2. Pracujący w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie w % pracujących ogółem, (*destymulanta*),

³ Procedura obliczeń została szczegółowo przedstawiona w publikacji „Analiza poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego województwa podkarpackiego w 1999 roku”, Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Rzeszów 2000, s.6-9.

3. Pracujący w przemyśle i budownictwie w % pracujących ogółem (*stymulanta*),
4. Pracujący w usługach rynkowych i nierynkowych w % pracujących ogółem (*stymulanta*),
5. Przeciętne zatrudnienie w sektorze prywatnym w % ogółem (*stymulanta*),
6. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle i budownictwie na 1000 ludności (*stymulanta*),
7. Przeciętne wynagrodzenie brutto (*stymulanta*),
8. Przeciętne wynagrodzenia brutto w przemyśle i budownictwie (*stymulanta*),
9. Bezrobotni pozostający bez pracy 12 miesięcy i więcej w % bezrobotnych (*destymulanta*),
10. Bezrobotni w wieku do 25 lat w % bezrobotnych ogółem (*destymulanta*),
11. Bezrobotni w wyższym wykształceniu w % bezrobotnych ogółem (*destymulanta*),
12. Bezrobotni zarejestrowani w % ludności w wieku produkcyjnym (*destymulanta*),

Analizą zostały objęte lata 2005 oraz 2009. Wszystkie przyjęte do analizy mierniki cechują się znacznym stopniem zróżnicowania, 7 mierników ma charakter stymulant, 5 destymulant. Ze względu na wysokie wskaźniki korelacji, jak też ze względu na zbyt niskie wartości współczynników zmienności, wykluczone zostały następujące mierniki cząstkowe: pracujący na 1000 ludności, pracujący w sektorze prywatnym w % pracujących ogółem, pracujący w usługach nierynkowych w % pracujących ogółem, przeciętne zatrudnienie na 1000 ludności, stopa bezrobocia w %.

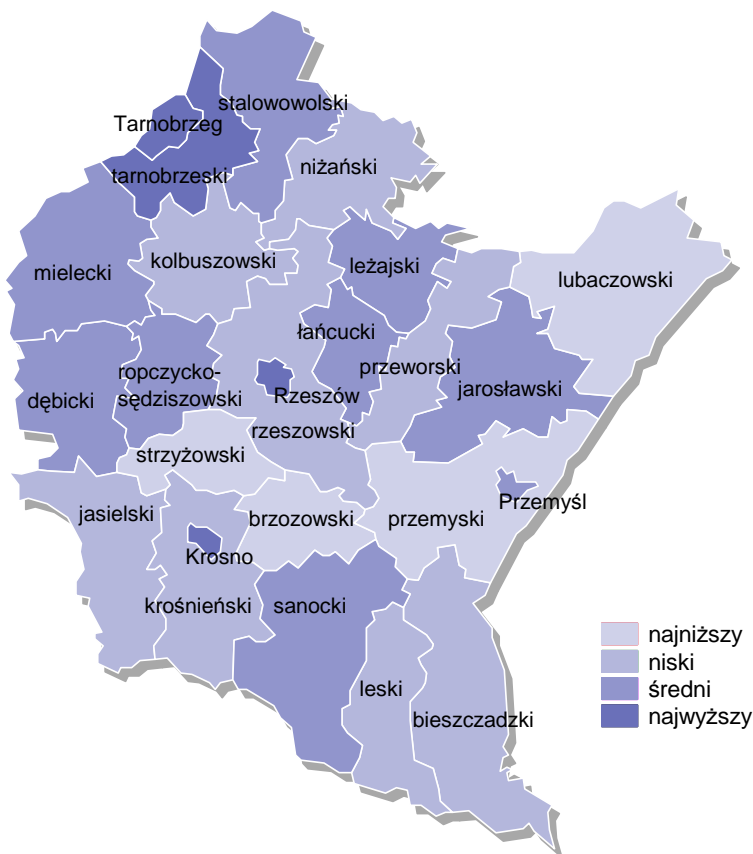
Bazując na 12 miernikach cząstkowych obliczono wartości taksonomicznych mierników rozwoju w zakresie rynku pracy, które przedstawiono w poniższym zestawieniu.

POWIATY	2005		2009	
	wartość wskaźnika TMR	Poziom rozwoju	wartość wskaźnika TMR	Poziom rozwoju
Bieszczadzki	0,170	niski	0,199	niski
Brzozowski	0,099	najniższy	0,075	najniższy
Dębicki	0,292	średni	0,296	średni
Jarosławski	0,242	średni	0,217	niski
Jasielski	0,216	niski	0,246	średni
Kolbuszowski	0,146	niski	0,190	niski
Krośnieński	0,226	niski	0,210	niski
Leski	0,211	niski	0,163	niski
Leżajski	0,265	średni	0,271	średni
Lubaczowski	0,089	najniższy	0,079	najniższy
Łańcucki	0,233	średni	0,212	niski
Mielecki	0,308	średni	0,332	średni
Niżański	0,129	niski	0,097	najniższy
Przemyski	-0,031	najniższy	-0,001	najniższy
Przeworski	0,170	niski	0,148	niski
Ropczycko-sędziszowski	0,229	średni	0,212	niski
Rzeszowski	0,172	niski	0,235	średni
Sanocki	0,292	średni	0,319	średni
Stalowowolski	0,316	średni	0,405	najwyższy
Strzyżowski	0,046	najniższy	0,103	najniższy
Tarnobrzegi	0,361	najwyższy	0,322	średni
Krosno	0,365	najwyższy	0,393	najwyższy
Przemyski	0,267	średni	0,251	średni
Rzeszów	0,481	najwyższy	0,501	najwyższy
Tarnobrzeg	0,364	najwyższy	0,337	średni
Średnia wartość TMR	0,226	x	0,233	x
Odchylenie stand. TMR	0,113	x	0,116	x

Analizując otrzymane wyniki można zauważyć, że w 2005 r. najwyższym poziomem rozwoju charakteryzowały się miasta grodzkie: Rzeszów, Krosno, Tarnobrzeg oraz powiat tarnobrzegi. Najniższy poziom rozwoju

wystąpił w 4 powiatach: przemyskim, strzyżowskim, lubaczowskim oraz brzozowskim. Dziewięć powiatów uzyskało poziom średni rozwoju, a osiem powiatów niski poziom rozwoju. Średnia wartość wskaźnika TMR dla powiatów wyniosła 0,226.

Mapa 15. Taksonomiczny miernik poziomu rozwoju w zakresie rynku pracy w 2005 r.

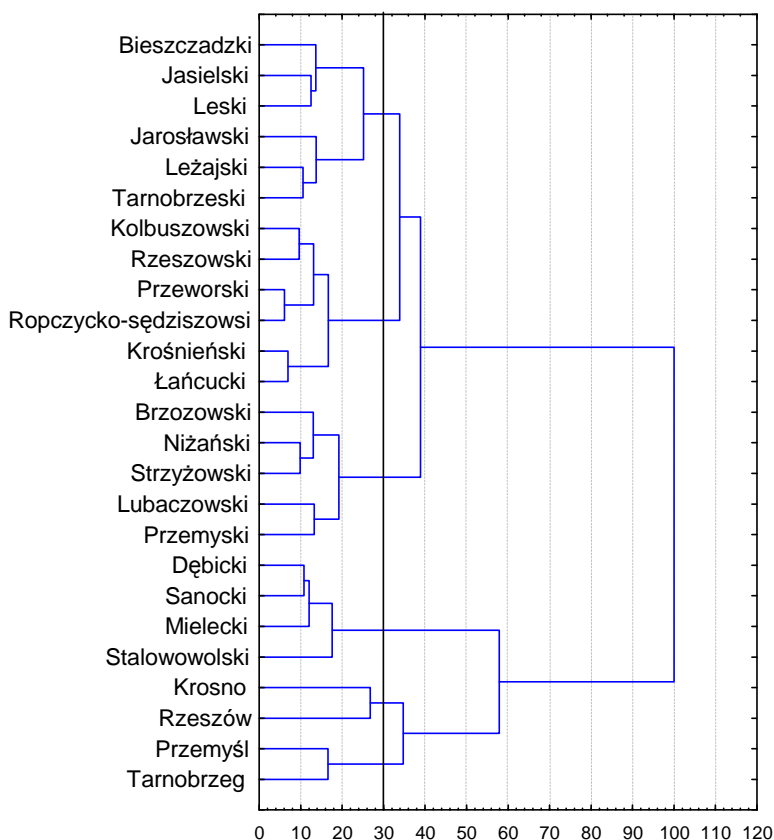

W 2009 roku bardzo dobra sytuacja występowała również w 3 powiatach: Rzeszowie, powiecie stalowowolskim oraz Krośnie, a w 5 powiatach odnotowano najniższy poziom - przemyskim, brzozowskim, lubaczowskim, niżański oraz strzyżowski. Osiem powiatów osiągnęło poziom średni, a dziewięć powiatów niski poziom. Średnia wartość wskaźnika TMR dla powiatów wyniosła 0,233.

4.2. Grupowanie powiatów metodą Warda

Wykorzystując **metodę Warda**, dokonano grupowania powiatów na podzbiory charakteryzujące się dużym podobieństwem wewnętrznym ze względu na przyjęte cechy. Metoda Warda jest to jedna z hierarchicznych metod aglomeracyjnych, polegająca na łączeniu takich skupień, które jako całość zapewniają minimum sumy kwadratów odległości od środka ciężkości nowego skupienia, które tworzą. Powstałe skupienia wyższego rzędu zawierają rozłączne skupienia poziomów niższych. Uzyskane podzbiory cechuje duże podobieństwo wewnętrzne ze względu na przyjęte zmienne. Dane poddano standaryzacji, a jako miarę odległości zastosowano metrykę Euklidesa.

Wykres 31. Grupowanie powiatów metodą Warda w zakresie rynku pracy w 2009 r.

Przyjmując odległość wiązania na poziomie równym 30 otrzymano sześć podzbiorów. W roku 2009 grupowanie wyglądało następująco:

- grupa I – bieszczadzki, jasielski, leski, jarosławski, leżajski, tarnobrzeski,
- grupa II – kolbuszowski, rzeszowski, przeworski, ropczycko-sędziszowski, krośnieński, łańcucki,
- grupa III – brzozowski, niżański, strzyżowski, lubaczowski, przemyski,
- grupa IV – dębicki, sanocki, mielecki, stalowowolski,
- grupa V – Krosno, Rzeszów,
- grupa VI – Przemyśl, Tarnobrzeg.

Powiaty z Grupy III charakteryzowały się najniższym poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego i najgorszą sytuacją na rynku pracy. W tych powiatach był najwyższy odsetek bezrobotnych, jedne z najniższych wynagrodzeń oraz najniższe zatrudnienie w przemyśle i budownictwie na 1000 ludności. Najlepsza sytuacja na rynku pracy panowała w dwóch powiatach grodzkich, Rzeszowie i Krośnie, które tworzyły odrębną grupę (Grupa V). Powiaty te charakteryzowały się najniższym odsetkiem bezrobotnych, najwyższym przeciętnym wynagrodzeniem oraz zatrudnieniem w przemyśle i budownictwie na 1000 ludności, jak również najwyższym odsetkiem pracujących w usługach. Podobnie osobną grupę (Grupa VI) tworzyły Przemyśl i Tarnobrzeg, gdzie analizowane wskaźniki były lepsze niż w powiatach ziemskich, ale gorsze niż w Rzeszowie i Krośnie. W Grupie IV znalazły się powiaty bardziej uprzemysłowione, o średnim poziomie rozwoju. Wyjątek stanowi powiat stalowowolski, który cechował się poziomem najwyższym. Pozostałe powiaty, z Grupy I i II, charakteryzowały się niskim i średnim poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego. W powiatach tych wystąpiły przeciętne wartości analizowanych wskaźników.

PODSUMOWANIE

Przeprowadzona analiza wskazuje na dynamiczne zmiany jakie nastąpiły na rynku pracy w województwie podkarpackim w latach 2005-2009. Wpłynęło na nie wiele różnych czynników demograficznych i gospodarczych takich jak zmiany w strukturze ekonomicznych grup wieku ludności, poprawa koniunktury gospodarczej, tempo wzrostu gospodarczego, jak również pośrednio i bezpośrednio przynależność Polski do Unii Europejskiej (napływ kapitału, inwestycje, migracje, fundusze unijne).

Charakter zmian demograficznych wpływał na zwiększenie potencjalnych zasobów pracy. Pozytywnym zjawiskiem było zwiększenie się liczby ludności w wieku produkcyjnym. Z drugiej zaś strony pogłębieniu uległa niekorzystna relacja pomiędzy pozostałymi grupami ekonomicznymi (wzrosła liczba ludności w wieku poprodukcyjnym a zmalała w wieku przedprodukcyjnym). Niepokojące są również prognozy demograficzne w tej kwestii oraz stopniowe starzenie się społeczeństwa.

Z analizy wyników badania aktywności ekonomicznej wynika, że udział osób niepracujących (bezrobotnych i biernych zawodowo) systematycznie malał na korzyść wzrostu udziału osób pracujących, który po raz pierwszy w 2008 r. nieznacznie przekroczył 50%. Pozytywne zmiany w strukturze ludności znalazły przełożenie na poprawę współczynników aktywności zawodowej i zatrudnienia oraz stopy bezrobocia w analizowanym okresie. Dodatkowo w strukturze ludności wzrósł odsetek osób z wykształceniem wyższym, średnim i policealnym.

W analizowanym okresie zwiększyła się liczba osób pracujących w gospodarce narodowej przy czym większość pracowników była zatrudniona na podstawie stosunku o pracę. W strukturze pracujących według sekcji nie zaszły wielkie zmiany. Niezmiennie dominowały osoby zatrudnione w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie, przemyśle oraz handlu; naprawie

pojazdów samochodowych. Systematycznie wzrastała liczba nowych miejsc pracy, które tworzone były przede wszystkim w sektorze prywatnym, a zwłaszcza w przedsiębiorstwach średnich i dużych prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego, handlu; naprawy pojazdów samochodowych i budownictwa.

W latach 2005-2009 odnotowano wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto. Pomimo tego w dalszym ciągu było ono najniższe w kraju.

Zmniejszające się w województwie podkarpackim bezrobocie (choć w roku 2009 zaobserwowano wzrost bezrobocia spowodowany kryzysem gospodarczym), wciąż stanowiło istotny problem, dotyczący dużej części społeczeństwa. Należy zaznaczyć, że zdecydowana większość osób bezrobotnych nie posiadała prawa do zasiłku, prawie 40% bezrobotnych pozostawało bez pracy ponad rok, a 1/4 ponad dwa lata. Tak długi okres pozostawania bez pracy niesie za sobą ryzyko utraty kwalifikacji zawodowych zwłaszcza ludzi młodych oraz przyczynia się do wykluczenia społecznego.

W analizowanym okresie zwiększyła się liczba podmiotów gospodarki narodowej, przy czym największy przyrost wystąpił w sferze usług. Zdecydowaną większość podmiotów stanowiły jednostki małe należące do sektora prywatnego, głównie osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Występująca niska relacja liczby podmiotów do liczby ludności świadczy o stosunkowo słabym rozwoju przedsiębiorczości na Podkarpaciu.

Przewidywane zmiany demograficzno-ekonomiczne, zwłaszcza starzenie się społeczeństwa, spadek urodzeń poniżej poziomu reprodukcji prostej, malejąca populacja osób aktywnych zawodowo, wzrastająca długość życia oraz migracje będą wpływały w przyszłości na dalsze procesy na rynku pracy.

SUMMARY

The analysis shows the dynamic changes occurring in the labour market in Podkarpackie voivodship in 2005-2009. They were influenced by numerous demographic and economic factors such as changes in the structure of economic age groups of the population, improvement of economic situation, economic growth pace, as well as, indirectly and directly, Polish membership in the European Union (inflow of capital, investments, migration, EU funds).

The nature of demographic changes affected the increase in potential labour resources. An increase in the number of working-age population was a positive phenomenon. On the other hand, the relationship between other economic groups deteriorated (the number of persons at post-working age increased and the number of persons at pre-working age declined). Demographic projections in this field and the gradual aging of population are also alarming.

The analysis of the results of the survey of economic activity shows that the proportion of not working persons (unemployed and inactive persons) was steadily decreasing for the benefit of the share of employed persons, which slightly exceeded 50% for the first time in 2008. Positive changes in the structure of the population were reflected in the improvement of economic activity and employment rates as well as the unemployment rate during the analysed period. In addition, there was an increase in the percentage of people with tertiary, secondary and post-secondary education in the population structure by education.

In the analysed period there was an increase in the number of people employed in the national economy, where most workers were employed on the basis of an employment contract. The structure of employment by sections did not experience any major changes, with persons employed in agriculture, forestry, hunting and fishing, industry and trade, as well as in repair of motor

vehicles constantly dominating. The number of work places was steadily increasing. They were primarily created in the private sector, in medium and large enterprises carrying activity in manufacturing, trade; repair of motor vehicles and construction.

The years 2005-2009 saw an increase in average monthly gross wage and salary. Despite this, it was still the lowest in the country.

The unemployment, which was decreasing in Podkarpackie voivodship (although in 2009 there was an increase in unemployment due to economic crisis), was still an important problem affecting a large part of society. It should be noted that the vast majority of the unemployed persons had no right to a benefit, almost 40% of the unemployed persons had been jobless for over a year, and a quarter for more than two years. Such a long period of unemployment carries the risk of losing of professional qualifications, particularly by young people, as well as social exclusion.

In the analysed period there was an increase in the number of entities of the national economy, with the largest increase in services. The vast majority of those were small units belonging to the private sector. Mostly individuals engaged in economic activity. A low number of entities in relation to population shows a relatively weak development of entrepreneurship in Podkarpacie.

Projected demographic and economic changes, especially the aging of the population, drop in birth rates below the level of simple reproduction, decreasing number of economically active persons, increasing life expectancy and migration will affect the subsequent processes in labour market in the future.

Załącznik 1.**WAŻNIEJSZE DANE O RYNKU PRACY**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
Ludno (stan w dniu 31 XII)	2098263	2097564	2097338	2099495	2101732
m czy ni	1026282	1025598	1025110	1026117	1027578
kobiety	1071981	1071966	1072228	1073378	1074154
w tym w wieku produkcyjnym	1301539	1312640	1323015	1333169	1341630
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludno ci	-1,1	-1,9	-1,5	-1,1	-0,9
Aktywno ekonomiczna ludno ci ^a					
aktywni zawodowo	897	907	912	951	987
pracuj cy	748	783	825	873	887
bezrobotni	149	123	87	78	99
bierni zawodowo	756	772	762	788	757
współczynnik aktywno ci zawodowej w %	54,2	54,0	54,5	54,7	56,6
m czy ni	60,6	61,1	61,2	62,3	64,5
kobiety.....	48,4	47,5	48,1	47,6	49,3
wska nik zatrudnienia w %	45,2	46,7	49,3	50,2	50,9
m czy ni	50,9	53,3	55,6	57,6	58,5
kobiety.....	40,0	40,5	43,3	43,3	43,8
stopa bezrobocia w %.....	16,6	13,6	9,6	8,2	10,0
m czy ni	16,0	12,7	9,3	7,5	9,3
kobiety.....	17,3	14,7	9,9	9,1	11,1
Pracuj cy ^b (stan w dniu 31 XII)	639138	654322	677553	690757	667253
na 1000 ludno ci	305	312	323	329	317
z liczby ogółem w %:					
rolnictwo, le nictwo, łowiectwo i rybactwo	24,9	24,3	23,5	23,0	23,8
przemysł i budownictwo	27,9	28,5	29,3	28,7	27,7

^a Na podstawie Badania Aktywno ci Ekonomicznej, dane rednioroczne. ^b Według faktycznego miejsca pracy.

WAŻNIEJSZE DANE O RYNKU PRACY (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009
Pracuj cy ^a (stan w dniu 31 XII) (dok.)					
handel; naprawa pojazdów samochodowych ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ; informacja i komunikacja	20,0	20,0	20,4	21,5	20,6
działalno finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	2,5	2,4	2,3	2,4	2,3
pozostałe usługi	24,8	24,7	24,5	24,3	25,6
Przeci tne zatrudnienie:					
w przemy le	129344	131115	138286	142589	129094
w budownictwie	21283	22376	24695	27732	28645
Współczynnik ruchu zatrudnionych w % ^b :					
przyj	20,7	23,2	25,5	20,4	15,9
zwolnie	18,9	19,2	20,7	21,2	17,6
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII)	163956	145246	126360	115567	141944
z liczby ogółem w %:					
kobiety	53,4	56,1	57,9	55,5	50,1
długotrwale bezrobotni ...	52,4	52,8	49,4	39,9	33,6
w wieku poni ej 25 lat ...	25,0	23,0	21,5	22,7	25,3
posiadaj cy prawo do zasiłku	11,0	10,6	11,3	16,1	17,6
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % (stan w dniu 31 XII)	18,5	16,4	14,2	13,0	15,9
Oferty pracy	41016	48932	49327	51046	47263
Przeci tne miesi czne wynagrodzenia brutto w zł	2001,53	2088,85	2259,70	2489,98	2617,50
Podmioty gospodarki narodowej ^c zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludno ci	66,3	67,1	67,7	68,7	69,0

^a Według faktycznego miejsca pracy. ^b Do 2008 r. dane dotycz pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracuj cych do 9 osób. ^c Stan w dniu 31 XII, bez osób prowadz cych gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

Załącznik 2.

Lokaty województw według wybranych mierników rynku pracy

Wyszczególnienie	Pracujący w usługach w % pracujących ogółem		Przeciętne zatrudnienie w przemyśle i budownictwie ^a na 1000 ludności		Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł		Oferty pracy w ciągu roku	
	2005	2009	2005	2009	2005	2009	2005	2009
Dolnośląskie	4	4	3	3	4	4	3	3
Kujawsko-pomorskie	10	9	6	7	13	13	8	7
Lubelskie	16	15	16	16	11	9	11	10
Lubuskie	5	5	8	8	14	14	13	13
Łódzkie	12	12	5	6	10	11	6	6
Małopolskie	7	7	11	10	6	5	7	4
Mazowieckie	1	1	4	4	1	1	2	2
Opolskie	9	10	10	11	8	7	16	15
Podkarpackie	13	13	9	9	16	16	12	9
Podlaskie	14	14	15	15	9	10	15	16
Pomorskie	3	3	7	5	3	3	5	8
Śląskie	6	6	1	1	2	2	1	1
świętokrzyskie	15	16	14	13	12	12	14	14
Warmińsko-mazurskie	8	8	12	12	15	15	10	11
Wielkopolskie	11	11	2	2	7	8	4	5
Zachodniopomorskie	2	2	13	14	5	6	9	12

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji oraz zatrudnionych za granicą.

Lokaty powiatów i miast na prawach powiatu według wybranych mierników rynku pracy

Wyszczególnienie	Pracuj cy w usługach w % pracuj cych ogółem		Przeci tne zatrudnienie w przemy le i budownictwie ^a na 1000 ludno ci		Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w zł		Oferty pracy w ci gu roku	
	2005	2009	2005	2009	2005	2009	2005	2009
Bieszczadzki	5	5	16	17	15	10	24	24
Brzozowski	9	9	24	19	20	17	16	16
D bicki	16	15	6	6	4	11	10	9
Jarosławski	10	12	21	22	9	8	6	7
Jasielski	13	11	8	10	10	9	9	4
Kolbuszowski	21	20	17	16	19	21	20	23
Kro nie ski	12	10	20	21	22	24	19	18
Leski	4	6	18	20	3	3	25	25
Le ajski	15	14	12	13	8	7	4	15
Lubaczowski	17	16	23	23	21	23	11	13
Ła cuki	11	13	11	12	23	25	18	19
Mielecki	25	24	3	4	6	6	2	2
Ni a ski	18	18	22	24	25	22	15	17
Przemyski	14	17	25	25	16	15	23	21
Przeworski	22	25	13	11	12	18	13	8
Ropczycko-s dziszowski	23	23	10	7	11	13	14	10
Rzeszowski	19	21	15	15	17	16	3	3
Sanocki	8	8	5	5	14	14	8	11
Stalowowolski	7	7	4	3	5	2	7	12
Strzy owski	20	22	19	18	24	20	22	20
Tarnobrzeski	24	19	7	8	2	5	21	22
Krosno	6	4	1	1	18	19	5	6
Przemy l	1	1	14	14	7	4	12	5
Rzeszów	3	2	2	2	1	1	1	1
Tarnobrzeg	2	3	9	9	13	12	17	14

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracuj cych do 9 osób, fundacji, stowarzysze i innych organizacji oraz zatrudnionych za granic .

Załącznik 3.

Tabl. 1. Powiat bieszczadzki

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	3	3	3	3	3
Miasta	1	1	1	1	1
Miejscowo ci wiejskie	69	85	85	85	85
Sołectwa	39	39	39	39	39
Powierzchnia ^a w tys. ha	113,8	113,9	113,9	113,9	113,9
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	22 262	22 184	22 106	22 015	22 001
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	23,3	22,5	21,6	21,0	20,3
produkcyjnym	63,6	64,2	64,8	65,3	65,7
poprodukcyjnym	13,1	13,3	13,6	13,7	14,0
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	57,3	55,8	54,3	53,1	52,2
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały	-118	-137	-128	-80	-94
Przyrost naturalny na 1000 ludno ci	2,6	2,2	1,4	1,0	2,6
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracuj cy ^b					
ogółem	4 146	4 155	4 252	4 351	4 181
sektor rolniczy	1 174	1 175	1 170	1 155	1 149
sektor przemysłowy	785	819	833	967	739
sektor usługowy	2 187	2 161	2 249	2 229	2 293
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	2 430	2 237	1 715	1 720	2 096
m czy ni	1 171	1 056	742	776	1 026
kobiety	1 259	1 181	973	944	1 070
Odsetek bezrobotnych poni ej 35 roku	55,2	55,1	51,7	54,6	57,7
Odsetek bezrobotnych pozostaj cych bez pracy powy ej 12 miesi cy	47,2	45,0	39,7	33,9	32,1
Oferty pracy w ci gu roku	566	570	718	673	626
Stopa bezrobocia w %	29,1	27,1	21,5	21,0	25,7
WYNAGRODZENIA					
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w zł	1 935	2 030	2 306	2 540	2 622
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w relacji do redniej krajowej (Polska=100)	77,2	77,0	80,5	80,4	79,1
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	2 054	2 063	2 067	2 116	2 047

^a Od 2006 r. dane ró ni si od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., poniewa ustalone zostały znacznie dokładniejszy metod , opart o dane komputerowej bazy Pa stwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracuj cych powy ej 9 osób; † cznie z pracuj cymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 2. Powiat brzozowski

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	6	6	6	6	6
Miasta	1	1	1	1	1
Miejscowo ci wiejskie	45	45	45	46	46
Sołectwa	44	44	44	44	44
Powierzchnia ^a w tys. ha	54,0	53,9	53,9	53,9	53,9
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	65 337	65 228	65 074	65 205	65 253
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	25,1	24,3	23,4	22,9	22,3
produkcyjnym	59,4	60,1	60,8	61,3	61,7
poprodukcyjnym	15,5	15,6	15,7	15,8	16,0
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	68,2	66,3	64,3	63,0	62,0
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały	-148	-280	-127	-114	-137
Przyrost naturalny na 1000 ludno ci	1,2	2,1	1,5	3,2	3,5
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracuj cy ^b					
ogółem	12 065	12 305	12 335	12 493	13 165
sektor rolniczy	5 428	5 444	5 449	5 442	5 406
sektor przemysłowy	1 910	2 042	2 016	2 028	2 386
sektor usługowy	4 727	4 819	4 870	5 023	5 373
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	7 581	6 733	5 882	6 202	6 697
m czy ni	3 509	2 973	2 444	2 649	3 025
kobiety	4 072	3 760	3 438	3 553	3 672
Odsetek bezrobotnych poni ej 35 roku	56,9	54,4	51,4	51,0	52,6
Odsetek bezrobotnych pozostaj cych bez pracy powy ej 12 miesi cy	54,5	57,6	53,5	50,8	46,9
Oferty pracy w ci gu roku	1 262	1 238	1 149	1 391	1 489
Stopa bezrobocia w %	28,2	25,4	22,8	23,3	24,3
WYNAGRODZENIA					
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w zł	1 884	1 971	2 147	2 399	2 503
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w relacji do redniej krajowej (Polska=100)	75,2	74,8	74,9	75,9	75,5
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	3 176	3 252	3 238	3 347	3 454

^a Od 2006 r. dane ró ni si od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., poniewa ustalone zostały znacznie dokładniejsz metod , opart o dane komputerowej bazy Pa stwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracuj cych powy ej 9 osób; † cznie z pracuj cymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 3. Powiat d bicki

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	7	7	7	7	7
Miasta	2	2	2	2	3
Miejscowo ci wiejskie	84	84	84	84	83
Sołectwa	89	89	89	89	89
Powierzchnia ^a w tys. ha	77,6	77,7	77,7	77,7	77,7
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	132 556	132 490	132 585	132 924	133 244
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	24,1	23,3	22,6	21,9	21,2
produkcyjnym	61,9	62,5	63,1	63,6	64,0
poprodukcyjnym	14,0	14,2	14,3	14,6	14,8
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	61,5	60,0	58,6	57,2	56,2
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały	-256	-361	-201	-80	-147
Przyrost naturalny na 1000 ludno ci	2,3	2,4	2,7	2,7	3,7
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracuj cy ^b					
ogółem	36 455	37 161	38 388	39 077	38 269
sektor rolniczy	11 272	11 262	11 266	11 309	11 265
sektor przemysłowy	12 659	13 437	13 725	13 350	13 138
sektor usługowy	12 524	12 462	13 397	14 418	13 866
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	10 617	9 171	7 287	5 586	6 919
m czy ni	4 772	3 738	2 623	2 152	3 159
kobiety	5 845	5 433	4 664	3 434	3 760
Odsetek bezrobotnych poni ej 35 roku	59,9	56,8	52,7	59,5	60,5
Odsetek bezrobotnych pozostaj cych bez pracy powy ej 12 miesi cy	51,7	49,4	48,3	25,7	21,6
Oferty pracy w ci gu roku	1 674	1 726	1 973	2 198	1 927
Stopa bezrobocia w %	18,9	16,4	13,1	10,2	12,5
WYNAGRODZENIA					
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w zł	2 104	2 158	2 319	2 539	2 620
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w relacji do redniej krajowej (Polska=100)	83,9	81,8	80,9	80,4	79,0
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	7 286	7 551	7 662	7 882	8 040

^a Od 2006 r. dane ró ni si od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., poniewa ustalone zostały znacznie dokładniejszy metod , opart o dane komputerowej bazy Pa stwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracuj cych powy ej 9 osób; † cznie z pracuj cymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 4. Powiat jarosławski

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	11	11	11	11	11
Miasta	2	2	2	2	2
Miejscowości wiejskie	113	114	114	114	114
Sołectwa	97	99	99	99	101
Powierzchnia ^a w tys. ha	102,9	102,9	102,9	102,9	102,9
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludność faktycznie zamieszkała	122 597	122 072	121 853	121 660	121 654
W % ogółem ludności w wieku:					
przedprodukcyjnym	23,4	22,7	22,0	21,4	20,8
produkcyjnym	61,8	62,4	62,9	63,3	63,7
poprodukcyjnym	14,7	14,9	15,1	15,3	15,5
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	61,8	60,2	58,9	58,0	57,1
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-160	-394	-228	-181	-159
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,2	0,2	0,7	1,2	1,5
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracujący ^b					
ogółem	30 975	31 565	32 171	32 636	31 875
sektor rolniczy	13 094	13 095	13 084	13 056	13 058
sektor przemysłowy	5 789	6 019	6 559	7 720	6 803
sektor usługowy	12 092	12 451	12 528	11 860	12 014
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	10 063	9 569	8 663	7 651	9 515
mężczyźni	5 212	4 710	4 139	3 735	4 944
kobiety	4 851	4 859	4 524	3 916	4 571
Odsetek bezrobotnych poniżej 35 roku	60,2	57,9	55,3	53,8	57,7
Odsetek bezrobotnych pozostających					
bez pracy powyżej 12 miesięcy	52,1	56,4	55,7	48,3	41,3
Oferty pracy w ciągu roku	1 911	1 651	2 010	2 478	2 100
Stopa bezrobocia w %	19,8	18,7	16,9	15,0	18,7
WYNAGRODZENIA					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł					
	2 020	2 157	2 337	2 532	2 707
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)					
	80,6	81,8	81,5	80,2	81,7
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	7 869	7 952	8 044	7 964	8 078

^a Od 2006 r. dane różni się od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., ponieważ ustalone zostały znacznie dokładniejsze metody, oparte o dane komputerowej bazy Państwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób; † licznie z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 5. Powiat jasielski

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	10	10	10	10	10
Miasta	1	1	1	1	1
Miejscowo ci wiejskie	114	114	114	116	116
Sołectwa	112	112	112	112	112
Powierzchnia ^a w tys. ha	83,0	83,1	83,1	83,1	83,1
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	115 310	114 997	114 765	114 657	114 689
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	23,2	22,5	21,8	21,0	20,4
produkcyjnym	61,3	61,8	62,4	63,0	63,4
poprodukcyjnym	15,5	15,7	15,8	16,0	16,2
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	63,1	61,8	60,2	58,7	57,6
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały	-176	-288	-302	-178	-150
Przyrost naturalny na 1000 ludno ci	1,5	0,6	0,7	0,7	0,8
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracuj cy ^b					
ogółem	30 443	30 870	31 257	31 762	31 711
sektor rolniczy	10 295	10 306	10 306	10 317	10 302
sektor przemysłowy	9 099	9 348	9 606	9 510	9 435
sektor usługowy	11 049	11 216	11 345	11 935	11 974
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	11 215	9 789	8 291	8 003	9 620
m czy ni	5 112	4 127	3 393	3 494	4 687
kobiety	6 103	5 662	4 898	4 509	4 933
Odsetek bezrobotnych poni ej 35 roku	57,9	54,9	51,0	53,1	54,3
Odsetek bezrobotnych pozostaj cych bez pracy powy ej 12 miesi cy	55,2	57,2	47,0	40,7	35,6
Oferty pracy w ci gu roku	1 735	1 943	2 036	1 909	2 244
Stopa bezrobocia w %	22,0	19,5	16,8	15,9	18,7
WYNAGRODZENIA					
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w zł	2 016	2 102	2 303	2 527	2 669
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w relacji do redniej krajowej (Polska=100)	80,4	79,7	80,3	80,0	80,5
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	6 796	6 920	6 934	7 151	7 270

^a Od 2006 r. dane ró ni si od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., poniewa ustalone zostały znacznie dokładniejsz metod , opart o dane komputerowej bazy Pa stwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracuj cych powy ej 9 osób; † cznie z pracuj cymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 6. Powiat kolbuszowski

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	6	6	6	6	6
Miasta	1	1	1	1	1
Miejscowości wiejskie	52	52	52	53	53
Sołectwa	56	56	56	56	56
Powierzchnia ^a w tys. ha	77,4	77,4	77,4	77,4	77,3
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludność faktycznie zamieszkała	61 437	61 388	61 401	61 441	61 546
W % ogółem ludności w wieku:					
przedprodukcyjnym	24,8	24,0	23,1	22,3	21,5
produkcyjnym	60,4	61,2	61,9	62,5	63,1
poprodukcyjnym	14,8	14,9	15,0	15,2	15,4
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	65,6	63,5	61,6	60,0	58,5
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-65	-77	-67	-21	-22
Przyrost naturalny na 1000 ludności	1,1	1,0	1,5	1,5	1,5
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracujący ^b					
ogółem	14 041	14 130	14 438	15 121	15 148
sektor rolniczy	7 935	7 940	7 944	7 923	7 902
sektor przemysłowy	2 043	2 146	2 317	2 588	2 388
sektor usługowy	4 063	4 044	4 177	4 610	4 858
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	4 953	4 331	3 806	3 474	4 129
mężczyźni	2 373	1 949	1 653	1 550	2 110
kobiety	2 580	2 382	2 153	1 924	2 019
Odsetek bezrobotnych poniżej 35 roku	54,0	51,1	48,9	49,9	52,7
Odsetek bezrobotnych pozostających					
bez pracy powyżej 12 miesięcy	54,3	50,4	48,2	38,4	30,9
Oferty pracy w ciągu roku	871	692	722	928	744
Stopa bezrobocia w %	21,0	18,7	16,4	14,6	17,1
WYNAGRODZENIA					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł					
	1 900	1 988	2 161	2 341	2 454
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)					
	75,8	75,4	75,4	74,1	74,0
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	2 871	2 977	3 075	3 164	3 044

^a Od 2006 r. dane różni się od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., ponieważ ustalone zostały znacznie dokładniejsze metody, oparte o dane komputerowej bazy Państwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób; † licznie z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 7. Powiat kro nie ski

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	9	9	9	9	9
Miasta	4	4	4	4	4
Miejscowo ci wiejskie	102	102	102	106	106
Sołectwa	100	100	100	100	99
Powierzchnia ^a w tys. ha	92,4	92,6	92,6	92,6	92,6
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	109 689	109 749	110 270	110 607	110 849
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	23,7	23,0	22,4	21,8	21,3
produkcyjnym	60,6	61,2	61,7	62,2	62,6
poprodukcyjnym	15,7	15,8	15,9	15,9	16,1
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	65,0	63,5	62,0	60,7	59,8
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały	111	17	100	17	-13
Przyrost naturalny na 1000 ludno ci	0,1	1,1	2,2	2,7	1,9
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracuj cy ^b					
ogółem	16 556	16 493	16 752	17 079	16 956
sektor rolniczy	5 613	5 610	5 609	5 582	5 622
sektor przemysłowy	4 875	4 737	5 103	4 950	4 722
sektor usługowy	6 068	6 146	6 040	6 547	6 612
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	7 577	6 526	4 723	4 709	6 367
m czy ni	3 328	2 615	1 562	1 758	3 022
kobiety	4 249	3 911	3 161	2 951	3 345
Odsetek bezrobotnych poni ej 35 roku	56,5	53,6	49,2	53,8	57,2
Odsetek bezrobotnych pozostaj cych bez pracy powy ej 12 miesi cy	52,5	51,6	53,7	34,0	27,7
Oferty pracy w ci gu roku	938	1 120	1 243	1 287	1 261
Stopa bezrobocia w %	21,2	18,6	14,0	13,6	17,9
WYNAGRODZENIA					
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w zł	1 853	1 941	2 119	2 297	2 364
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w relacji do redniej krajowej (Polska=100)	73,9	73,6	73,9	72,7	71,3
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	6 398	6 526	6 605	6 788	6 795

^a Od 2006 r. dane ró ni si od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., poniewa ustalone zostały znacznie dokładniejsz metod , opart o dane komputerowej bazy Pa stwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracuj cych powy ej 9 osób; † cznie z pracuj cymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 8. Powiat leski

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	5	5	5	5	5
Miasta	1	1	1	1	1
Miejscowo ci wiejskie	69	69	70	76	76
Sołectwa	55	55	55	55	55
Powierzchnia ^a w tys. ha	83,5	83,5	83,5	83,5	83,5
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	26 643	26 578	26 535	26 530	26 608
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	22,9	21,9	21,3	20,5	19,8
produkcyjnym	62,9	63,5	64,0	64,4	64,7
poprodukcyjnym	14,2	14,5	14,7	15,1	15,5
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	58,9	57,4	56,2	55,4	54,6
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały	-59	-82	-67	10	-23
Przyrost naturalny na 1000 ludno ci	1,3	2,2	1,7	2,4	2,2
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracuj cy ^b					
ogółem	5 054	5 005	5 032	5 039	5 021
sektor rolniczy	1 430	1 422	1 422	1 441	1 432
sektor przemysłowy	951	921	899	961	929
sektor usługowy	2 673	2 662	2 711	2 637	2 660
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	2 774	2 611	2 351	2 308	2 595
m czy ni	1 351	1 235	1 105	1 116	1 365
kobiety	1 423	1 376	1 246	1 192	1 230
Odsetek bezrobotnych poni ej 35 roku	54,3	53,3	51,4	49,4	51,7
Odsetek bezrobotnych pozostaj cych bez pracy powy ej 12 miesi cy	45,9	46,7	47,4	43,8	41,5
Oferty pracy w ci gu roku	527	420	522	600	621
Stopa bezrobocia w %	26,5	25,3	22,9	22,4	25,1
WYNAGRODZENIA					
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w zł	2 126	2 246	2 463	2 623	2 779
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w relacji do redniej krajowej (Polska=100)	84,8	85,2	85,9	83,0	83,8
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	2 521	2 502	2 472	2 502	2 509

^a Od 2006 r. dane ró ni si od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., poniewa ustalone zostały znacznie dokładniejsz metod , opart o dane komputerowej bazy Pa stwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracuj cych powy ej 9 osób; † cznie z pracuj cymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 9. Powiat leajski

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	5	5	5	5	5
Miasta	2	2	2	2	2
Miejscowości wiejskie	46	46	46	47	47
Sołectwa	43	43	43	43	43
Powierzchnia ^a w tys. ha	58,3	58,4	58,4	58,4	58,4
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	69 276	69 202	69 028	69 018	69 105
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	24,5	23,7	22,9	22,1	21,5
produkcyjnym	61,2	61,7	62,4	63,0	63,4
poprodukcyjnym	14,3	14,6	14,7	15,0	15,1
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	63,5	62,0	60,4	58,8	57,8
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-151	-177	-219	-155	-125
Przyrost naturalny na 1000 ludności	1,6	2,0	1,4	1,6	2,0
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracujących ^b					
ogółem	16 236	16 573	16 833	16 679	16 653
sektor rolniczy	6 102	6 114	6 115	6 109	6 087
sektor przemysłowy	4 441	4 684	4 883	4 632	4 410
sektor usługowy	5 693	5 775	5 835	5 938	6 156
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	5 124	5 110	4 473	4 048	5 320
mężczyźni	2 468	2 364	2 003	1 930	2 784
kobiety	2 656	2 746	2 470	2 118	2 536
Odsetek bezrobotnych poniżej 35 roku	58,2	56,6	54,1	56,4	60,6
Odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy	53,1	46,8	47,8	33,2	29,0
Oferty pracy w ciągu roku	2 027	2 217	1 852	2 115	1 490
Stopa bezrobocia w %	18,9	18,5	16,3	14,9	19,0
WYNAGRODZENIA					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	2 060	2 177	2 360	2 583	2 740
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	82,2	82,6	82,3	81,8	82,6
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	3 516	3 558	3 633	3 742	3 748

^a Od 2006 r. dane różni się od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., ponieważ ustalone zostały znacznie dokładniejszy metod, oparte o dane komputerowej bazy Państwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób; † licznie z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 10. Powiat lubaczowski

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	8	8	8	8	8
Miasta	4	4	4	4	4
Miejscowości wiejskie	88	88	89	89	89
Sołectwa	82	82	82	82	82
Powierzchnia ^a w tys. ha	130,8	130,8	130,8	130,8	130,8
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	57 225	57 022	56 960	56 828	56 811
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	23,5	22,7	21,9	21,1	20,4
produkcyjnym	60,7	61,4	62,0	62,7	63,2
poprodukcyjnym	15,8	15,9	16,1	16,2	16,3
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	64,8	62,8	61,3	59,6	58,1
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały	-231	-210	-235	-248	-106
Przyrost naturalny na 1000 ludno ci	0,3	-0,1	0,5	0,7	0,7
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracuj cy ^b					
ogółem	14 717	14 785	14 834	14 808	15 159
sektor rolniczy	8 062	8 055	8 040	8 039	8 005
sektor przemysłowy	1 640	1 671	1 644	1 619	1 696
sektor usługowy	5 015	5 059	5 150	5 150	5 458
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	5 447	4 898	4 759	4 282	4 521
m czy ni	2 784	2 426	2 373	2 243	2 432
kobiety	2 663	2 472	2 386	2 039	2 089
Odsetek bezrobotnych poni ej 35 roku	57,8	56,0	53,0	54,7	57,5
Odsetek bezrobotnych pozostaj cych					
bez pracy powy ej 12 miesi cy	48,9	48,3	40,4	35,2	23,9
Oferty pracy w ci gu roku	1 669	1 741	1 558	1 844	1 562
Stopa bezrobocia w %	22,4	20,4	19,8	18,0	18,8
WYNAGRODZENIA					
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w zł					
	1 866	1 969	2 139	2 301	2 372
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w relacji do redniej krajowej (Polska=100)					
	74,4	74,7	74,6	72,9	71,5
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	2 543	2 659	2 686	2 772	2 867

^a Od 2006 r. dane ró ni si od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., poniewa ustalone zostały znacznie dokładniejsz metod , opart o dane komputerowej bazy Pa stwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracuj cych powy ej 9 osób; † cznie z pracuj cymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 11. Powiat Łańcucki

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	7	7	7	7	7
Miasta	1	1	1	1	1
Miejscowości wiejskie	33	33	33	33	33
Sołectwa	36	36	36	37	37
Powierzchnia ^a w tys. ha	45,2	45,2	45,2	45,2	45,2
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	77 721	77 761	77 916	78 139	78 359
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	23,8	23,2	22,6	22,1	21,5
produkcyjnym	60,2	60,6	61,1	61,6	61,9
poprodukcyjnym	16,0	16,1	16,3	16,4	16,6
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na					
100 osób w wieku produkcyjnym	66,2	64,9	63,6	62,4	61,5
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały					
	-2	-8	81	47	37
Przyrost naturalny na 1000 ludności	1,0	0,8	1,4	2,4	3,3
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracujący ^b					
ogółem	17 952	18 155	18 542	18 562	18 339
sektor rolniczy	6 250	6 225	6 221	6 216	6 208
sektor przemysłowy	5 020	5 224	5 477	5 611	5 320
sektor usługowy	6 682	6 706	6 844	6 735	6 811
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	6 129	5 324	4 645	4 310	5 160
mężczyźni	3 080	2 537	2 232	2 124	2 769
kobiety	3 049	2 787	2 413	2 186	2 391
Odsetek bezrobotnych poniżej 35 roku	57,1	53,9	53,0	52,7	55,3
Odsetek bezrobotnych pozostających					
bez pracy powyżej 12 miesięcy	51,2	51,0	46,9	37,8	32,8
Oferty pracy w ciągu roku	964	1 258	1 091	1 027	1 247
Stopa bezrobocia w %	18,9	16,7	14,5	13,5	16,2
WYNAGRODZENIA					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie					
brutto w zł	1 852	1 908	2 104	2 271	2 361
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie					
brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	73,9	72,4	73,4	71,9	71,2
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	4 993	5 049	5 174	5 206	5 018

^a Od 2006 r. dane różni się od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., ponieważ ustalone zostały znacznie dokładniejsze metody, oparte o dane komputerowej bazy Państwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób; † łącznie z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 12. Powiat mielecki

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	10	10	10	10	10
Miasta	2	2	2	2	2
Miejscowości wiejskie	109	109	109	112	112
Sołectwa	101	101	101	101	101
Powierzchnia ^a w tys. ha	88,0	88,0	88,0	88,0	88,0
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	133 255	133 158	133 314	133 637	133 986
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	23,6	22,7	22,0	21,3	20,7
produkcyjnym	61,8	62,5	63,0	63,4	63,8
poprodukcyjnym	14,6	14,8	15,0	15,3	15,6
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na					
100 osób w wieku produkcyjnym	61,9	60,0	58,8	57,8	56,8
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały					
	-279	-353	-162	-154	-110
Przyrost naturalny na 1000 ludno ci	2,1	1,9	2,3	3,1	2,9
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracuj cy ^b					
ogółem	39 499	40 252	41 612	41 790	41 581
sektor rolniczy	12 149	12 156	12 160	12 167	12 171
sektor przemysłowy	16 474	17 197	18 013	17 591	16 929
sektor usługowy	10 876	10 899	11 439	12 032	12 481
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	9 340	7 717	6 502	6 616	8 833
m czy ni	3 869	2 946	2 301	2 642	4 120
kobiety	5 471	4 771	4 201	3 974	4 713
Odsetek bezrobotnych poni ej 35 roku					
	55,5	51,7	51,0	55,6	56,4
Odsetek bezrobotnych pozostaj cych					
bez pracy powy ej 12 miesi cy	50,1	52,8	46,7	35,5	32,0
Oferty pracy w ci gu roku	2 999	3 694	3 889	3 473	3 435
Stopa bezrobocia w %	15,5	12,9	10,7	10,8	14,2
WYNAGRODZENIA					
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie					
brutto w zł	2 089	2 230	2 415	2 604	2 743
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie					
brutto w relacji do redniej krajowej					
(Polska=100)	83,3	84,6	84,3	82,4	82,7
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	8 833	8 904	9 048	9 129	9 129

^a Od 2006 r. dane ró ni si od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., poniewa ustalone zostały znacznie dokładniejsz metod , opart o dane komputerowej bazy Pa stwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracuj cych powy ej 9 osób; † cznie z pracuj cymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 13. Powiat ni a ski

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	7	7	7	7	7
Miasta	3	3	3	3	3
Miejscowo ci wiejskie	77	77	77	78	78
Sołectwa	81	81	81	81	81
Powierzchnia ^a w tys. ha	78,6	78,6	78,6	78,6	78,6
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	67 065	67 085	67 044	67 019	66 947
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	24,2	23,3	22,4	21,5	20,6
produkcyjnym	61,1	61,9	62,7	63,5	64,3
poprodukcyjnym	14,7	14,8	14,9	15,0	15,1
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	63,7	61,5	59,4	57,5	55,5
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały	37	-22	-78	-48	-123
Przyrost naturalny na 1000 ludno ci	-0,8	0,2	0,8	1,3	-0,4
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracuj cy ^b					
ogółem	12 163	12 225	12 337	12 219	12 065
sektor rolniczy	5 651	5 657	5 663	5 673	5 709
sektor przemysłowy	2 553	2 758	2 818	2 525	2 342
sektor usługowy	3 959	3 810	3 856	4 021	4 014
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	5 382	4 889	4 623	4 439	5 684
m czy ni	2 450	2 098	1 986	2 031	2 982
kobiety	2 932	2 791	2 637	2 408	2 702
Odsetek bezrobotnych poni ej 35 roku	52,0	50,0	50,2	50,7	52,0
Odsetek bezrobotnych pozostaj cych bez pracy powy ej 12 miesi cy	53,5	51,9	50,4	42,5	33,4
Oferty pracy w ci gu roku	1 303	1 211	1 318	1 507	1 453
Stopa bezrobocia w %	23,3	21,4	20,1	19,3	24,2
WYNAGRODZENIA					
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w zł	1 789	1 927	2 125	2 312	2 426
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w relacji do redniej krajowej (Polska=100)	71,4	73,1	74,1	73,2	73,2
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	3 448	3 514	3 614	3 720	3 690

^a Od 2006 r. dane ró ni si od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., poniewa ustalone zostały znacznie dokładniejsz metod , opart o dane komputerowej bazy Pa stwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracuj cych powy ej 9 osób; † cznie z pracuj cymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 14. Powiat przemyski

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	10	10	10	10	10
Miasta	-	-	-	-	-
Miejscowości wiejskie	148	148	149	152	151
Sołectwa	139	139	139	139	139
Powierzchnia ^a w tys. ha	121,4	121,4	121,4	121,4	121,4
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	70 890	71 101	71 078	71 177	71 231
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	25,1	24,3	23,6	22,9	22,2
produkcyjnym	59,7	60,5	61,2	61,8	62,5
poprodukcyjnym	15,2	15,2	15,2	15,2	15,3
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na					
100 osób w wieku produkcyjnym	67,4	65,4	63,5	61,7	60,1
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały					
	58	16	23	1	-76
Przyrost naturalny na 1000 ludno ci	0,2	1,8	1,6	1,7	1,1
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracuj cy ^b					
ogółem	14 436	14 633	14 590	14 577	14 221
sektor rolniczy	8 271	8 230	8 211	8 264	8 230
sektor przemysłowy	985	1 059	1 053	1 051	1 028
sektor usługowy	5 180	5 344	5 326	5 262	4 963
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	5 968	5 514	4 889	4 552	5 564
m czy ni	3 009	2 663	2 225	2 224	2 919
kobiety	2 959	2 851	2 664	2 328	2 645
Odsetek bezrobotnych poni ej 35 roku					
	64,2	61,3	59,6	57,4	59,1
Odsetek bezrobotnych pozostaj cych					
bez pracy powy ej 12 miesi cy	56,2	56,3	53,9	45,5	38,8
Oferty pracy w ci gu roku	813	873	1 002	1 162	1 119
Stopa bezrobocia w %	22,7	21,1	19,1	17,9	21,7
WYNAGRODZENIA					
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie					
brutto w zł	1 915	2 003	2 164	2 451	2 524
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie					
brutto w relacji do redniej krajowej					
(Polska=100)	76,4	76,0	75,5	77,6	76,1
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	3 300	3 372	3 380	3 465	3 517

^a Od 2006 r. dane ró ni si od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., poniewa ustalone zostały znacznie dokładniejsz metod , opart o dane komputerowej bazy Pa stwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracuj cych powy ej 9 osób; † cznie z pracuj cymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 15. Powiat przeworski

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	9	9	9	9	9
Miasta	3	3	3	3	3
Miejscowo ci wiejskie	96	96	96	95	96
Sołectwa	73	73	73	73	73
Powierzchnia ^a w tys. ha	69,8	69,7	69,7	69,7	69,7
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	78 717	78 637	78 591	78 576	78 630
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	23,9	23,2	22,5	21,9	21,3
produkcyjnym	59,9	60,5	61,1	61,7	62,2
poprodukcyjnym	16,2	16,3	16,4	16,4	16,5
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	67,0	65,3	63,7	62,0	60,7
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały	-137	-141	-141	-104	-49
Przyrost naturalny na 1000 ludno ci	0,8	1,3	1,1	1,0	0,8
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracuj cy ^b					
ogółem	20 563	20 731	21 619	21 804	21 289
sektor rolniczy	10 513	10 503	10 509	10 480	10 469
sektor przemysłowy	4 207	4 260	4 900	5 105	4 676
sektor usługowy	5 843	5 968	6 210	6 219	6 144
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	6 215	5 463	4 843	4 597	6 154
m czy ni	3 055	2 524	2 049	2 026	3 101
kobiety	3 160	2 939	2 794	2 571	3 053
Odsetek bezrobotnych poni ej 35 roku	64,0	60,8	57,8	57,0	60,2
Odsetek bezrobotnych pozostaj cych bez pracy powy ej 12 miesi cy	48,9	49,0	41,4	42,3	37,0
Oferty pracy w ci gu roku	1 410	1 258	1 729	2 103	1 982
Stopa bezrobocia w %	18,5	16,4	14,4	13,6	17,8
WYNAGRODZENIA					
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w zł	1 998	2 008	2 248	2 492	2 496
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w relacji do redniej krajowej (Polska=100)	79,7	76,2	78,4	78,9	75,3
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	3 567	3 652	3 717	3 816	3 985

^a Od 2006 r. dane ró ni si od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., poniewa ustalone zostały znacznie dokładniejsz metod , opart o dane komputerowej bazy Pa stwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracuj cych powy ej 9 osób; † cznie z pracuj cymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 16. Powiat ropczycko-s dziszowski

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	5	5	5	5	5
Miasta	2	2	2	2	2
Miejscowo ci wiejskie	48	50	50	48	48
Sołectwa	46	46	46	46	46
Powierzchnia ^a w tys. ha	54,9	54,8	54,8	54,8	54,8
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	71 218	71 275	71 303	71 470	71 751
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	25,2	24,6	23,7	23,1	22,4
produkcyjnym	60,7	61,2	61,8	62,3	62,8
poprodukcyjnym	14,1	14,3	14,4	14,6	14,8
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	64,8	63,5	61,7	60,5	59,2
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały	-79	-153	-147	-102	-58
Przyrost naturalny na 1000 ludno ci	2,9	3,0	3,0	3,3	3,6
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracuj cy ^b					
ogółem	17 405	17 947	19 152	19 122	19 080
sektor rolniczy	8 251	8 258	8 254	8 249	8 201
sektor przemysłowy	4 277	4 625	5 543	5 452	5 123
sektor usługowy	4 877	5 064	5 355	5 421	5 756
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	6 503	5 633	4 838	4 506	5 105
m czy ni	3 049	2 444	2 015	1 969	2 520
kobiety	3 454	3 189	2 823	2 537	2 585
Odsetek bezrobotnych poni ej 35 roku	60,1	56,6	55,0	56,9	59,7
Odsetek bezrobotnych pozostaj cych bez pracy powy ej 12 miesi cy	51,3	49,4	44,7	34,6	35,6
Oferty pracy w ci gu roku	1 404	2 349	1 826	1 799	1 863
Stopa bezrobocia w %	21,4	18,6	15,7	14,6	16,5
WYNAGRODZENIA					
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w zł	2 002	2 070	2 212	2 423	2 552
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w relacji do redniej krajowej (Polska=100)	79,9	78,5	77,2	76,7	77,0
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	3 823	3 932	3 981	4 110	4 212

^a Od 2006 r. dane ró ni si od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., poniewa ustalone zostały znacznie dokładniejsz metod , opart o dane komputerowej bazy Pa stwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracuj cych powy ej 9 osób; † cznie z pracuj cymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 17. Powiat rzeszowski

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	14	14	14	14	14
Miasta	5	5	5	6	6
Miejscowo ci wiejskie	101	99	99	97	95
Sołectwa	107	106	106	104	103
Powierzchnia ^a w tys. ha	121,9	120,6	119,6	118,2	117,6
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	173 774	170 065	168 189	165 808	164 900
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	24,3	23,6	23,0	22,4	21,8
produkcyjnym	60,3	60,8	61,5	62,1	62,6
poprodukcyjnym	15,4	15,5	15,5	15,5	15,6
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	65,9	64,4	62,6	61,1	59,8
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały	923	581	-58	760	887
Przyrost naturalny na 1000 ludno ci	1,3	1,6	1,8	2,2	1,7
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracuj cy ^b					
ogółem	31 582	31 227	32 224	33 163	33 186
sektor rolniczy	14 945	14 903	14 896	14 836	14 804
sektor przemysłowy	7 155	7 134	7 799	8 077	8 011
sektor usługowy	9 482	9 190	9 529	10 250	10 371
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	11 597	9 978	9 280	6 737	7 839
m czy ni	5 446	4 474	4 059	3 151	4 003
kobiety	6 151	5 504	5 221	3 586	3 836
Odsetek bezrobotnych poni ej 35 roku	55,3	52,2	50,9	52,5	56,2
Odsetek bezrobotnych pozostaj cych bez pracy powy ej 12 miesi cy	56,5	57,8	53,0	44,6	30,7
Oferty pracy w ci gu roku	2 830	3 294	3 508	3 497	3 323
Stopa bezrobocia w %	18,6	16,5	15,1	11,3	13,0
WYNAGRODZENIA					
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w zł	1 909	1 957	2 127	2 341	2 507
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w relacji do redniej krajowej (Polska=100)	76,1	74,2	74,2	74,1	75,6
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	10 150	10 009	9 927	9 889	9 886

^a Od 2006 r. dane ró ni si od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., poniewa ustalone zostały znacznie dokładniejsz metod , opart o dane komputerowej bazy Pa stwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracuj cych powy ej 9 osób; † cznie z pracuj cymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 18. Powiat sanocki

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	8	8	8	8	8
Miasta	2	2	2	2	2
Miejscowo ci wiejskie	104	104	104	111	111
Sołectwa	88	88	88	89	88
Powierzchnia ^a w tys. ha	122,5	122,4	122,4	122,4	122,4
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	94 733	94 719	94 666	94 882	94 857
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	22,5	21,8	20,9	20,4	19,7
produkcyjnym	63,4	63,9	64,5	64,7	64,9
poprodukcyjnym	14,1	14,3	14,6	14,9	15,3
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	57,8	56,4	55,1	54,5	54,0
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały	-94	-208	-97	-130	-147
Przyrost naturalny na 1000 ludno ci	1,4	2,4	1,4	2,1	1,5
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracuj cy ^b					
ogółem	23 561	24 201	24 455	25 034	23 708
sektor rolniczy	4 824	4 819	4 832	4 840	4 797
sektor przemysłowy	9 398	9 856	10 085	10 481	9 039
sektor usługowy	9 339	9 526	9 538	9 713	9 872
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	6 807	5 944	5 177	3 944	5 252
m czy ni	2 884	2 454	2 056	1 748	2 643
kobiety	3 923	3 490	3 121	2 196	2 609
Odsetek bezrobotnych poni ej 35 roku	54,4	51,4	50,5	52,7	57,1
Odsetek bezrobotnych pozostaj cych bez pracy powy ej 12 miesi cy	54,8	54,3	49,9	36,0	27,5
Oferty pracy w ci gu roku	1 745	1 544	1 629	1 481	1 694
Stopa bezrobocia w %	18,3	16,0	13,9	10,7	14,4
WYNAGRODZENIA					
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w zł	1 983	2 086	2 232	2 417	2 551
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w relacji do redniej krajowej (Polska=100)	79,1	79,1	77,9	76,5	76,9
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	6 292	6 375	6 407	6 540	6 571

^a Od 2006 r. dane ró ni si od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., poniewa ustalone zostały znacznie dokładniejsz metod , opart o dane komputerowej bazy Pa stwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracuj cych powy ej 9 osób; † cznie z pracuj cymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 19. Powiat stalowowolski

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	6	6	6	6	6
Miasta	1	1	1	1	1
Miejscowości wiejskie	64	64	64	72	72
Sołectwa	65	65	68	68	68
Powierzchnia ^a w tys. ha	83,3	83,2	83,2	83,2	83,2
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	109 410	108 830	108 522	108 162	107 815
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	21,4	20,6	19,9	19,2	18,7
produkcyjnym	64,5	65,0	65,4	65,7	65,8
poprodukcyjnym	14,1	14,4	14,7	15,1	15,6
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	55,0	53,8	53,0	52,2	52,0
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-431	-504	-521	-506	-430
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,6	-0,5	-0,3	0,4	0,7
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracujących ^b					
ogółem	29 151	30 136	31 438	32 265	29 646
sektor rolniczy	3 383	3 383	3 384	3 391	3 363
sektor przemysłowy	14 002	14 629	15 383	15 361	13 682
sektor usługowy	11 766	12 124	12 671	13 513	12 601
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	6 779	5 671	4 559	4 700	7 085
mężczyźni	2 916	2 150	1 667	2 003	3 724
kobiety	3 863	3 521	2 892	2 697	3 361
Odsetek bezrobotnych poniżej 35 roku	54,7	51,9	50,0	55,3	53,9
Odsetek bezrobotnych pozostających					
bez pracy powyżej 12 miesięcy	45,8	46,2	40,5	29,5	26,9
Oferty pracy w ciągu roku	1 746	2 174	2 167	2 336	1 685
Stopa bezrobocia w %	14,8	12,4	9,8	9,8	15,2
WYNAGRODZENIA					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł					
	2 102	2 265	2 546	2 811	2 844
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)					
	83,8	85,9	88,8	89,0	85,8
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	8 470	8 470	8 599	8 601	8 394

^a Od 2006 r. dane różni się od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., ponieważ ustalone zostały znacznie dokładniejsze metody, oparte o dane komputerowej bazy Państwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób; † łącznie z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 20. Powiat strzyowski

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	5	5	5	5	5
Miasta	1	1	1	1	1
Miejscowości wiejskie	58	58	58	58	58
Sołectwa	60	60	60	60	60
Powierzchnia ^a w tys. ha	50,3	50,4	50,4	50,4	50,4
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludność faktycznie zamieszkała	61 978	61 905	61 924	61 864	61 897
W % ogółem ludności w wieku:					
przedprodukcyjnym	23,9	23,2	22,5	21,9	21,2
produkcyjnym	59,9	60,4	61,1	61,7	62,3
poprodukcyjnym	16,2	16,4	16,4	16,4	16,5
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	67,0	65,4	63,6	62,1	60,4
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	42	-115	-31	-158	-55
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,2	0,7	1,0	1,4	0,6
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracujący ^b					
ogółem	13 203	12 938	13 447	13 488	13 202
sektor rolniczy	7 297	7 282	7 279	7 273	7 261
sektor przemysłowy	2 020	1 930	2 222	1 959	1 818
sektor usługowy	3 886	3 726	3 946	4 256	4 123
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	6 802	6 297	5 754	5 163	5 763
mężczyźni	3 287	2 959	2 569	2 386	2 906
kobiety	3 515	3 338	3 185	2 777	2 857
Odsetek bezrobotnych poniżej 35 roku	59,0	55,9	54,3	54,6	55,6
Odsetek bezrobotnych pozostających					
bez pracy powyżej 12 miesięcy	56,8	59,6	56,1	46,7	39,0
Oferty pracy w ciągu roku	826	937	1 080	1 379	1 241
Stopa bezrobocia w %	25,5	24,2	22,0	20,0	22,2
WYNAGRODZENIA					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł					
	1 800	1 883	2 051	2 255	2 470
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)					
	71,8	71,4	71,6	71,4	74,5
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	2 889	2 969	2 944	2 992	3 101

^a Od 2006 r. dane różni się od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., ponieważ ustalone zostały znacznie dokładniejsze metody, oparte o dane komputerowej bazy Państwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób; łącznie z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 21. Powiat tarnobrzeski

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	4	4	4	4	4
Miasta	2	2	2	2	2
Miejscowo ci wiejskie	33	36	36	37	37
Sołectwa	34	34	34	36	36
Powierzchnia ^a w tys. ha	52,0	52,1	52,1	52,1	52,1
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	53 790	53 713	53 643	53 586	53 487
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	23,1	22,3	21,4	20,7	20,1
produkcyjnym	62,6	63,3	64,0	64,4	64,6
poprodukcyjnym	14,3	14,5	14,6	14,9	15,3
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	59,7	58,1	56,3	55,2	54,7
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały	-141	-89	-138	-158	-75
Przyrost naturalny na 1000 ludno ci	0,7	0,3	1,3	0,8	0,0
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracuj cy ^b					
ogółem	11 817	11 739	12 051	12 347	11 648
sektor rolniczy	4 168	4 168	4 169	4 163	4 143
sektor przemysłowy	4 344	4 236	4 497	4 714	3 728
sektor usługowy	3 305	3 335	3 385	3 470	3 777
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	4 042	3 480	2 943	2 931	3 727
m czy ni	1 908	1 418	1 138	1 181	1 771
kobiety	2 134	2 062	1 805	1 750	1 956
Odsetek bezrobotnych poni ej 35 roku	55,8	52,3	51,2	53,9	55,2
Odsetek bezrobotnych pozostaj cych bez pracy powy ej 12 miesi cy	51,4	54,6	52,5	37,9	31,5
Oferty pracy w ci gu roku	834	1 151	1 043	860	1 079
Stopa bezrobocia w %	18,4	16,2	13,8	13,4	17,3
WYNAGRODZENIA					
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w zł	2 212	2 347	2 532	2 647	2 746
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w relacji do redniej krajowej (Polska=100)	88,2	89,0	88,3	83,8	82,8
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	3 145	3 188	3 225	3 280	3 183

^a Od 2006 r. dane ró ni si od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., poniewa ustalone zostały znacznie dokładniejsz metod , opart o dane komputerowej bazy Pa stwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracuj cych powy ej 9 osób; † cznie z pracuj cymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 22. Powiat m. Krosno

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	1	1	1	1	1
Miasta	1	1	1	1	1
Miejscowości wiejskie	-	-	-	-	-
Sołectwa	-	-	-	-	-
Powierzchnia ^a w tys. ha	4,3	4,4	4,4	4,4	4,4
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludność faktycznie zamieszkała	47 817	47 723	47 479	47 534	47 534
W % ogółem ludności w wieku:					
przedprodukcyjnym	19,4	18,6	18,0	17,6	17,2
produkcyjnym	65,8	66,1	66,2	66,1	65,9
poprodukcyjnym	14,8	15,3	15,8	16,4	16,9
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	52,0	51,3	51,1	51,4	51,8
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-215	-242	-357	-120	-109
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,5	0,6	0,9	1,5	0,8
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracujący ^b					
ogółem	24 763	25 691	26 561	25 871	22 921
sektor rolniczy	225	232	249	233	0
sektor przemysłowy	12 118	12 484	12 711	11 828	8 501
sektor usługowy	12 420	12 975	13 601	13 810	13 363
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	2 619	2 165	1 574	1 730	2 230
mężczyźni	1 086	809	527	672	1 029
kobiety	1 533	1 356	1 047	1 058	1 201
Odsetek bezrobotnych poniżej 35 roku	54,6	49,3	46,1	53,1	54,0
Odsetek bezrobotnych pozostających					
bez pracy powyżej 12 miesięcy	45,6	43,1	46,8	30,6	26,0
Oferty pracy w ciągu roku	1 947	2 486	2 303	2 095	2 101
Stopa bezrobocia w %	8,3	6,7	4,8	5,3	7,5
WYNAGRODZENIA					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł					
	1 905	1 969	2 137	2 300	2 495
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)					
	76,0	74,7	74,5	72,8	75,2
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	5 097	5 134	5 174	5 234	5 278

^a Od 2006 r. dane różni się od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., ponieważ ustalone zostały znacznie dokładniejsze metody, oparte o dane komputerowej bazy Państwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób; † licznie z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 23. Powiat m. Przemysł I

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	1	1	1	1	1
Miasta	1	1	1	1	1
Miejscowości wiejskie	-	-	-	-	-
Sołectwa	-	-	-	-	-
Powierzchnia ^a w tys. ha	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludność faktycznie zamieszkała	66 909	67 127	66 867	66 488	66 389
W % ogółem ludności w wieku:					
przedprodukcyjnym	20,6	19,7	19,0	18,5	18,1
produkcyjnym	63,6	64,3	64,5	64,6	64,5
poprodukcyjnym	15,8	16,1	16,5	16,9	17,5
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	57,3	55,6	55,0	54,8	55,1
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-360	-333	-348	-312	-268
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,6	-1,1	-0,9	0,3	0,3
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracownicy ^b					
ogółem	17 567	17 683	17 878	17 760	17 401
sektor rolniczy	237	242	233	233	0
sektor przemysłowy	3 995	3 971	4 035	3 926	3 614
sektor usługowy	13 335	13 470	13 610	13 601	12 728
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	5 748	5 282	4 824	4 779	5 397
mężczyźni	2 644	2 396	2 145	2 125	2 620
kobiety	3 104	2 886	2 679	2 654	2 777
Odsetek bezrobotnych poniżej 35 roku	53,3	50,3	47,9	47,2	47,9
Odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy	54,9	56,1	54,3	52,0	47,0
Oferty pracy w ciągu roku	1 523	1 854	2 030	2 062	2 110
Stopa bezrobocia w %	20,1	18,6	17,0	17,0	19,4
WYNAGRODZENIA					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	2 060	2 133	2 315	2 588	2 779
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	82,2	80,9	80,8	81,9	83,8
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	6 347	6 301	6 287	6 255	6 299

^a Od 2006 r. dane różni się od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., ponieważ ustalone zostały znacznie dokładniejsze metody, oparte o dane komputerowej bazy Państwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób; łącznie z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 24. Powiat m. Rzeszów

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	1	1	1	1	1
Miasta	1	1	1	1	1
Miejscowości wiejskie	-	-	-	-	-
Sołectwa	-	-	-	-	-
Powierzchnia ^a w tys. ha	5,4	6,8	7,7	9,2	9,8
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	158 539	163 508	166 454	170 653	172 770
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	18,6	18,2	17,9	17,6	17,5
produkcyjnym	67,0	67,0	66,9	66,8	66,6
poprodukcyjnym	14,4	14,7	15,1	15,5	15,9
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	49,1	49,2	49,4	49,6	50,1
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały	-314	-215	517	-88	-75
Przyrost naturalny na 1000 ludno ci	1,9	2,5	2,5	3,0	2,5
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracuj cy ^b					
ogółem	69 951	73 556	76 682	79 899	78 505
sektor rolniczy	251	263	266	292	248
sektor przemysłowy	21 600	22 634	24 341	23 229	22 660
sektor usługowy	48 100	50 659	52 075	56 378	55 597
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	8 559	7 880	7 312	5 993	7 389
m czy ni	3 884	3 466	3 240	2 700	3 731
kobiety	4 675	4 414	4 072	3 293	3 658
Odsetek bezrobotnych poni ej 35 roku	48,1	45,3	45,9	48,2	50,4
Odsetek bezrobotnych pozostaj cych bez pracy powy ej 12 miesi cy	51,0	51,7	49,7	39,4	30,3
Oferty pracy w ci gu roku	6 450	10 382	9 703	9 477	7 322
Stopa bezrobocia w %	9,2	8,1	7,3	5,9	7,2
WYNAGRODZENIA					
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w zł	2 417	2 523	2 735	3 108	3 258
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w relacji do redniej krajowej (Polska=100)	96,4	95,7	95,4	98,4	98,3
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	18 388	18 587	18 903	19 373	19 925

^a Od 2006 r. dane ró ni si od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., poniewa ustalone zostały znacznie dokładniejsz metod , opart o dane komputerowej bazy Pa stwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracuj cych powy ej 9 osób; † cznie z pracuj cymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

Tabl. 25. Powiat m. Tarnobrzeg

	2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ TERYTORIALNY (stan w dniu 31 XII)					
Gminy	1	1	1	1	1
Miasta	1	1	1	1	1
Miejscowości wiejskie	-	-	-	-	-
Sołectwa	-	-	-	-	-
Powierzchnia ^a w tys. ha	8,6	8,5	8,5	8,5	8,5
LUDNOŚĆ (stan w dniu 31 XII)					
Ludno faktycznie zamieszkała	50 115	50 047	49 771	49 615	49 419
W % ogółem ludno w wieku:					
przedprodukcyjnym	20,3	19,7	19,0	18,4	17,6
produkcyjnym	66,5	66,5	66,3	66,1	66,2
poprodukcyjnym	13,2	13,9	14,7	15,5	16,2
Ludno w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	50,4	50,5	50,9	51,2	51,2
Saldo migracji wewn trznych i zagranicznych na pobyt stały	-140	-215	-222	-209	-248
Przyrost naturalny na 1000 ludno ci	1,7	2,1	1,4	2,0	1,3
RYNEK PRACY (stan w dniu 31 XII)					
Pracuj cy ^b					
ogółem	11 908	11 968	12 031	12 432	12 310
sektor rolniczy	750	754	735	740	790
sektor przemysłowy	2 924	3 164	3 163	3 315	3 209
sektor usługowy	8 234	8 050	8 133	8 377	8 311
Bezrobotni zarejestrowani					
ogółem	3 685	3 034	2 647	2 587	2 983
m czy ni	1 683	1 225	987	1 060	1 394
kobiety	2 002	1 809	1 660	1 527	1 589
Odsetek bezrobotnych poni ej 35 roku	51,3	49,8	48,0	49,9	51,0
Odsetek bezrobotnych pozostaj cych bez pracy powy ej 12 miesi cy	50,5	53,2	49,8	38,5	35,9
Oferty pracy w ci gu roku	1 042	1 149	1 226	1 365	1 545
Stopa bezrobocia w %	18,3	15,4	13,5	12,8	15,2
WYNAGRODZENIA					
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w zł	1 987	2 065	2 225	2 413	2 563
Przeci tne miesi czne wynagrodzenie brutto w relacji do redniej krajowej (Polska=100)	79,3	78,3	77,6	76,4	77,3
PODMIOTY GOSPODARCZE (stan w dniu 31 XII)					
Ogółem	5 287	5 240	5 260	5 225	4 959

^a Od 2006 r. dane ró ni si od wykazanych wg stanu w dniu 01.01.2005 r., poniewa ustalone zostały znacznie dokładniejsz metod , opart o dane komputerowej bazy Pa stwowego Rejestru Granic. ^b W jednostkach o liczbie pracuj cych powy ej 9 osób; † cznie z pracuj cymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).